

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı**

**İLKÖĞRETİM 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YATAĞAN
JEOPARKI PROJESİNE YÖNELİK YAŞANTI VE TUTUMLARI**

**Melike TUNÇAY
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA**

Burdur, 2011

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İlköğretim Anabilim Dalı
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı**

**İLKÖĞRETİM 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YATAĞAN
JEOPARKI PROJESİNE YÖNELİK YAŞANTI VE TUTUMLARI**

**Melike TUNÇAY
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA**

Burdur, 2011

**MAKÜ SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ..... tarih ve ..... sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 24.02.2011 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Melike TUNÇAY'ın "İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine Yönelik Yaşantı ve Tutumları" konulu tez çalışması İlköğretim Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE

: Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
(TEZ DANIŞMANI)

ÜYE

: Yrd. Doç. Dr. Osman YILMAZ
(JÜRİ BAŞKANI)

ÜYE

: Yrd. Doç. Dr. Harun ŞAHİN

ONAY

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ...../...../..... tarih ve ...../..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

Bildirim Sayfası

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun ..... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Melike TUNÇAY

ÖZET

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine Yönelik Yaşantı ve Tutumları

Melike TUNÇAY

Bu çalışmanın amacı, jeopark çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin jeoparka yönelik yaşantı ve tutumlarını belirlemektir. Araştırma betimsel türde olup, ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2010–2011 eğitim ve öğretim yılında Muğla ili Yatağan ilçesi jeoparkı çevresinde öğrenim gören toplam 202 7. sınıf öğrencisi ile yapılmıştır.

Araştırmada jeoparklara yönelik Cronbach Alpha katsayısı 0,83 olan ve 60 maddeden oluşan tutum ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences Program, Version 16.0) paket programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde t-testi ve One-way ANOVA uygulanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, katılımcıların büyük çoğunluğunun jeoparka yönelik yaşantı ve tutumları olumlu yöndedir. Elde edilen bulgular ışığında, ilköğretim öğrencilerinin jeoparklarda daha fazla zaman geçirmeleri önerilebilir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, bu alanların korunması gerektiğini, bu alanların jeolojik miras niteliği taşıdığını, bu sebeple hem ülkemiz hem de dünya için önemli bir zenginlik olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler tekrar jeoparka gelmek istediklerini ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Bilgiler, Jeopark, Jeoparka Yönelik Tutum Ölçeği, Tutum, Yaşantı.

ABSTRACT

Elementary 7th Class Students' Experiences and Attitudes Towards The Yatagan Geoparks Project

Melike TUNÇAY

The purpose of the study is to investigate elementary 7th class students' experiences and attitudes towards the Geoparks in their environment. This is a descriptive research in which the relational survey method was used. In this study 202 7th. grade students who are from the schools around Yatagan town of Muğla province Geoparks has participated.

An attitude scale with 60 entries about Jeoparks, which has a Cronbach Alpha coefficient of 0,83, is used in the research. Obtained data is analyzed with SPSS (Statistical Package for Social Sciences Program, Version 16.0) software. T-test and one-way ANOVA test is performed during research.

According to findings that gained from researches, experiences and attitudes of most participants are positive towards to Geopark. For findings' results, it may be offered that elementary school's students should spend more time in Geoparks.

Most of the students declared that this areas must be protected and they are defined as a geologic heritage. Because of this reason they are wealthy resources for both our country and world. The students expressed that they wanted to come to geopark again.

Key Words: Social Studies, Geopark, Attitudes Scale Towards Geoparks, Attitude, Experience.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmamda bilgi ve deneyimleri ile bana her zaman yol gösteren, rehberlik eden, beni sabırla dinleyen ve desteğini esirgemeyen değerli danışman hocam Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA' ya sonsuz teşekkür ve şükranlarımı sunuyorum.

Çalışmamda bana her konuda yardımcı olan, değerli görüş ve birikimlerinden yararlandığım, desteğiyle beni yönlendiren değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Yıldırım ATAYETER' e teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmam sırasında bana destek veren, moralimi yükselten, yardımlarını esirgemeyen değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Osman YILMAZ, Yrd. Doç. Dr. Harun ŞAHİN ve Yrd. Doç. Dr. Hasan BAĞCI' ya teşekkürlerimi sunarım.

Yatağan ve Jeoparklar konusunda kendisinden birçok şey öğrendiğim, bana arşivini açan, desteğini esirgemeyen Muğla İl Genel Meclis Üyesi ve Halkbilimcisi Tarcan OĞUZ' a ve çalışma arkadaşı Serkan BAŞAK' a teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek Lisans eğitimim süresince ve tez çalışmam sırasında manevi desteklerini esirgemeyen Yüksek Lisans arkadaşlarım Arş. Gör. İrem NAMLI, Elif ALKAR ve Fatma UÇAR' a teşekkürlerimi sunarım.

Verilerin çözümlenmesi aşamasında benden desteğini esirgemeyen arkadaşım Arş. Gör. Gülfem Dilek YURTTAŞ' a teşekkürlerimi sunarım.

Tez yazımı sırasında bana destek olan arkadaşlarım Demet ÇİĞDEM, Kemal YILDIZ ve Hamza Selim DEMİRKAYA 'ya teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin ve bugüne kadar başardığım her şeyin ortaya çıkmasında en çok emeği geçen, beni bugünlere getiren; tez çalışmam sırasında maddi – manevi desteklerini esirgemeyen canım annem Tuğba TUNÇAY' a, canım babam A. Turgay TUNÇAY' a ve canım kardeşim Mert TUNÇAY' a teşekkürlerimi sunarım.

Melike TUNÇAY
BURDUR,2011

ÖNSÖZ

İnsanoğlunun geçmişten günümüze doğru bilgi ve birikimlerini arttırması doğaya olan duyarlılığını da arttırmış ve yaşadığı çevrenin farkına varmasına neden olmuştur. 1800'lü yıllarda ortaya çıkan milli park kavramı da bu farkındalığın bir sonucudur. Bu farkındalık günümüzde daha etkili ve kapsamlı bir koruma - kullanma ölçütü olan Jeoparklara da öncü olmuştur.

İnsanoğlu, yeryüzünde var oluşundan bu yana doğadan yararlanmıştır. Bilgi birikimi ve teknolojik gelişmelerle doğaya egemen olmaya çalışmıştır. Doğanın korunmasında en fazla çelişkiye düşülen nokta, insanoğlunun doğal kaynakları nasıl kullanacağını, hangi sınırlar içerisinde doğadan yararlanacağını kesin olarak bilinmemesidir. Doğadan ve kaynaklarından elbette yararlanmak gerekir fakat doğal kaynakların belirli bir kendini yenileme gücü bulunmaktadır. Bu sınır aşıldığı zaman kaynaklar geri dönüşümü olmayacak şekilde tükenmektedir. Jeoparkları diğer koruma ölçütlerinden ayıran en önemli nokta da doğal kaynakların hem korunup hem kullanılmasının tek bir potada birleştirilmiş olmasıdır.

Jeoparklar, sahadaki jeolojik ve jeomorfolojik oluşumların bilimsel ve eğitsel değerinden dolayı kültürel miras olarak kabul edilen, tüm doğal ve kültürel mirasın koruma altına alındığı, buna ek olarak aynı zamanda sosyo-ekonomik kalkınmanın da amaçlandığı sınırları belirli koruma-kullanma ölçütüne sahip olan yerlerdir.

Yatağan Jeoparkı ve yakın çevresindeki jeolojik-jeomorfolojik yapılar dünyamızın geçmişine dair bizlere ipuçları veren oluşumlardır. Bu oluşumlar, dünyada ender olarak rastlanılan Türkiye'nin en eski, gözlü gnayslarının bulunduğu, adına jeoloji dilinde "kor kompleks" denilen özel bir alandır. Bu özel jeositin sadece ülkemiz için değil, aynı zamanda uluslar arası bir önem arz ettiğini de söyleyebiliriz.

Melike TUNÇAY
BURDUR, 2011

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
BİLDİRİM.....	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
TEŞEKKÜR.....	IV
ÖNSÖZ	V
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	VI
TABLolar DİZİNİ.....	IX
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	X
HARİTALAR DİZİNİ.....	XXII
FOTOĞRAFLAR DİZİNİ.....	XXIII
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	XXV

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	6
1.5. Araştırmanın Önemi.....	6
1.6. Araştırmanın Temel Kavramları (Tanımlar).....	8
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	9

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yer Mirası ve Jeoparklara Genel Bakış.....	10
2.2. Jeolojik Miras Kavramı.....	11
2.3. Dünyadaki Başlıca Jeoparklar.....	13
2.4. Ülkemizde Jeopark Olmaya Aday Gösterilen Yerler.....	19

2.5. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı Yeri ve Sınırları.....	20
2.6. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresinin Genel Jeolojik Özellikleri.....	22
2.6.1. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresindeki Akarsular.....	33
2.7. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresinin İklim Özellikleri.....	39
2.8. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresi Toprak Yapısı ve Bitki Örtüsü.....	42
2.9. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresinde Sosyo-Ekonomik Durum.....	50
2.9.1. Nüfus.....	50
2.9.2. Tarım.....	52
2.9.3. Sanayi.....	54
2.10. Yatağan Tarihi.....	55
2.10.1. Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresindeki Antik Kentler.....	59
2.10.1.1. Stratonikeia.....	59
2.10.1.2. Lagina.....	62
2.11. Seyahatnamelerde Jeopark Proje Alanı ve Çevresi.....	63
2.11.1 Evliya Çelebi Seyahatnamesi.....	63
2.11.2 İbni Batuta Seyahatnamesi.....	64
2.12. Yatağan Jeoparkı Projesinin Dünya Mirası Açısından Önemi.....	64
2.13.Yatağan Jeoparkı Projesinin Geliştirilmesi ve Tanıtılması İçin Yapılması Gereken Proje Önerileri.....	67

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli.....	70
3.2. Araştırmanın Evreni.....	71
3.3. Araştırmanın Örneklemi.....	71
3.4 Araştırmanın Veri Toplama Araçları.....	71
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu.....	71
3.4.2. Jeoparka Yönelik Tutum Ölçeği.....	72
3.4.3. Jeoparka Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	73
3.5. Verilerin Analizi.....	73

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Bulgular.....	74
4.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	82
4.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	173
4.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	175
4.5. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	175
4.6. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	176
4.7. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	177
4.8. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	179
4.9. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	182
4.10. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	184
4.11. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	186
4.12. Onbirinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	189

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR.....	196
5.2. ÖNERİLER.....	205
KAYNAKLAR.....	208
EKLER.....	216
EK – 1: İzin Yazıları.....	217
EK – 2: Kişisel Bilgi Formu.....	220
EK – 3: Jeoparka Yönelik Tutum Ölçeği.....	222
EK – 4: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	227
ÖZGEÇMİŞ.....	229

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1. Dünyadaki Başlıca Jeoparklar.....	15
Tablo 2.2. Yatağan Meteoroloji İstasyonu Verilerine Göre Yatağan'ın İklim Değerleri.....	42
Tablo 2.3. Jeopark Sınırları İçerisinde Kalan Köylerin ve Yatağan Merkez İlçe'nin Nüfus Dağılımı.....	51
Tablo 3.1. Likert Tipi Tutum Ölçeği Puanlama Değerleri.....	72

ÇİZELGELER DİZİNİ

<u>Çizelge</u>	<u>Sayfa</u>
Çizelge 4.1. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Okudukları Okul ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	74
Çizelge 4.2. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Anne Öğrenim Seviyesine Göre Dağılımı.....	75
Çizelge 4.3. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Baba Öğrenim Seviyesine Göre Dağılımı.....	76
Çizelge 4.4. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Aile Ekonomik Gelir Durumu Dağılımı.....	77
Çizelge 4.5. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğu Okulların Jeopark Alanına Yakınlık-Uzaklık Mesafesi Dağılımı.....	78
Çizelge 4.6. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Kavram Bilgisi Dağılımı.....	79
Çizelge 4.7. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Ziyaret Dağılımı.....	80
Çizelge 4.8. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Ziyaret Amacı Dağılımı.....	81
Çizelge 4.9. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Önem Dağılımı.....	82
Çizelge 4.10. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	83
Çizelge 4.11. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	84
Çizelge 4.12. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	84
Çizelge 4.13. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	85
Çizelge 4.14. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	86
Çizelge 4.15. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	87

Çizelge 4.16. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	87
Çizelge 4.17. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	88
Çizelge 4.18. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	89
Çizelge 4.19. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	90
Çizelge 4.20. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	90
Çizelge 4.21. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	91
Çizelge 4.22. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	92
Çizelge 4.23. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	93
Çizelge 4.24. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	93
Çizelge 4.25. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	94
Çizelge 4.26. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	95
Çizelge 4.27. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	96

Çizelge 4.28. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	96
Çizelge 4.29. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	97
Çizelge 4.30. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	98
Çizelge 4.31. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	99
Çizelge 4.32. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	99
Çizelge 4.33. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	100
Çizelge 4.34. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	101
Çizelge 4.35. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	102
Çizelge 4.36. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	102
Çizelge 4.37. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	103
Çizelge 4.38. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	104
Çizelge 4.39. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	105

Çizelge 4.40. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	105
Çizelge 4.41. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	106
Çizelge 4.42. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	107
Çizelge 4.43. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	108
Çizelge 4.44. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	108
Çizelge 4.45. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	109
Çizelge 4.46. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	110
Çizelge 4.47. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	111
Çizelge 4.48. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	111
Çizelge 4.49. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	112
Çizelge 4.50. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	113
Çizelge 4.51. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	114

Çizelge 4.52. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	114
Çizelge 4.53. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	115
Çizelge 4.54. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	116
Çizelge 4.55. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	117
Çizelge 4.56. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	117
Çizelge 4.57. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	118
Çizelge 4.58. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	119
Çizelge 4.59. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	120
Çizelge 4.60. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	120
Çizelge 4.61. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	121
Çizelge 4.62. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	122
Çizelge 4.63. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	123

Çizelge 4.64. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	123
Çizelge 4.65. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	124
Çizelge 4.66. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	125
Çizelge 4.67. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	126
Çizelge 4.68. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	126
Çizelge 4.69. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	127
Çizelge 4.70. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	128
Çizelge 4.71. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	129
Çizelge 4.72. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	129
Çizelge 4.73. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	130
Çizelge 4.74. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	131
Çizelge 4.75. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	132

Çizelge 4.76. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	132
Çizelge 4.77. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	133
Çizelge 4.78. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	134
Çizelge 4.79. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	135
Çizelge 4.80. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	135
Çizelge 4.81. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	136
Çizelge 4.82. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	137
Çizelge 4.83. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	138
Çizelge 4.84. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	138
Çizelge 4.85. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	139
Çizelge 4.86. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	140
Çizelge 4.87. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	141

Çizelge 4.88. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	141
Çizelge 4.89. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	142
Çizelge 4.90. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	143
Çizelge 4.91. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	144
Çizelge 4.92. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	144
Çizelge 4.93. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	145
Çizelge 4.94. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	146
Çizelge 4.95. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	147
Çizelge 4.96. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	147
Çizelge 4.97. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	148
Çizelge 4.98. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	149
Çizelge 4.99. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	150

Çizelge 4.100. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	150
Çizelge 4.101. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	151
Çizelge 4.102. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	152
Çizelge 4.103. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	153
Çizelge 4.104. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	153
Çizelge 4.105. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	154
Çizelge 4.106. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	155
Çizelge 4.107. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	156
Çizelge 4.108. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	156
Çizelge 4.109. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	157
Çizelge 4.110. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	158
Çizelge 4.111. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	159

Çizelge 4.112. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	159
Çizelge 4.113. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	160
Çizelge 4.114. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	161
Çizelge 4.115. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	162
Çizelge 4.116. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	162
Çizelge 4.117. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	163
Çizelge 4.118. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	164
Çizelge 4.119. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	165
Çizelge 4.120. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	165
Çizelge 4.121. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	166
Çizelge 4.122. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	167
Çizelge 4.123. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	168

Çizelge 4.124. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	168
Çizelge 4.125. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	169
Çizelge 4.126. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	170
Çizelge 4.127. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	171
Çizelge 4.128. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.....	171
Çizelge 4.129. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.....	172
Çizelge 4.130. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark'a Yönelik Tutumlarının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları	173
Çizelge 4.131. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları.....	175
Çizelge 4.132. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları.....	176
Çizelge 4.133. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Ailenin Ekonomik Durumuna Göre ANOVA Sonuçları.....	177
Çizelge 4.134. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Okulların Yakın-Uzaklık Durumuna Göre t-testi Sonuçları	178
Çizelge 4.135. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Jeopark Bilgi Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları.....	180
Çizelge 4.136. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Jeopark Ziyaret Durumuna Göre t-testi Sonuçları.....	182
Çizelge 4.137. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Jeoparka Gitme Amacına Göre ANOVA Sonuçları.....	184
Çizelge 4.138. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Jeopark Önem Derecesine Göre ANOVA Sonuçları.....	187

Çizelge 4.139. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Kavramına Yönelik İfadeleri.....	189
Çizelge 4.140. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparkta İşlenen Bir Ders İle Sınıfta İşlenen Bir Derse Yönelik İfadeleri.....	190
Çizelge 4.141. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesi İle İlgili Soru Sorarken Önceliklerinin Kim Olduğuna Yönelik İfadeleri.....	191
Çizelge 4.142. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine İlişkin Deneyim ve Tecrübeleri Sonucu Kazanım İfadeleri.....	191
Çizelge 4.143. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra İlgilendikleri Bilim Dalları.....	192
Çizelge 4.144. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanı İçinde En Çok Etkilendikleri Şeyin İfade Edilmesi.....	193
Çizelge 4.145. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra İletişimindeki Farklılıklara Yönelik İfadeler.....	194
Çizelge 4.146. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Jeopark Alanından Almak İstedikleri Nesnelere Yönelik İfadeler.....	194
Çizelge 4.147. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Bir Daha Gelme-Gelmeme İsteklerine Yönelik İfadeler.....	195

HARİTALAR DİZİNİ

<u>Harita</u>	<u>Sayfa</u>
Harita 2.1. Avrupa’da UNESCO Tarafından Tescilli Jeoparkların Yerleri ve Ülkelere Göre Dağılımı.....	18
Harita 2.2. Türkiye’nin Jeolojik Miras Alanları Haritası.....	18
Harita 2.3. JEMİRKO’nun Tespit Ettiği Jeoparkların Türü ve Dağılışı.....	19
Harita 2.4. Yatağan Jeoparkı’nın Yeri ve Sınırları.....	22
Harita 2.5. Yatağan ve Çevresinin Jeoloji Haritası.....	23
Harita 2.6. Önerilen Yatağan Jeoparkı’nın Muğla İlindeki Yeri.....	24
Harita 2.7. Yatağan ve Çevresinde Yer Alan Akarsular.....	34
Harita 2.8. Yatağan ve Yakın Çevresinin Toprak Tipleri Haritası.....	44
Harita 2.9. Yatağan ve Yakın Çevresinin Vejetasyon Haritası.....	46
Harita 2.10. Stratonikeia ve Lagina’nın Harita Üzerindeki Yeri.....	62

FOTOĞRAFLAR DİZİNİ

<u>Fotoğraf</u>	<u>Sayfa</u>
Foto 2.1. İnsanoğlunun Topografyayı Değiştirebilme Gücü: Yatağan İlçesi Yakınlarında Bir Maden Ocağı İşletmesi.....	10
Foto 2.2. Stone Forest Jeoparkı'ndan (Çin) Bir Görünüm.....	17
Foto 2.3. Hexigten Jeoparkı'ndan (Çin) Kesit.....	17
Foto 2.4. Yatağan İlçesi'nden Bir Görünüm.....	21
Foto 2.5. Jeopark Alanında Bulunan Bir Mantar Kaya.....	25
Foto 2.6. Gökbel Dağı'ndan Bir Kesit.....	29
Foto 2.7. Gökbel Vadisi'nden Bir Kesit.....	29
Foto 2.8. Jeopark Alanında Bulunan Bir Bitki Fosili.....	31
Foto 2.9. Jeopark Alanında Ortaya Çıkmış Bir Balık Fosili.....	31
Foto 2.10. Menderes Masifindeki En Belirgin Karakteristik Kaya Türünü Oluşturan Gnayslardan Bir Görünüm.....	33
Foto 2.11. Yatağan İlçesinde Yer Alan 9 Sarnıçtan Biri.....	34
Foto 2.12. Dipsiz Çayı'ndan Bir Kesit.....	35
Foto 2.13. İnce Kemer Köprüsü.	36
Foto 2.14. İsa ve Meryem Havarileri Freskleri.....	37
Foto 2.15. İsa ve Meryem Havarileri Freskleri.....	37
Foto 2.16. Pınarbaşı Çayı'ndan Bir Kesit.....	38
Foto 2.17. Geyik Baraj Göleti.....	39
Foto 2.18. Yatağan Ovası Alüvyal Toprak Örtüsünden Bir Kesit.....	43
Foto 2.19. Katrancı'da Fıstık Hasadı.....	48
Foto 2.20. Katrancı'da Fıstık Çamları.....	49
Foto 2.21. Stratonikeia Aşk Çiçeği.....	49
Foto 2.22. Yatağan Termik Santralinden Bir Görünüm.....	54
Foto 2.23. Yatağan Ovasının Güneybatıdan Görünümü.....	55
Foto 2.24. 2500 Yıllık Seramik Atölyesi.....	56
Foto 2.25. M.Ö. 4. Yüzyıla Ait Börükçü'deki Dokuma Atölyeleri Kazı Alanından Bir Görünüm.	57
Foto 2.26. Türkiye'nin İlk Müzecisi, Ressam Osman Hamdi Bey'in 1890 Yılında Turgut Beldesi'nde Yaşadığı Konak.....	58
Foto 2.27. Turgut Beldesi'nde bulunan, Osman Hamdi Bey Evi.....	58
Foto 2.28. Stratonikeia. Bouleterion'dan (Kent meclisi) Bir Görünüm.....	60

Foto 2.29. Stratonikeia. Tiyatrodan Bir Görünüm.....	61
Foto 2.30. Lagina Antik Kentinden Bir Görünüm.....	63
Foto 2.31. Jeopark Alanında Ortaya Çıkmış Bir Bitki (Yaprak) Fosili.....	65
Foto 2.32. Gökbel Vadisi'nde Bir Yerleşim Yeri.....	67

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
f	Frekans
F	F değeri (ANOVA için)
GELİ	Güney Ege Linyitleri İşletmesi
GD	Güneydoğu
İ.O.	İlköğretim Okulu
JEMİRKO	Jeolojik Mirası Koruma Derneği
KB	Kuzeybatı
KD	Kuzeydoğu
KGM	Karayolları Genel Müdürlüğü
KO	Kareler Ortalaması
KT	Kareler Toplamı
M.A.E.İ.O.	Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu
MTA	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
N	Veri (Katılımcı) Sayısı
p	Anlamlılık Düzeyi
PROGEO	Avrupa Jeolojik Mirası Koruma Birliği (The European Association For The Conservation Of The Geological Heritage)
sd	Serbestlik Derecesi
t	t testi için t değeri
TEAŞ	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
T.Ş.G.Ç.İ.O.	Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
$\bar{x}$	Aritmetik Ortalama
%	Yüzde

BÖLÜM I

Bu bölümde araştırmanın problemi, alt problemleri, amacı, önemi, tanımlar ve araştırmanın sınırlılıklarına yer verilmiştir.

GİRİŞ

İnsanoğlu, yeryüzünde var oluşundan bu yana doğadan yararlanmış; bilgi birikimi ve teknolojik gelişmelerle birlikte doğaya egemen olmaya çalışmıştır. Bütün bu zaman zarfında ise doğal kaynaklar insanlar tarafından hiç bitmeyecekmiş gibi sorumsuzca kullanılmıştır.

Doğal kaynaklar önceleri; beslenme, barınma, savunma ve sağlık amaçlı ihtiyaçları karşılamak için kullanılırken, bilimsel gelişmelerle insanın doğayı işleyerek ve doğanın üstünde kendi egemenliğini kurduğu bir süreç başlatmıştır. “Doğaya hâkim olma” olarak tanımlanabilecek bu sürecin gelişmesinin nedeni insanoğlunun teknolojik ve bilimsel gelişmeler sonunda elde ettiği bulguları uygulamaya koyma ihtiyacı duymasıdır. İşte insanın doğada üstünlük kurmaya yönelik anlayış ve arayışı, insan ile doğa arasında var olan uyumu bozmuştur (Yalınkılıç ve Yenilmez Arpa, 2005).

19. yüzyılın sonlarından itibaren dünyadaki hızlı nüfus artışı, sanayileşme, tarımda ilaçların aşırı olarak kullanılması, radyoaktif maddelerin çeşitli sektörlere girmesi, doğal dengenin bozulmasına yol açmıştır (Atalay, 2004).

Ancak, yoğun insan baskısı ve kullanımına rağmen bozulmuş alanların dışında; günümüzde sahip oldukları bitki ve hayvan zenginliği ile ekolojik dengeye çok sayıda faydası olan alanlar da bulunmaktadır. Bu alanların bu tür özelliklerinden dolayı kesinlikle korunması gerekmektedir. Bu nedenle çevre koruma ve özel koruma alanları kavramlarının ortaya çıkmasını sağlamıştır (Türkiye Çevre Vakfı, 2009).

Yücel (1995) Doğa Koruma Alanları ve Planlaması'nı incelediği çalışmasında, ülkelerin ulusal sınırları içerisinde milli parklar, doğa koruma alanları, doğa parkları, doğal, arkeolojik ve kentsel siteler, sulak alanlar ve özel çevre koruma bölgeleri adı altında değişik statüde koruma alanları belirlenebilmektedir. Türkiye'nin Avrupa, Asya ve Afrika arasında doğal bir köprü konumunda olması, jeolojik yapısının farklı

olması, çeşitli iklim kuşaklarına ve ekolojik zenginliklere sahip olması nedeni ile biyolojik çeşitlilik açısından çok zengindir. Fakat uzun yıllar kaynakların aşırı ve yanlış kullanımı, mevcut sorunların giderilememesi, türlerde azalmalara neden olmaktadır. Bu nedenle Türkiye için koruma alanlarının belirlenmesi, planlanması ve bu yerlere ait sorunların çözülmesi önemli bir konu olmuştur.

Doğaya hükmetmeye çalışan insanoğlu, ilerleyen zaman içerisinde bu sebepten ötürü pek çok acı deneyim yaşamak zorunda kalmıştır. Bu sebeple 19. yüzyılda doğa koruma kavramını ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucunda, birçok ülke (ABD, Meksika, Yeni Zelanda, Kanada vb.) doğa koruma alanları içerisinde önemli yere sahip olan alanları milli park alanları olarak ilan etmiştir. Günümüzde milli park alanlarından farklı olarak Jeopark alanları da doğa koruma alanları içerisinde yer almaya başlamıştır.

Canlı yaşamı, içinde bulunduğu ortamın bir ürünü olduğundan çevrenin, doğal ya da çeşitli müdahalelerle değişmesi o bölgede bulunan tüm canlılık faaliyetlerini de aynı oranda etkilemektedir (UNESCO-UNEP,1987).

Bu sebeple 21. yüzyılda çevre konularına gösterilen hassasiyet ve bu konuda uygulanması gereken yaklaşımlar artarak önem kazanmıştır. Çevre kirlenmesi insanlığın en önemli konulardan biri olmuş, bu kirlenmenin önlenmesi ve çevrenin korunması ulusal sınırları aşan bir boyut kazanmıştır (Pınarlı ve Yonar, 1999; Avingç, 1997).

Ülkemizin yeraltı ve yerüstü kaynaklar bakımından pek çok değere sahiptir. Bu değerlerin bulunduğu alan ve varlıklarının taşıdığı önem dikkate alınırsa Jeoparklar ile ilgili ve benzeri çalışmaların Türkiye için vazgeçilmez bir faaliyet alanı olduğu bir kez daha ortaya çıkacaktır.

Problem Durumu

Çevre sorunlarına çok çeşitli çözüm yolları önerilse de bunlar içinde sorunların kaynağında, ortaya çıkmadan önlenmesi en kayda değeridir. Bunun için de en önemli unsurun eğitim olduğu birçok çevrelerce kabul edilmektedir. Bu sebeple UNESCO, UNEP, Çevre Bakanlıkları, Üniversiteler, Belediyeler ve Bazı Sivil Toplum Örgütleri gibi birçok kuruluş çevre eğitimini temel alan, çalışmalar yürütmektedirler. Çevre eğitiminin temeli doğayı ve doğal kaynakları korumaya yöneliktir. Çevre eğitimi bilgi vermenin yanında insan davranışını da etkilemelidir. Olumlu ve kalıcı davranış değişiklikleri kazandırmak ve sorunların çözümünde bireylerin aktif katılımını sağlamak çevre eğitiminin temel hedefidir (Şimşekli, 2004).

Türkiye çok farklı jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlarıyla jeopark niteliklerini taşıyan pek çok alana ev sahipliği yapmaktadır (Gümüş, 2008). Bu alanlardan biri olan Yatağan Jeoparkı'nın en önemli özelliği; jeolojik yapısı zengin olan bölgede yaklaşık bir milyar yaşında, Türkiye'nin en eski, gözlü gnayslarının bulunmasıdır. Menderes Masifi olarak da bilinen ve dünyada tanınan bu kayalar jeoloji dilinde "kor kompleks" olarak adlandırılmakta ve bu kayalara çok ender rastlanmaktadır (Muğla Kültür ve Turizm Dergisi, 2010).

Halkbilimi araştırmacısı Tarcan Oğuz'un yaklaşık 10 yıldır üzerinde çalıştığı Yatağan Jeopark Projesi ile doğanın korunması, topluma içinde yaşadığı dünyayı tanıtarak çevre eğitimi vermek, jeoturizm yoluyla ekonomik katkı yaratmak amaçlanmaktadır (Muğla Kültür ve Turizm Dergisi, 2010).

Problem cümlesi belirlenirken yukarıda belirtilen kriterler ve Yatağan Jeoparkı Projesi ile ilgili yapılması planlanan hedefler dikkate alınmıştır.

Problem Cümlesi

Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik yaşantı ve tutumları nasıldır?

Alt Problemler

1. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları nasıldır?
2. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları, cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
3. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları anneninin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
4. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları babanın eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
5. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları ailenin ekonomik gelir durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
6. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
7. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin Jeopark bilgi düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
8. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları Jeopark alanını daha önce ziyaret etme durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?
9. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları ile Jeoparka gitme amaçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

10. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Jeoparka verdikleri önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

11. Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik yaşantıları nasıldır?

11.a. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark kavramı algılamaları nasıldır?

11.b. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparkta işlenen bir ders ile sınıfta işlenen bir derse bakış açıları nasıldır?

11.c. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesi ile ilgili soru sorarken öncelikleri (ğretmen, uzman, rehber vb.) kimdir?

11.d. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine ilişkin deneyimleri sonucu kazanımları nelerdir?

11.e. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra ilgi duydukları bilimler nelerdir?

11.f. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanından en çok etkilendikleri şey nedir?

11.g. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra sınıf arkadaşları ile olan iletişimlerinde bir farklılık olmuş mudur?

11.h. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra Jeopark alanından almak istedikleri şeyler nelerdir? (Taş ve bitki örnekleri vb.)

11.i. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra Jeoparka bir daha gelme-gelmeme istekleri nedir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yaşadıkları çevrede bulunan Jeopark alanına yönelik yaşantı ve tutumlarını belirleyerek, öğrencilerin tutumlarının çeşitli değişkenlere (anne ve babanın eğitim düzeyi, ailenin ekonomik durumu, Jeopark alanı ve çevresinde ikamet yılları) göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmektir. Bu bağlamda bir diğer amaç da öğrencilere çevre bilincininin aşılmasıdır. Eğitim ve öğretim sürecinden geçen kişilerin, çevre konularında sorumlu davranışlar sergileyebilmelerini sağlayan ve teşvik eden bilgi, beceri ve değer yargıları ile donanmış vatandaşlar olarak yetişebilmelerine yardımcı olmak (İleri, 1998) ve Yatağan Jeoparkı Proje Alanının önemini dile getirmektir.

Araştırmanın Önemi

Doğa koruma teriminden, canlılar için yaşamın temeli olarak doğanın sürekli korunmasını ve iyileştirilmesini kapsayan bütün önlemler ile doğanın her türlü zararlı etkilerinden, tahriplerden veya yok edilmesinden korunması anlaşılmaktadır (Çolak, 2001).

Ülkemizdeki doğal alanların korunmasında amaç; bilimsel araştırmaların yapılması, genetik çeşitliliğin ve türlerin saklanması, çevresel koşullarının iyileştirilmesi, özel öneme sahip doğal ve kültürel görünüşlerin bozucu etkilerden korunması, turizm ve rekreasyonel kullanım imkanı sağlama, eğitim, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve kültürel, geleneksel ve simgesel kalıntıların sürdürülebilmesidir (Gül, 2005).

İnsan-doğa etkileşiminin yönünün, yeryüzünde yaşamın sürdürülebilirliğine doğru yöneltilmesinin başlıca yolunun, sürdürülebilir gelişmeye odaklı çevre eğitiminin hayata geçirilmesinden geçtiği kabul edilmektedir (Özdemir, 2007).

Günümüzde doğanın korunması, bakımı ve düzenlenmesi, insan-doğa ilişkilerinde doğa aleyhine ortaya çıkan gelişmelere paralel olarak güncel önemi artan konular arasında yer almaktadır. Yakın zamana kadar sadece uzmanların uğraş konusu olan doğa koruma ve doğa düzenleme çalışmaları son yıllarda dünyada kaygı verici ekolojik sorunlar ile küresel düzeyde stratejik bir önem kazanmıştır. Bu nedenle doğa koruma çalışmaları; yeni yaklaşımlarla ele alınarak bölge ya da ülke bazında

büyük kapsamlı planlamalarla birlikte küresel bazda da değerlendirilmeye başlanmıştır (Dirik, 2005).

Korunan alanlar, insanoğluna evrensel yararlar sağlamaktadır. Eğlence, dinlence, turizm olanakları, biyolojik çeşitliliğin korunduğu alanlar olmasının yanında eğitim ve araştırmaya olanak sağlamaktadır (Harada, 2003).

Eğitim, her kademede halkın doğayı koruması ve duyarlılık oluşturması için bir hazırlayıcı ve devam ettirici bir faktördür, fakat bireylerin tutumları ile doğayı korumaları ve duyarlılıkları değişmektedir. Saklı kalan bu boyutu araştırmak için öğrencilerin tutumları araştırılmalıdır (Caro, T. M., Pelkey, N., Grigione, M., 1993).

Bunların yanı sıra jeoparklarla gelen bazı yenilikler mevcuttur. Jeoparklar Jeolojik miras diye yeni bir kavramı gündeme getirmiştir. Böylece jeolojik ve jeomorfolojik oluşumların da korumaya değer ve kullanılabilir olduğu ortaya çıkmıştır. Jeoparklar, doğa koruma ve müzecilik kavramını tümüyle değiştirmiştir. Doğa korumacılığında izolasyon, yasaklama ve insansızlaştırma yerine sahanın sürdürülebilir kullanımını ve rehabilitasyonunu savunur. Bu bağlamda jeolojik ve jeomorfolojik unsurları da dikkate aldığından daha tutarlı, insanı ortamın gerekli bir unsuru gördüğünden daha uygulanabilir bir çerçeve sağlar. Jeoparklarda müzeler örneklerin kilit altına alındığı pasif yapılar olmaktan çıkıp araştırma ve restorasyonların düzenli hale geldiği dinamik, etkin birer laboratuvar haline gelmektedir. Jeopark müzeleri sahadaki araştırmaların devamını sağlamakla mükellef olup, bu yükümlülükleri yasal düzenlemelerle garanti altına alınmıştır. Anlaşıldığı üzere jeoparklar yasaklamayı değil faydalanmayı teşvik etmektedir. Jeoparklar UNESCO veya Avrupa Jeoparklar ağına üye olmak ve koordinasyonu devam ettirmek zorundadırlar. Böylece bilimsel ve eğitim alanında iletişim, işbirliği ve bilgi paylaşımı sağlanarak sürekli hale gelmektedir. Bu işbirliği etkin bir denetimi de beraberinde getirmektedir. Ülkemiz açısından bir diğer önemli özelliği ise Jeoparkların, bulunduğu saha içerisinde yerel kalkınmayı ama daha özelden kırsal kalkınmayı destekleyecek olmalarıdır. Burada kalkınma yalnızca ekonomik değil sosyal ve kültürel öğeleri de içermektedir. Bir jeopark, saha içerisinde bilimsel ve eğitim çalışmalarını sürekli kılmakla sorumludur. Hepsinden önemlisi bir jeopark hiçbir jeolojik materyalin satışına müsaade etmez. Bu durum ekonomik açıdan güçsüz ülkelerin doğal zenginliklerini koruyabilmesi açısından çok önemlidir. Kurulacak böyle bir jeopark halkın doğaya yönelik

farkındalığını arttıracaktır. Jeoparka kurulacak müze sayesinde genç kuşaklar doğayı yerinde görme ve öğrenme fırsatı bulacaklardır. Nispeten seçkin ve doğa dostu bir turist grubuna hitap eden jeoparklar jeoturizm alanında Türkiye turizmine katkı sağlayacaktır. Hepsinden önemlisi doğal zenginliklerimizin amaç dışı kullanımı engellenip gelecek nesillere de aktarılması sağlanmış olacaktır (Gümüş, 2008).

Araştırmanın Temel Kavramları (Tanımlar)

Tutum: Tutum nesnelere, insanlara, olaylara, fikirlere vs. karşı kişilerin gösterdiği olumlu veya olumsuz cevap verme ve tepkide bulunma eğilimi olarak tanımlanabilir. Psikolojik bir kavram olarak tutumun bilişsel (bir şey veya nesne hakkındaki bilgi), duyuşsal (nesneye karşı duyulan hisler) ve davranışsal (nesneye yönelik davranışlar) olmak üzere üç boyutu vardır. Okul dersleri bağlamında tutum, öğrencilerin derse karşı hisleri, inançları ve değerlerinin birleşimidir (Öztürk ve diğerleri, 2009). Bireyin insanlar, olaylar ve cansız varlıklar karşısında takındığı davranış biçimi (Oğuzkan, 1993).

Yaşantı: Bir kimsenin yaşadığı ve ondan bilgi, kanı edindiği olay. Deneyim (Göğüş, 1998). Yaşanılardan, görülenlerden, duyulanlardan, edinilenlerden sonra kişide kalan iz, yaşam deneyimi (Türkçe Sözlük, 2005).

Jeomorfoloji: Jeomorfoloji, karalar üzerinde ve denizler altında litosferin yüzeyinde görülen şekilleri inceleyen, oluşum ve evrimlerini açıklayan, bunları sınıflandıran, coğrafi yayılış ve gruplanmalarını nedenleriyle birlikte araştıran bilim dalıdır (Erinç, 1982). Kelime anlamı yer şekilleri bilimi (geo:yer, morpho: şekil, logos:bilim) olan jeomorfoloji, yer kabuğu üzerinde, iç ve dış etmen ve süreçler tarafından meydana getirilen yer şekillerini inceleyen bir bilim dalıdır (Hoşgören, 1997).

Jeoloji: Jeoloji geniş anlamı ile yerkürenin güneş sistemi içindeki durumundan, onun fiziksel özelliği ve kimyasal bileşiminden, iç ve dış kuvvetler etkisi ile uğradığı değişikliklerde, beş milyar senelik süre içindeki oluşum ve gelişiminden, canlıların ilk yaradılışlarından günümüze kadar geçirmiş oldukları evrimlerinden söz eden tarihsel bir doğal bilimdir (Ketin, 2005). Jeoloji, kelime anlamıyla “yer bilimi” demektir. “Geos”:Yer, “Logos” veya “Loji”: Bilim. Genel bir tabirle, yer kürenin oluşumunu, gelişimini ve şu andaki durumunu konumu içerisine alır (Ardos, 1996).

Jeopark: Jeoparklar, başta jeolojik miras niteliğindeki öğeler olmak üzere, tüm doğal ve kültürel mirasın korunmaya alındığı, bu yapılırken sosyoekonomik kalkınmanın da amaçlandığı, sınırları belirlenebilen bölgelerdir (Muğla Kültür ve Turizm Dergisi, 2010). Jeopark aynı veya farklı türlerden, birden fazla önemli jeosit bulunduran, araçla veya yaya olarak gezme mesafesindeki açık alanlardır. Dünyada birkaç kilometrekareden birkaç bin kilometrekareye kadar çeşitli büyüklükte olanları kurulmuştur. Ama küçük veya büyük hepsinin eğitim, koruma ve jeoturizm fonksiyonları vardır. Bu fonksiyonlarına ve/veya önem derecelerine göre, Yöresel/Bölgesel, Ulusal, Uluslar arası ölçeklerde olabilirler.

Jeosit: Yer kabuğunun oluşumu veya evrimi sırasındaki bir olayı, bir süreci veya bir sonucu ortaya koyan, kayaç-mineral-fosil topluluğu, istif, yer şekli, jeolojik yapı, doku gibi bilimsel belge niteliği ve görsel güzelliği bulunan doğal varlıklardır (Muğla Valiliği, 2008). Yerküre üzerinde ender bulunan, bu sebeple oluştuğu zamanın ve olayın belgesi durumundaki bazı fosil, kaya, yerşekli vb. jeolojik malzemeler, korunması gereken varlıklardır ve jeolojik sit; jeosit olarak bilinirler.

Jeolojik miras (Jeomiras): Yok olması durumunda bulunduğu bölgeye ait bilgi ve jeolojik bir belgenin kaybolacağı, nadir bulunan, yok olma tehdidi altındaki jeositlerdir (Muğla Valiliği, 2008).

Jeoturizm: Bir bölgenin, kapsadığı jeosit ve jeolojik miras vesilesiyle, bilhassa bu jeolojik zenginlikleri görmek amacıyla gezilmesi ve ziyaret edilmesi faaliyetleridir (Muğla Valiliği, 2008). Jeoturizm yeni bir eğilimdir ve eğitimsel-bilimsel turizmde yeni bir boyuttur. Bununla birlikte, ülkelerin veya yörelerin arkeolojik, tarihsel ve kültürel değerleri Jeoturizm odaklarıyla bütünleştirilerek turizm daha da özendirici kılınmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, 2010-2011 Eğitim ve Öğretim yılına ilişkin veriler ile sınırlıdır.
2. Araştırma, Muğla ili Yatağan ilçesi ilköğretim okullarında öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri, Yatağan ilçesine bağlı Turgut ve Yeşilbağcılar beldeleri ilköğretim okullarında öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri, Yatağan ilçesine bağlı Katrancı köyü ve Kafaca Kaplancık köyü ilköğretim okullarında öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri ile (202 öğrenci) sınırlıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Yer Mirası ve Jeoparklara Genel Bakış

Antropojenik faaliyetlere bağlı olarak ortaya çıkan küresel ısınma, türlerin yok oluşu, yağmur ormanlarının kaybedilmesi gibi küresel felaket emarelerinden sonra insanoğlunun doğa farkındalığı artmıştır. Yakın bir geçmişe kadar doğa koruma ile sadece canlı varlıklar akla gelirken, artık fiziki çevrenin de (topografya, peyzaj, jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlar vs.) korunması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bunda başlıca iki faktör etkilidir. Birincisi, yeryüzünün muazzam büyüklüğüne rağmen bitmez diye düşünülen kaynakların sınırlı olduğu anlaşılmıştır. Gelişen teknolojik imkânlar ve artan talep neticesinde yeryüzünde önceleri ulaşılmaması güç yerler dahi kullanıma açılmış ve buna bağlı tehditlerle yüz yüze gelinmiştir. Madencilik, yerleşme ve tarım faaliyetleri sonucunda yeryüzü hızla geri dönüşümsüz bir değişime uğramakta ve bozulmaktadır. Buna rağmen yakın geçmişe dek, bölgesel veya küresel ölçekteki yeryüzü alanlarını korumaya yönelik uluslar arası kabul görmüş bir anlaşma bulunmamaktaydı (Gümüş, 2008).

Foto 2.1. İnsanoğlunun Topografyayı Değiştirebilme Gücü: Yatağan İlçesi Yakınında Bir Mermer Ocağı İşletmesi.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Bir diğerk neden ise jeolojik ve jeomorfolojik oluşumların, ham madde değerlerinin ötesinde sahip oldukları bilimsel ve estetik değerlerinin kavranmasıdır. Denizli'de yer alan Pamukkale travertenlerinin ortasından geçirilen karayolunun kapatılması gecikmiş de olsa böyle bir bilinçlenmeye örnektir. Jeoparklar, yeryuvarının oluşumunu, evrimini, geçmişte ve günümüzde etkili şekillendirici süreçleri (volkanizma, depremler, çölleşme vs) anlayabilmemiz için doğal bir laboratuvar ve kütüphane vazifesi gören, jeolojik ve jeomorfolojik oluşumlar, yer mirası parçalarıdır (Gümüş, 2008).

Jeopark, önemli bilimsel niteliğe sahip ve bu sebeple korunması gereken jeolojik özelliklerin topluca bulunduğu yerler olup araştırma, eğitim, turizm ve yüksek prestij alanlarıdır. Jeopark özel bölgelerde de kurulabilir (Muğla Valiliği, 2008).

Jeopark aynı veya farklı türlerden, birden fazla önemli jeosit bulunduran, araçla veya yaya olarak gezme mesafesindeki açık alanlardır. Dünyada birkaç kilometrekareden birkaç bin kilometrekareye kadar çeşitli büyüklükte olanları kurulmuştur. Ama küçük veya büyük hepsinin eğitim, koruma ve jeoturizm fonksiyonları vardır. Bu fonksiyonlarına ve/veya önem derecelerine göre, Yöresel / Bölgesel, Ulusal, Uluslar arası ölçeklerde olabilirler.

Jeolojik Miras Kavramı

Yerkürenin yüzyıllardır biçimlenen yüzey şekli ve coğrafik farklılıklar ile birlikte farklı atmosferik şartlar, birbirinden farklı zenginlikte ve çeşitlilikte sayısız doğal kaynak değerlerini yaratmıştır. Yerküre üzerinde yer alan ülkelere ait ada parçaları üzerinde yer alan bu farklı oluşumlar ve bunların içerdikleri koruma alanları zaman içinde her ülke tarafından belirlenen ilkeler çerçevesinde tanımlanarak sınıflandırmaya tabi tutulmuştur (Demirel, 2005; Yeşil, Yeşil ve Yılmaz, 2008).

Ülkemizde de Milli Parklar Kanunu, Orman Kanunu, Çevre Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, Kara Avcılığı Kanunu ve Su Ürünleri Kanunu kapsamında korumaya alınmış alanlar yanında, uluslar arası koruma statüleri kapsamına alınarak korunan alanlar da yer almaktadır. Uluslar arası statüler kapsamında korunan alanlardan birisi Miras Coğrafyalar-Jeolojik Miras alanlarıdır. Ülkemizde 1999 yılında kurulan Jeolojik Mirası Koruma Derneği, ülkemizin jeolojik mirasını belirlemekte, jeolojik oluşumların korunması amacı ile çalışmalar

yürütmektedir. Miras coğrafyalar, insanın yeryüzünde binlerce yıldır süren ve özellikle son 60 yılda en üst noktaya ulaşan yok edici etkisine karşı bugüne kadar direnerek ayakta kalabilmiş alanlardır. Doğal yaşam açısından dünya ölçeğinde önemli alanların yanında, benzersiz jeolojik, arkeolojik, tarihsel ve kültürel özelliklere sahip yerler de miras coğrafya olarak tanımlanabilir. Miras coğrafyaların önemli bir kolunu, çok fazla gündeme gelmemesine ve bilinmemesine rağmen genellikle doğal mirasları bünyesinde barındıran ve oluşumları çok uzun zaman süreçlerine dayanan, tahrip edildiklerinde ya da yok edildiklerinde geri dönüşü mümkün olmayan, yerkürenin yaşam sürecinin herhangi bir döneminde meydana gelmiş, gerek oluşum ve gerekse bulunuş şekli ile benzersiz bir doğal anıt niteliğindeki jeolojik miras alanları oluşturmaktadır. Jeolojik olaylar sırasında oluşup geçmişten günümüze kadar ulaşmayı başaran bu alanlar; kimi zaman küçük bir fosil yatağı veya mineral kümesi olabileceği gibi kimi zaman da muhteşem görünümlü yer şekilleri olabilir (Yeşil, Yeşil ve Yılmaz, 2008).

Doğal miraslar; su, kara, hava ve geniş anlamda “yaşam çemberi”ni içerisine alan ve turizm kapsamında değerlendirildiğinde sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde planlanması zorunlu olan alanlardır. Sürdürülebilir turizm; gelecek için perspektifleri geliştirerek ve koruyarak, turistlerin ve ağırlayan bölgenin güncel ihtiyaçlarını yerine getiren, yaşayan canlı sistemlerin, biyolojik çeşitliliğin, temel ekolojik süreçlerin ve kültürel bütünlüğün göz önüne alındığı estetik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarla birlikte tüm kaynakların yönetimini bütünleştiren turizmdir. Doğal kaynaklar korunamadığı, sürdürülebilirliği sağlanamadığı, tüketildiği takdirde turizmin de bir anlamı kalmayacaktır (Kuntay, 2004).

Doğa koruma alanları gen kaynağı ve biyolojik zenginliklere sahip olması dışında, bilimsel, sanatsal, eğitsel yararlar sağlayan, doğal, tarihsel ve kültürel zenginliklerin korunmasına, rekreasyon yönü olan ve ekonomik katkı sağlama gibi işlevlere sahip alanlardır. Halkın rekreasyonel gereksinimlerini de sağlayan bu alanlar koruma ve rekreasyon işlevlerini bir koruma-kullanma dengesi içinde yapabilmeleri için doğal, kültürel, estetik, bilimsel ve rekreasyonel kaynak değerlerini göz önüne alan bunun gelecek nesiller içinde varlığını devam ettirmesini sağlayan, yerel halkın katılımını ve ihtiyaçlarını da göz önünde bulunduran sürdürülebilir, katılımcı ve bilimsel temellere dayalı bir planın olması gerekir (Özbay, 2008).

Jeolojik mirası koruma çalışmaları ilk olarak 1991 yılında Fransa'nın Digne kentinde yapılan Jeolojik Mirası Koruma Sempozyumu ile başlamıştır. Bu sempozyumda alınan kararlar yayınlanarak tüm ülkelere jeolojik mirası korumak için çağrı yapılmıştır. Bu sempozyum sonunda yayınlanan bildirge otuz ülke tarafından kabul edilmiştir (Güngör, 2003; Yeşil, Yeşil ve Yılmaz, 2008).

Jeolojik miras niteliğindeki yerler, hem yerkürenin oluşumunun daha iyi anlaşılması, hem de bu bilgilerin gelecek kuşaklara aktarılması bakımından önemlidir. Digne Bildirgesi'nin ardından giderek daha fazla ülke, kendi ülke sınırlarındaki önemli jeolojik ve jeomorfolojik yerleri dikkate almaya ve korumaya yönelik stratejiler geliştirmeye başlamışlardır (Yılmaz, 2002; Yeşil, Yeşil ve Yılmaz, 2008).

1992 yılında Rio de Janeiro'da düzenlenen "Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda (21. yy da Çevre ve Kalkınma İçin Bilim Ajandası) Ajanda 21 kabul edilmiş; çevre koruması, yöntemi ve tanıtımı öncelikli hedef olarak seçilmiştir (Gümüş, 2008).

Jeosit, jeolojik miras ve jeopark kavramlarının kaynağı 1991'de Fransa'nın Digne kasabasında yayınlanan, yerküredeki nadir oluşumların korunması gerektiğine ve bunu "yerkürenin hakları" olarak niteleyen bildirgedir. Bu bildirgeyi takiben ProGeo kurulmuş, jeositlerin nasıl ayırt edileceği, nasıl seçileceği uluslar arası kurallara bağlanmıştır. Hızla tüm Avrupa'ya yayılan jeosit kavramı ve beraberindeki jeolojik mirası koruma, kullanma ve yönetme kuralları tespit edilmiştir. Bu korunmuş bölgelere olan yoğun ilgi nedeniyle, UNESCO içinde önce Jeopark inisiyatifi doğmuş ve bu giderek bağımsız resmi bir program halini almıştır. Bu alanların jeoturizm pazarlaması hızla devam etmektedir (Muğla Valiliği, 2008).

Dünyadaki Başlıca Jeoparklar

UNESCO tarafından varlıkları tescil edilen 17'si Avrupa'da, 11 tanesi Çin'de toplam 27 jeopark, "UNESCO Jeopark Ağı" adı altında toplanmış ve bunların teşkil ettiği birlik jeopark oluşturulması ve işletilmesinin kurallarını koymaktadır. Tescil edilmek ve bu ağa katılabilmek için çok sayıda jeopark sıra beklemektedir (Muğla Valiliği, 2008).

UNESCO Jeopark Ağı' na Katılabilmek İçin Temel Şartlar;

- 1-Belirgin yerbilimsel özelliğe sahip olma,
- 2- Çok sayıda jeosit/jeomiras kapsama,
- 3- İdare biriminin işlemesi,
- 4- İdaresini yerel yönetimin üstlenmesi,
- 5- Toplum kalkınmasına hizmet etmesi,
- 6- Doğa korumasına yardım etmesi,
- 7- Topluma yerküreyi ve doğal çevreyi tanıtıyor –ziyarete açık- olması, gerekmektedir (Muğla Valiliği, 2008).

Bu temel şartlara ilaveten,

- i- Yeterli alan genişliğine sahip olması,
- ii- Beraberinde çeşitli tarihi ve kültürel mekânların bulunması,
- iii- Jeoturizmin yapılmasına veya ziyaretçilerin ihtiyaçlarına uygun alt yapının oluşturulması istenmektedir (Muğla Valiliği, 2008).

Tablo 2.1. Dünyadaki Başlıca Jeoparklar

Ülkeler	Jeoparklar
1- Avustralya	Kanawinka Jeoparkı
2- Avusturya	Nature Park Eisenwurzen
3- Brezilya	Araripe Jeoparkı
4- Çin	Alxa Jeoparkı Danxiashan Jeoparkı Fangshan Jeoparkı Funiushan Jeoparkı Hexigten Jeoparkı Huangshan Jeoparkı Jingpohu Jeoparkı Leiqiong Jeoparkı Longhushan Jeoparkı Mount Lushan Jeoparkı Mount Taishan Jeoparkı Qinling Jeoparkı Songshan Jeoparkı Stone Forest Jeopark (Shilin Jeoparkı) Taining Jeopark Wudalianchi Jeoparkı Wangwushan-Daimeishan Jeoparkı Xingwen Jeoparkı Yandangshan Jeoparkı Yuntaishan Jeoparkı Zhangjiajie Sandstone Peak Forest Jeoparkı Zigong Jeoparkı
5- Hırvatistan	Papuk Jeoparkı
6- Çek Cumhuriyeti	Bohemian Paradise Jeoparkı
7- Fransa	Park Naturel Régional du Luberon Reserve Géologique de Haute Provence
8- Almanya	Jeopark Bergstrasse – Odenwald Jeopark Harz Braunschweiger Land Ostfalen Jeopark Swabian Albs Nature park Terra Vita Vulkaneifel Jeoparkı

9- Yunanistan	Chelmos
10- Macaristan – Slovakya	Novohrad
11- İnan	Qeshm Jeoparkı
12- İtalya	Rocca Di Cerere Jeoparkı Adamello Brenta Jeoparkı Parco del Beigua Madonie Natural Park Geological and Mining Park of Sardinia
13- Japonya	Toya Caldera ve Usu Volcano Jeoparkı Itoigawa Jeoparkı Unzen Volcanic Jeoparkı
14- Malezya	Langkawi Jeoparkı
15- Norveç	Gea-Norvegica Jeoparkı Magma Jeoparkı
16- Portekiz	Arouca Jeoparkı Naturtejo Jeoparkı
17- İrlanda	Copper Coast Jeoparkı
18- Romanya	Hateg Country Dinosaur Jeoparkı
19- İspanya	Cabo de Gata Natural Park Maestrazgo Cultural Park Sobrarbe Jeoparkı Subeticas Jeoparkı
20- İngiltere	Shetland Jeoparkı Geo Mon Jeoparkı Forest Fawr Jeoparkı Marble Arch Caves & Cuilcagh Mountain Park North Pennines AONB Jeoparkı Lochaber Jeoparkı English Riviera Jeoparkı

Kaynak: European Jeopark Network, 2008'den.

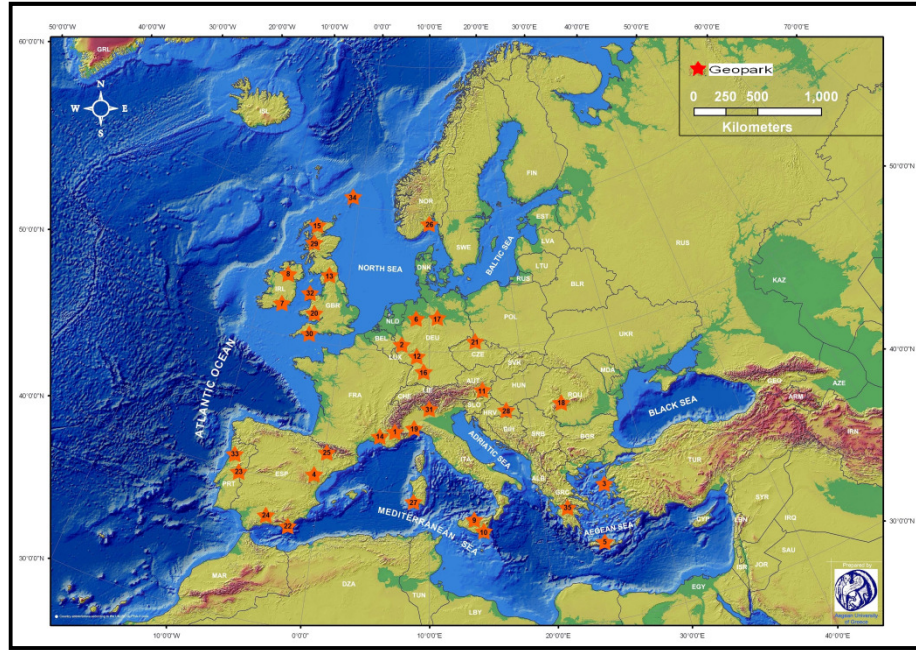
Foto 2.2. Stone Forest Jeoparkı'ndan (Çin) Bir Görünüm.

Kaynak: European Jeoparks Network, 2008'den.

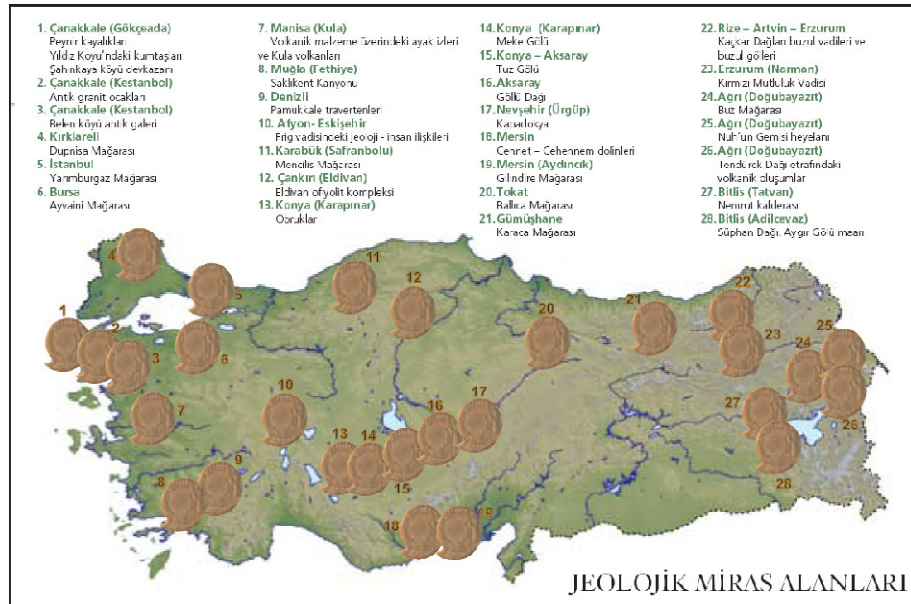
Foto 2.3. Hexigten Jeoparkı'ndan (Çin) Bir Kesit.

Kaynak: European Jeoparks Network, 2008'den.

Harita 2.1. Avrupa'da UNESCO Tarafından Tescilli Jeoparkların Yerleri ve Ülkelere Göre Dağılımı.

Kaynak: European Geoparks Map High'den.

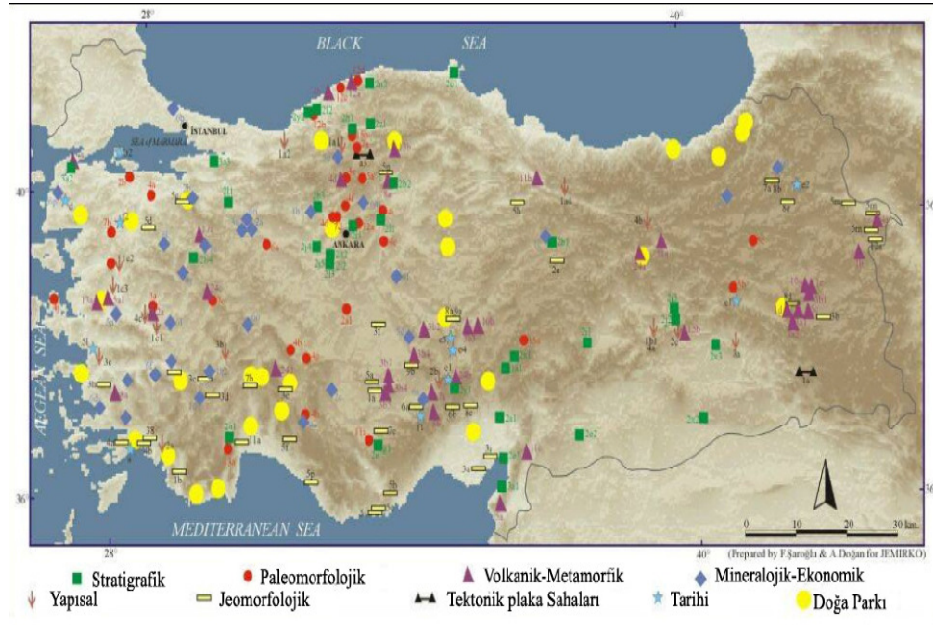

Harita 2.2. Yeşil Atlas Dergisi'nin Yayınladığı Türkiye'nin Jeolojik Miras Alanları Haritası.

Kaynak: Gümüş, 2008'den.

Ülkemizde Jeopark Olmaya Aday Gösterilen Yerler

Türkiye’de henüz resmi olarak tanımlanmış bir jeopark yoktur. Jeopark ölçütlerini karşılayan sahaların bir kısmı hiçbir koruma ölçütüne tabi değildir. Pamukkale ve Kapadokya gibi manzara üstünlüğü ve kültürel değere sahip olanlar UNESCO Dünya Mirası Listesi’ne dâhildir. Öte yandan Jeopark kriterlerini karşılayan birçok saha ise milli park statüsündedir ancak yeterince korunup değerlendirilememektedir. Türkiye’de Jeoparklar açısından iki önemli eksiklik vardır. Bunlardan birincisi Jeopark çalışmalarında kullanılacak 1/25000 ölçekli jeoloji haritalarının henüz tüm ülkeyi kapsamıyor olması ve jeositlerin çok geniş bir alana yayılmış olmasıdır. Diğer eksiklik hâlihazırda jeolojik ve jeomorfolojik önemi kabul görmüş alanların amacına uygun korunup kullanılmamasıdır. Manisa’da Kula ilçesi Demir Köprü Baraj Gölü kıyısında yer alan 10-12 bin yıl öncesine ait ayak izlerinden 1969 yılında 200 kadar varken günümüzde sadece 10 tane kalmıştır. Benzer biçimde 1500 km² yüz ölçümü ile Avrupa’nın en büyük tuz gölü olan Tuz Gölü, Konya ve civarının atık sularıyla yavaş yavaş niteliğini kaybetmektedir (Gümüş, 2008).

Harita 2.3. JEMİRKO'nun Tespit Ettiği Jeoparkların Türü ve Dağılışı.

Kaynak: Kazancı ve Şaroğlu, 2003'den.

Türkiye’de Jeoparklarla ilgili kurumsal boyutta faaliyet gösteren tek örgüt Ankara Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği bünyesinde yer alan JEMİRKO’ (Jeolojik Mirası Koruma Derneği) dur. 2000 yılında kurulan JEMİRKO’nun temel hedefi Türkiye’nin

Ulusal Jeosit ve Jeomiras Envanteri'nin çıkartılmasıdır. Ayrıca Kula'da, Manisa'da (Gümüş, 2008) ve Yatağan'da bağımsız araştırmacılar ve yerel idare tarafından fizibilite çalışmaları yürütülmektedir.

Türkiye'de jeolojik miras ile ilgili çalışmalar ve bu kavramla yer bilimcilerin tanışması oldukça yenidir. Dünyada da bilimsel toplantılarda jeolojik miras konusuna ayrılmış oturumlara ulusal ve uluslar arası sempozyumlarda son birkaç yıldır rastlanmaktadır. Türkiye'de bu konuda ilk adımı atan Jeolojik Mirası Koruma Derneği (JEMİRKO) 2000 yılında çalışmalarına başlamıştır (Kuşçu ve Atilla, 2005).

Yayın organlarından Atlas Dergisi, Yeşil Atlas ve TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi ülkemizin yabancı olduğu Jeopark kavramını kamuoyuna tanıtmak için çaba sarf etmektedir (Gümüş, 2008).

Jemirko'nun yaptığı elemeler sonunda önerilen 8 Jeopark sahası belirlenmiştir. Bunlar; Nemrut Volkanı ve Van Gölü Jeoparkı, Kula Jeoparkı, Tuz Gölü Jeoparkı, Kapadokya Jeoparkı, Karapınar Jeoparkı, Narman Mutluluk Vadisi Jeoparkı, Pamukkale Traverten Jeoparkı ve Mut Jeoparkıdır.

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı Yeri ve Sınırları

Çalışma sahası, Ege Bölgesi Ege Bölümü'nde yer almakta olup, Muğla İli Yatağan İlçesi ve çevresini kapsar. Yatağan İlçesi (Bkz. Foto 2.4.); kuzeyde Çine İlçesi, Gökbel Dağı (1422m) ve Yatağan Tepesi (718m), kuzeyde ve doğuda Kavaklıdere İlçesi, doğuda Oyuklu Dağı (1892m) - Göktepe Zirvesi (2234m), batıda Batı Menteşe Dağları (1396m) ve Milas İlçesi, güneyde Marçal Dağı (1368m), Kurukümes Dağı (1377m) ve Muğla İli ile çevrilidir.

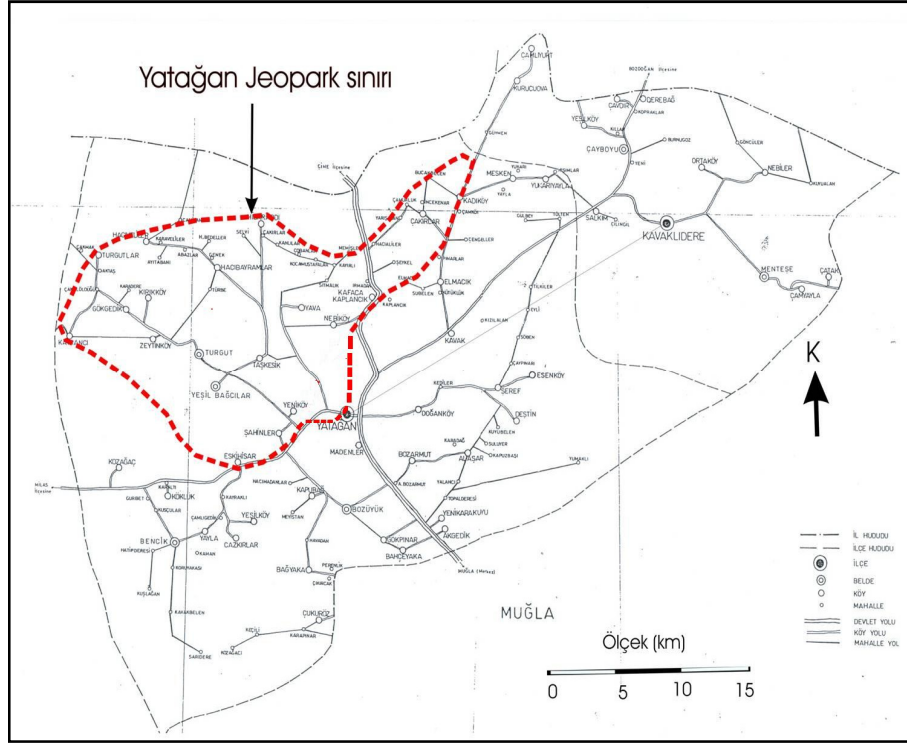
Araştırma sahası, matematik konumu itibarıyla 37° 08' ve 37° 27' (N) kuzey enlemleri, 27° 59' ve 28° 27' (E) doğu boylamları arasında yer almaktadır (Kamışoğlu, 2008).

Foto 2.4. Yatağan İlçesi'nden Bir Görünüm. Fotoğraf D-B doğrultusunda çekilmiştir.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Jeopark alanı, Yatağan İlçe merkezinin K-KB da, yaklaşık 15 köyü ve 180 km² lik bir alanı kaplar. Bir başka ifade ile jeoparkı teşkil eden jeosit ve doğal varlıklar böyle bir alana dağılmıştır. K-KD da Gökbel Vadisi'nin bir bölümü, Çakırlar-Hisarardı, Hacıbayramlar - Hacıveliler - Turgutlar – Katrancı – Zeytinköy -Yeşilbağcılar - Eskihisar - Kafaca Kaplancık köylerinin ve Yatağan İlçesi'nin çevrelediği, lobut biçimli bir alan seçilmiştir. Park alanının sınırları harita üzerindedir (Bkz. Harita 2.4.- Harita 2.6.). Temsili giriş kapısının Çine yolu üzerindeki tünele yakın yerde olması düşünülmüştür (Muğla Valiliği, 2008).

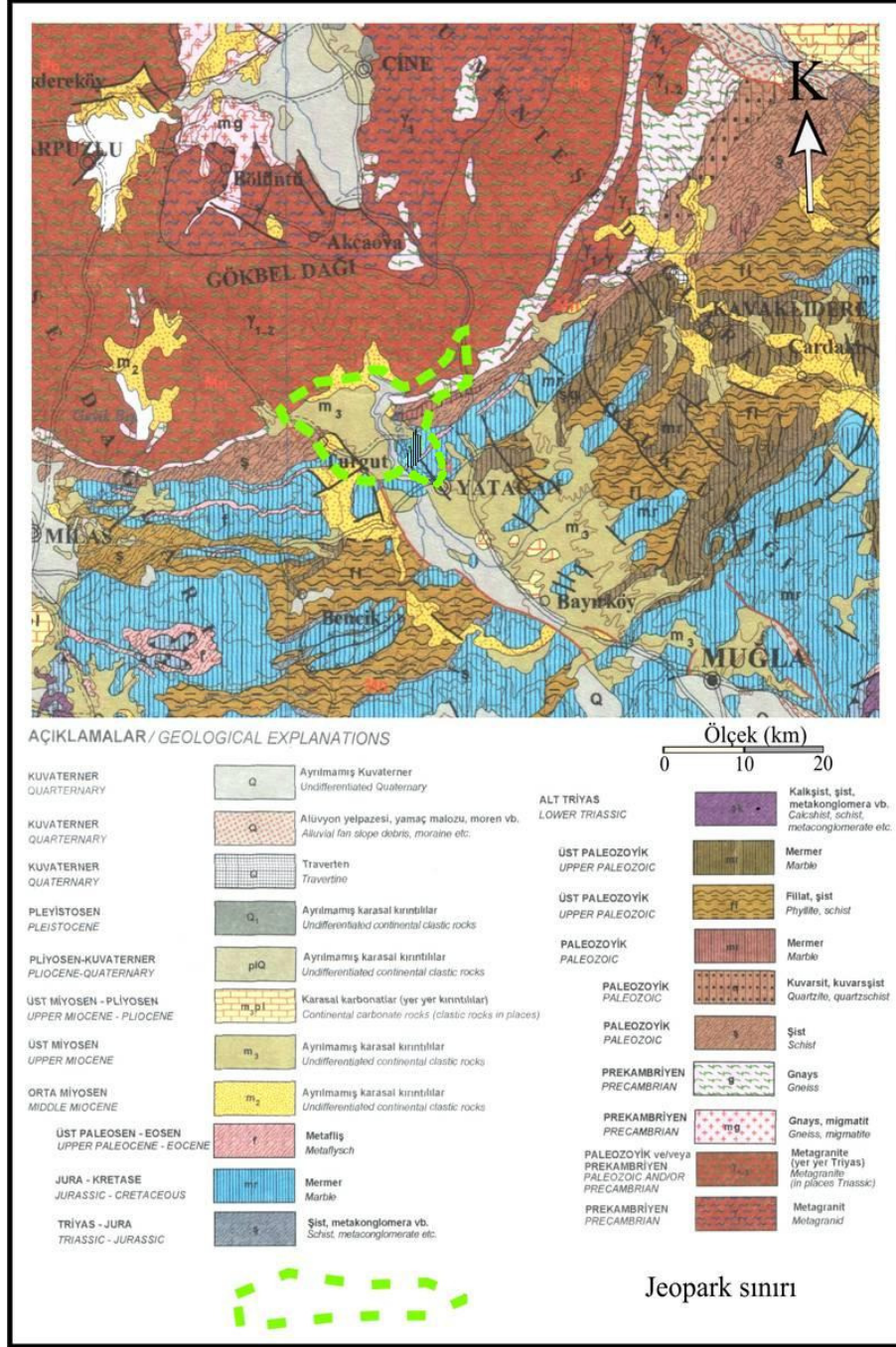
Harita 2.4. Yatağan Jeoparkı'nın Yeri ve Sınırları.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden alınıp geliştirilerek hazırlanmıştır.

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresinin Genel Jeolojik Özellikleri

Bütünyle Güneybatı Anadolu, yapının ve yer şekillerinin çok çeşitlilik gösterdiği, değişik özellikleri olan birimlerin yan yana bulunduğu bir bölgedir. Menderes Masifi, güney kenarındaki kıvrım sıralarının oluşum ve şekillenmesi üzerinde etki yapmıştır. Bu kıvrım kuşağında litolojik birimlerin farklı aşınmasından doğan yer şekilleri görülür (Bkz. Harita 2.5.). Menderes Masifi bütün çevresi boyunca Paleozoik, Mesozoik ve Tersiyer yaştaki formasyonlarla örtülmüş, dom şeklinde (koni tipi) yapısal bir özellik gösterir (Kayan, 1979).

Menderes Masifi, Ege Bölgesi'nin dünya literatürüne geçmiş kristalen bir küttedir. Bu kütle içindeki ova ve depresyonlar masifin Neojen ve Kuaterner esnasında, bir kısmının çökmesi, bazı kısımlarının yükselmesi sonucu oluşmuşlardır (ArDOS, 1995).

Harita 2.5. Yatağan ve Çevresinin Jeoloji Haritası.

Kaynak: Şenel ve Konak; MTA, 2002'den.

Menderes Masifi, bazı araştırmacılara göre Prekambriyen (İ.Yalçınlar), bazılarına göre ise (İ. Ketin, R. Brinkmann vs.) daha genç yaşdadırlar. Ketin ve Brinkmann'a göre metamorfizma üst Mesozoik'te vuku bulmuştur. Masifin esasını ileri derecede metamorfik olan kayalar, yani katozon kayaları oluşturur (gözlü gnayslar, gnayslar, kristalen şistler, mikaşistler ve bunları yer yer kesmiş asitik plütonlar).

Bunların üzerine ise mermerler gelmektedir. Bunlar bir bakıma, alttaki daha eski metamorfik formasyonların örtüsü niteliğindedirler (Ardos, 1995).

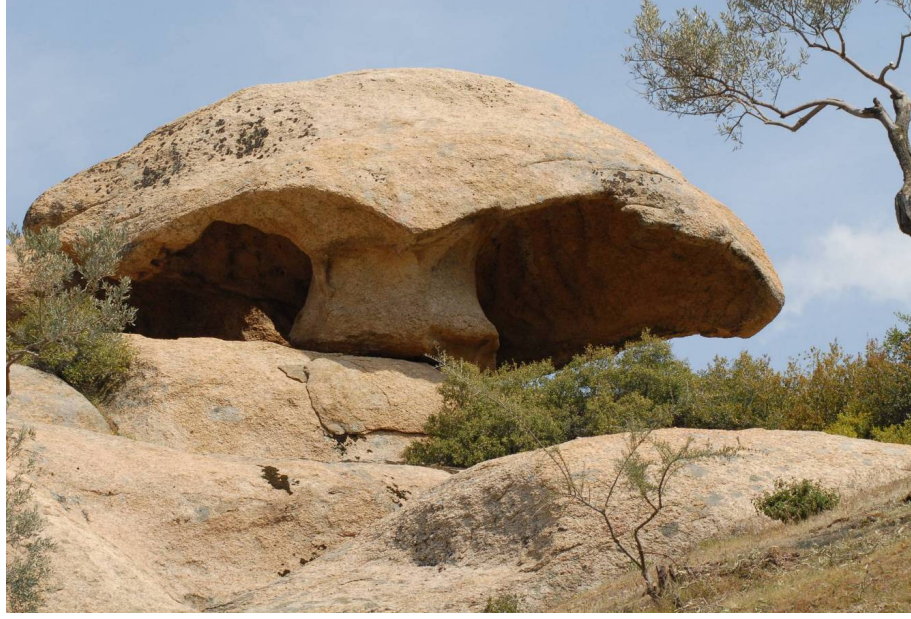
Arazi varlığı raporuna göre Muğla ili alanında hemen hemen bütün jeolojik zamanlarda ortaya çıkmış oluşumlara rastlanır. İldeki prekambriyen (I. Zaman) serileri Yatağan ile Milas ilçelerinin kuzeyindeki dağlık kesimden başlayıp, daha kuzeye doğru geniş alanlara yayılan gnays, mikaşist, ince taneli şist, kuvarsit gibi oluşumlar ile temsil edilirler. Yatağan ve Milas ilçelerinde kuzeye doğru geniş yayılım gösteren metamorfik seriler bölgede, KB dan – GD ya doğru uzanıp Yatağan kesiminde D-B istikametine doğru yönelirler (Gözenç, 1964).

Harita 2.6. Önerilen Yatağan Jeoparkı'nın Muğla İlindeki Yeri.

Kaynak: KGM'den.

Menteşe dağlık bir yöredir; ancak dağ kütleleri arasında belli doğrultuda vadiler girmekte, bu vadiler boyunca da ova düzlükleri ve aşınım boğazları nöbetleşmektedir. Bu tür vadilerin bulunmadığı güney kesiminde ise karstik çukurlar (polye vb.) yaygındır. Bu farklı görünüş, Mentese'nin yer yapısıyla ilgilidir (Bkz. Foto 2.5.). Yörenin kuzey kesimi eski, hiç değilse birinci zamandan önceye ait billurlu şist, fillad, gnays, yer yer granitlerden, çevreye yakın yerlerde mermer – kalkerlerden oluşmuş bulunur (Darkot ve Tuncel, 1995).

Foto 2.5. Jeopark Alanında Bulunan Bir Mantar Kaya.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Metamorfik formasyonlar güney taraftan Paleozoik'e ait olan kumtaşı, mermerler ve şistler tarafından uyumsuz olarak örtülmüştür. Çeşitli mermerlerle, billurlu kireç taşları, killi şistler, kumtaşı, çakıl taşları, silisli şistler ve bazı filladlardan oluşan eski araziler Paleozoik'i temsil etmektedir (Gözenç, 1964).

Menteşenin doğusunda ve güneyinde, bu eski çekirdek etrafındaki yay iyice kıvrılmış, I. ve II. Zaman tabakalarından ve yer yer yeşil kayalardan (serpantin, diorit vb.) oluşmuştur ki, içlerinde kalkerlerin yaygın bulunduğu kesimlerde karst şekilleri belirir (Darkot ve Tuncel, 1995).

Sahanın K-KB kesimine Dipsiz Çayı yerleşmiştir. Batıda ise Yatağan-Muğla havzalarına akan akarsularla parçalanmış yüksek plato sahası yer alır. Bu saha Doğu Menteşe kütesinin KB-GD uzanışına (Paleozoik ve Mesozoik kireçtaşları) uymaktadır (Kamışoğlu, 2008).

Menteşe yöresinin güney kesiminde daha çok kireçtaşları yaygındır. Buralarda yeryüzü karstlaşma nedeniyle farklı boyutlarda çukurlarla şekillenmiştir (Koçman, 1993).

Karstlaşmada zamanın etkisine bakacak olursak, Mesozoik sonlarından itibaren başlayan bu etkiler tektonik hatlar boyunca erime sonucunda oluşmuş olan havzalar ve bugün üzerinde ova ve depresyonların bulunduğu büyük depresyonlar, Neojen'de tipik birer göl durumuna gelmiştir (Yatağan tektono-karstik depresyonu). Bu havzalarda killi marnlı ve kumlu neojen çökelleri depolanmıştır (Atalay, 1987).

Batı Menteşe dağlık alanının orta kesiminde D-B uzanışlı, kuzey ve güneyinde sübsekant çukurluklar bulunan, hosbes sırtlardan (tünemiş senklinal) oluşmuştur. Bu sahada Kurukümes dağı yer almaktadır. Sahanın kuzeyinde Katrancı platosu, güneyinde ise Eskihisar Neojen arazisi bulunmaktadır. Dağın dik yamaçlarında, sel karakterli akarsular yoluyla oluşmuş genç vadiler yer almaktadır (Kamışoğlu, 2008).

Prekambriyen yapıdaki bu yer üzerinde konglomera ve neojen göl tortulları görülür. Yöre ekonomisine katkı sağlayan bu kayrak taşı (mikaşist), zımpara taşı, boksit, linyit, kuvarsit; boksit ve kalsit yapıdaki mermerler ve metamorfik ve gölsel tortulaşmanın neticesidir (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002).

Menderes Masifinin güney birimleri, Neojen çökelleriyle dolu Turgut-Yatağan havzaları ile enine olarak KB-GD doğrultusunda kesilmiştir. Bu durum Menderes Masifi ve çevresinin Neojendeki tektonik yükselmesiyle ilgilidir. Turgut-Yatağan havzaları, bu yükselme sırasında masif çevresinde oluşan çöküntü alanlarından biri içinde yer tutmuştur (Kayan, 1979).

Yatağan havzası KB-GD doğrultusunda uzanmaktadır. Çalışma sahası havza alanı genel olarak neojen depoları ve alüvyonlarla örtülüdür. Saha yüzeyleri hafif dalgalı bir görünüm sunar. Bu alanlar birikinti koni ve yelpazeleri ile doldurulmuş olup, akarsularca tam yarılmamışlardır. Alçak düzlükler, Yatağan ovası doğusu, Turgut ovalarının batısı, Yeşilyurt ovasının güney batısında bulunmaktadır. Bu ovalar aynı zamanda tektonik özelliklidirler. Turgut havzası Yatağan havzasından mermer tepeleri ile ayrılmaktadır. Havza G den K ye, B dan D ya doğru alçalarak devam eder. Dipsiz çayının kıvrım noktası havzanın en alçak kısmını (270–280 m) teşkil eder. Turgut beldesi ise etekte neojen birimler üzerinde yer almıştır. Ova tabanı ise neojen arazisi üzerindeki akarsu depoları ile örtülüdür (Kamışoğlu, 2008).

Çalışma sahasında alüvyal arazilere, neojen göl çökelleri sahalarının tabanlarında rastlanmaktadır. Eski dere yatakları, vadi tabanları ile ovalarda yüzeyleşen birimler; çakıl, kum, kil ve şist karışımından oluşmaktadır. Bunlar alttaki yaşlı birimlerle uyumsuzdurlar. Yeni alüvyonlar, dolinlerin içlerinde bulunmaktadır. Çalışma sahası çevresinde alüvyal düzlüklere; Yatağan tabanında ve Turgut Ova tabanlarında rastlanılmıştır (Kamışoğlu, 2008).

Yatağan - Turgut depresyonu tek ve düzgün biçimli bir çukurluk olmayıp, birçok yan depresyonla birleşmiş durumdadır. Neojenin çeşitli dönemlerine ait linyit kömürü ihtiva eden göl ve akarsu çökelleriyle dolmuş durumdadır. Bu dolgu alanları kolayca aşınmış, tepelik araziler olarak şekillenmiştir. Alüvyal ova tabanları dar alanlıdır (Çınar, 2004).

Pleistosen'deki dikey yönlü tektonik hareketler KB-GD yönlü fayları gençleştirmiş pliyosen depolarının bulunduğu alanlar yüksek kütleli doğusunda kuzeydoğuya, batısında güneybatıya doğru çarpılarak yükselmişlerdir ve burada bir topografya terselmesi durumu yaratmıştır. Bunu takiben de konsekant yükselme başlamış ve sahanın kuzeyi arızalı, tepelik bir görünüm almıştır. Bu durum Yatağan havzasında gözlenebilmektedir (Kamışoğlu, 2008).

Menderes gnays masifi ve çevresindeki metamorfik formasyonlar üzerinde Pliosen sonlarına kadar süren aşınmalarla az arızalı bir aşınım yüzeyi şekillenmiştir. Bu yüzeyin çukurlukları kısmen gnaysın alterasyonu ile oluşan, kısmen akarsularla taşınarak birikmiş karstik, bol kuvarslı bir dolgu-örtü ile kaplanmıştır. Bugün 500-600 m yükseltide bulunan bu yüzey Kuaternerde akarsularla parçalanmış, özellikle Büyük Menderes vadisine doğru oldukça arızalı bir duruma gelmiştir. Bu parçalanma gerilere doğru, örneğin Yatağan'ın KD da henüz düzlükleri tamamen ortadan kaldıramamıştır (Kayan, 1979).

Çalışma sahası ve çevresi en eski aşınım yüzeyi orta-üst Miyosende Menderes masifi ve örtü kayaçları üzerinde gelişmiş olan bir penepenin yükselmiş parçalarıdır. Su bölümü hatları boyunca aşınmadan korunmuştur. Yüzeyler KB-GD ve GD-KD yönlü faylarla kesilmiştir. Muğla-Yatağan fay zonu ile parçalanmış yüzey çarpılmış, bloklanmış ve genç havzalar oluşmuştur. Fay zonunun güneyinde tektonik denetimli

on adet kapalı drenaj alanı söz konusudur. Bu dönemde karstlaşma etkindir (Kamışoğlu, 2008).

Çalışma sahası havzası KB-GD uzanışlı bir hat oluşturmaktadır. Havzanın kuzey kesimi Menderes sahasına açılmakta olup güney kesimi ise Gökova körfezine doğru yön almaktadır. Sahayı çevreleyen yüksek alanlar birikinti koni ve yelpazeleri sayesinde meyilleşerek havza tabanı ile kavuşmuştur. Çalışma alanında göze çarpan jeomorfolojik birimler özellikleri itibarı ile yüksek alanlar, birikinti koni ve yelpazeleri, havza ve ovalar olarak ayırt edilir (Kamışoğlu, 2008).

Menteşe yöresi, oldukça arızalı topografyası ile dikkati çeker. Birçok yerde akarsular ile yarılmış yüzeyi hafif dalgalı ve düzce bölümler bulunduğu gibi sırt ve tepelerin birbirine yakın yükseltilerde olması, bu yörenin bütünüyle bir aşınım yüzeyi üzerinde şekillendiğini gösterir. Yörenin dağları bu aşınım yüzeyi üzerinde yükselmekte, depresyonlar da bu yüzey içerisine yerleşmiş durumda bulunmaktadır (Çınar, 2004).

Bütünüyle oldukça arızalı bir topografyaya sahip bulunan Mentese yöresinde KB-GD doğrultusunda iki belirgin dağ sırası uzanır. Bunlar Batı ve Doğu Mentese dağlarıdır. Bu iki dağ sırasının arasında aynı doğrultuda uzanan bir çukur alan vardır. Bu çukur alan büyüklü küçüklü depresyonlar ve bunlar arasındaki eşiklerle şekillenmiştir. Burada en belirgin yer şekli, çukurluğun hemen hemen ortasında yükselen Gökbel dağıdır (Bkz. Foto 2.6.). Gökbel dağı iki dağlık kuşak arasında bir bağlantı oluşturur. Mentese dağlarının tek tek genellikle B-D doğrultusunda olan uzanırları Menderes Masifi kenarının yapısal etkisini, bunların toplu halde oluşturdukları KB-GD doğrultulu dağlık kuşaklar ise bölgedeki tektonik şekillenmenin etkilerini gösterir (Bkz. Foto 2.7.), (Kayan, 1979).

Menteşe yöresinin bütününi kapsayan ana birim "Menteşe Platosu"dur. Kuzeyde, Büyük Menderes vadi tabanından dik yamaçlar ile çıkılan plato yüzeyi, 500-600 m yükseltide bulunur. Menderes Masifinin gnaysları üzerinde şekillenmiş bulunan plato yüzeyindeki depresyonlar ile KB-GD doğrultulu bölümlere ayrıldığı gibi akarsular tarafından da parçalanmıştır. Ancak vadiler arasındaki sırtlar yayvan biçimli ve üstleri düzce olup, akarsu aşındırmasının etkili olmadığı yerlerde düzlükler bulunur. Yükselti değerleri birbirine yakınlık gösterir. Mentese yöresinin güneyinde plato karakteri daha belirgin olup burada genç tektonik fayların etkileri hemen göze

çarpar. Gökova Körfezi kuzeyindeki D-B uzanırlı dik fay yamacı yukarısında ortalama 700-800 m. yükseltide uzayan plato yüzeyi faylarla parçalanmış olup arızalı bir görünümü vardır (Kayan, 1979).

Foto 2.6. Gökbel Dağı'ndan Bir Kesit.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.7. Gökbel Vadisi'nden Bir Kesit.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Yatağan ve Çine depresyonları arasında yükselen Gökbel dağı, Batı ve Doğu Menteşe dağlarını birbirlerine bağlar. Gökbel dağı, 500-600 m yükseklikteki Menteşe platosu üzerinde yükselen, tepesi ve sırtları aşınarak kütleleşmiş bir üçgen piramide benzer (Kayan, 1979).

Menderes Masifinin gnays çekirdeği üzerinde gerek Gökbel dağı, gerekse çevresindeki plato yüzeyinde, ana kayanın çıplak bulunduğu yerlerde ilginç kaya şekilleri görülür. Buralarda topografya yüzeyi, gnays için karakteristik olan yastık veya şemsiye biçimli kaya bloklarıyla kaplıdır. Bunun tipik örnekleri Çine-Yatağan yolu çevresinde dikkati çeker. Burada iri taneli gözlü gnayslarla, feldspat ve biyotitçe zengin ince taneli gnayslar tabakalı bir yapı görünümü verirler (Akat ve diğerleri 1975).

Tüm çekirdeği çevreleyen ince taneli gnayslar açık kahve, boz koyu kahve renklidir. Kaba yapraklanma ve doku yönüyle gnaysa benzer. Feldspatlar gözlü gnayslara göre daha seyrek ve daha az fark edilir (Aydoğan, 2001). Gözlü gnayslar; köken kayasının kristallendiği granitik eriyiğin kimyasal bileşim (Bozkurt ve Park, 1994; Bozkurt, 1998) özelliklerini büyük ölçüde korumaktadırlar.

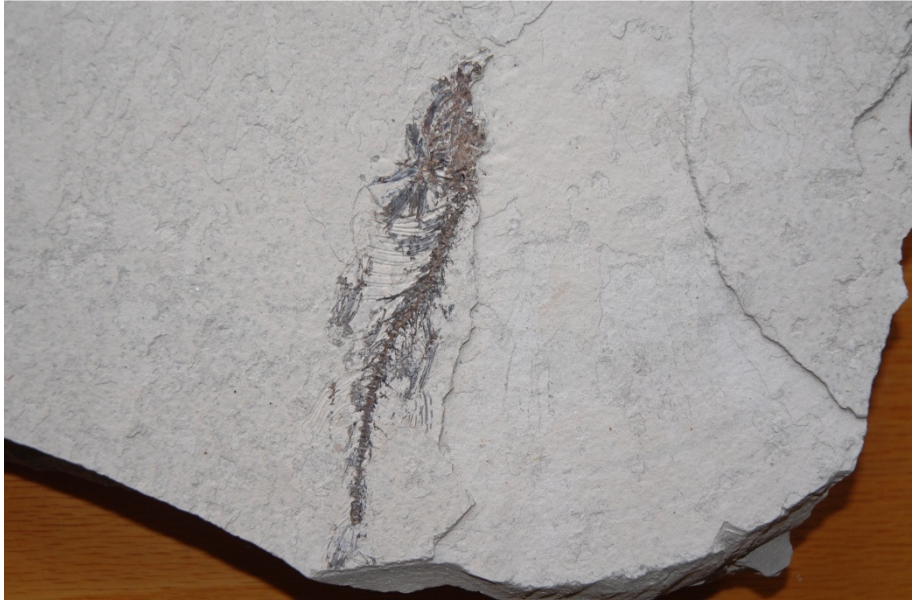
Metamorfik kuşağın Menderes Masifi gnays çekirdeği üzerine gelen ilk formasyonu, içinde kuvars, feldspat, biyotit, muskovit, yer yer de klorit konglomera gibi metamorfizma mineralleri bulunan ince tabakalı (yaprak yaprak), yer yer ince taneli gnays görünümünde metamorfik şistlerden oluşmaktadır. Menderes Masifi gnays çekirdeğinin çevresindeki metamorfik örtü formasyonlarında gnays çekirdekten uzaklaştıkça metamorfizma şiddeti azalmaktadır. Bu nedenle güneye doğru şistlerde mineralojik farklar belirir (gnays masife doğru biyotitli, granatlı mikaşistler; dışa doğru beyaz mikalı, serizitli, kloritli şistler), (Kayan, 1979).

Menderes Masifinde başlıca iki kaya türü tanımlanmıştır: Çekirdeği oluşturan Prekambriyen yaşlı gözlü gnayslar; şist, mermer ve metabaziklerden oluşan birimleridir (Bozkurt, 1998). Jeopark alanında yapılan incelemelerde pek çok fosil türü de gün ışığına çıkarılmıştır (Bkz. Foto 2.8. ve Foto 2.9.).

Foto 2.8. Jeopark Alanında Bulunan Bir Bitki Fosili.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.9. Jeopark Alanında Ortaya Çıkmiş Bir Balık Fosili.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Bilindiği gibi granitik kayalardaki mineraller oldukça büyük sıcaklık ve basınç koşulları altında metamorfizmaya karşı dayanıklıdır. Buna karşın, deformasyon esnasındaki metamorfik koşulların tahmin edilmesinde oldukça önemli yeri olan özellikle feldspat, kuvars ve mikalarda mikroyapısal değişiklikler olur (Bozkurt, 1998).

Gözlü gnaysların gözleri feldspat ve kuvarstan oluşmuştur. R.D. Schuiling'e (1958, 1962) göre gnaysların kökeni tortul olup (paragnays), içlerinde bulunan konkordan (tabakaların uygun olarak birbiri üstüne gelmesi) veya çapraz duruşlu tortulanma strüktürleri (yapıları) ve gözlü gnays örneklerinde bulunan detritik kökenli zirkon mineralleri bu görüşü doğrulamaktadır. Bununla birlikte, gnays masif içinde yer yer granitik gnayslar da bulunmaktadır (Kayan, 1979).

Gözlü gnayslar, yaygın topografyayı oluştururken, çekirdek birimi olması nedeni ile inceleme alanında gözlü gnaysların tabanını görmek mümkün değildir. Sahada oldukça ayrıışmıştır ve kolayca ufalanabilmektedir. İnceleme alanında kirli sarı, kirli beyaz renkli, açık sarı, bazı kesimlerde kahverengimsi-sarımsı, feldspatların bol olduğu kesimlerde beyaz renkte gözlenebilen gözlü gnayslar, iri kuvars, feldspat mineralleri, mika pulcukları içermektedir ve az belirgin lineasyon ve foliasyonludur; bol eklemlidir; gözleri feldspat ve kuvarstan yapıdır. Gnaysların bazı kesimlerinde kırmızı renkli, toprağımsı yapıda, kolay ufalanabilen demirli hematitler, bunun yanında bazı kesimlerde ise turmalinli ve öz şekilli kuvarslar kapsayan pegmatitik damarlar gözlenmiştir. Bunlara ek olarak, gnayslar içerisinde bol miktarda beyaz, süt kuvars damarları gözlenmektedir ve bu kuvarsit damarlarının kalınlıkları yaklaşık 5-50 cm arasında değişmektedir (Aydoğan, 2001).

Gözlü/granitik gnayslar Menderes Masifi'nde son derece yaygın olarak gözlenen, en karakteristik kaya türünü oluşturmaktadır (Bkz. Foto 2.10.), (Dora ve diğerleri, 2005).

Gözlü gnayslar; kirli beyaz-krem renkli olup, kayaçta mika oranının (özellikle biyotit) artmasına bağlı olarak daha koyu renkli de olabilirler (Bozkurt, 1998).

Foto 2.10. Menderes Masifindeki En Belirgin Karakteristik Kaya Türünü Oluşturan Gnayslardan Bir Görünüm.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresindeki Akarsular

Güner (2001), Muğla ve çevresindeki yerleşmelerin gelişmelerini etkileyen coğrafi faktörleri incelediği çalışmasında; Muğla ve çevresinin bol yağış almasına karşın, gerek yağış rejiminin düzensizliği gerekse geçirimli kalker kayaçlarının geniş yer kaplaması nedeniyle, yörenin yerüstü su kaynakları bakımından oldukça fakir olduğunu belirtir.

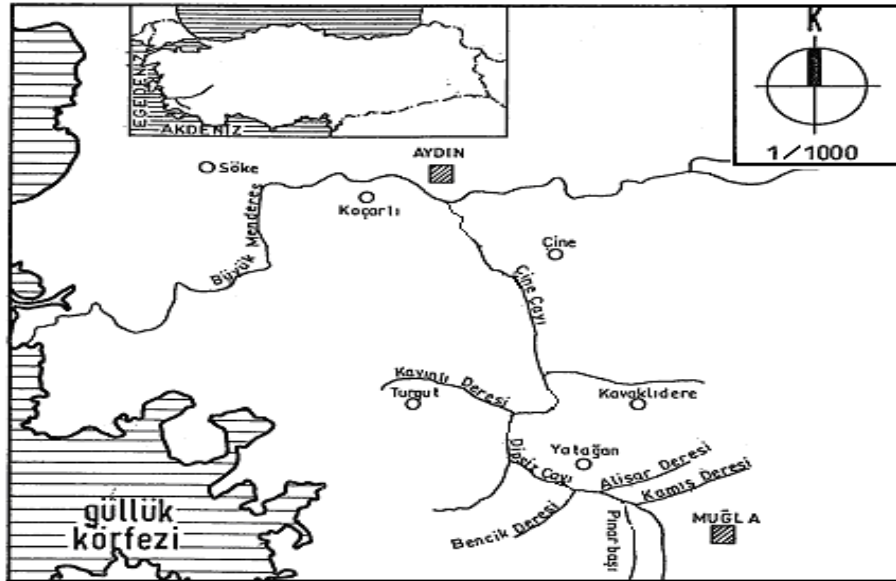
Muğla ve çevresinde su temini halkın en büyük sorunudur. Bu yörede sık sık rastlanılan su sarnıçları (Bkz. Foto 2.11), çok eski devirlerden beri çekilen su sıkıntısının ifadesidir. Yörenin karakteristik yapıları olan üstü kubbeli bu sarnıçlar yağışlı mevsimlerde selinti suları ile doldurulmakta ve buralarda depolanan sular hem hayvanları sulamak için hem de insanların içme-kullanma suyu ihtiyaçları için kullanılmaktadır. Özellikle içme suyu şebekesinin bulunmadığı plato köylerinde bu tür sarnıçlar günümüzde de önemlerini korumaktadır (Güner, 2001).

Foto 2.11. Yatağan İlçesinde Yer Alan 9 Sarnıçtan Biri.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Jeopark sahası içinde bulunan en önemli akarsu Dipsiz Çayı'dır. Bunun yanında Pınarbaşı (Koru) Çayı, Kamışçayı, Menteşe (Deştin) Çayı, Girme (Kapubağ) Çayı ve Ahiköy Deresi de alan içinde yer alır. Geyikli (Bkz. Foto 2.17) ve Kazan Göletleri Jeopark alanı çevresindeki önemli su kaynaklarıdır.

Harita 2.7. Yatağan ve Çevresinde Yer Alan Akarsular.

Kaynak: Mumcu, 2002'den.

Dipsiz Çayı

Dipsiz Çayı, Muğla ilinin Büyük Menderes Havzası'nda kalan en önemli akarsuyudur (Bkz. Harita 2.7.), (Bkz. Foto 2.12.). Kaynaklarını Doğu Menteşe Dağlarının güneybatı yamaçlarıyla, Batı Menteşe Dağlarının kuzeydoğu yamaçlarından almaktadır. Bu kollar Yatağan ilçesi yakınında birleşerek Dipsiz Çayı'nı oluşturmaktadır. Kuzeybatı yönünde akarak Yatağan Ovası'ndan geçen Dipsiz Çayı, daha sonra kuzeye yönelerek Aydın ili topraklarına girerek Çine Çayı adını alır ve çeşitli yan kollarla beslenerek Büyük Menderes Nehri ile birleşir. Dipsiz Çayı'nı besleyen ana kaynak Yatağan ilçesi sınırları içindeki Bencik Dağı yakınlarından doğmakta, sonra Pınarbaşı yeraltı suyu, Alişar Deresi ve Kamış Deresi (Bkz. Harita 2.7.) ile Yatağan-Milas karayolunun güneyinde birleşerek, Dipsiz Çayı adını almaktadır (Anonim 1998; Dirican, 2001). Dipsiz ve Çine Çayları kaynaklarından itibaren yaklaşık olarak 88 km yol alarak Büyük Menderes nehrine karışmaktadır (Kamışoğlu, 2008).

Foto 2.12. Dipsiz Çayı'ndan Bir Kesit.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Oyuklu Dağı'nın güneybatı etekleri ile Menteşe Dağlarının kuzeydoğu eteklerinden kollar halinde başlayan Dipsiz Çayı vadisi, çöküntü alanı yakınında genişleyerek birleşir. Dipsiz Çayı vadisinin genişleyen tabanında yer alan Yatağan Ovası, Dipsiz Çayı alüvyonları ile kaplıdır (Kamışoğlu, 2008).

Dipsiz ve Çine Çayı içme suyu, tarımsal sulama ve Yatağan Termik Santrali için soğutma suyu amaçlı olarak kullanılmaktadır. Dipsiz ve Çine Çayı civarında çok sayıda mermer fabrikası, zeytinyağı fabrikası, mandıralar, kum ocakları gibi işletmeler bulunmaktadır (Anonim, 1994). Yatağan termik santralinde su kullanımı Dipsiz Çayı'ndan sağlanmaktadır. Yatağan merkezinin içme suyu da bu kaynaktan sağlanmakta olup yapılmış çalışmalara göre zaman zaman suya karışan atıklar evlere kadar ulaşan bu suya karışmaktadır (Kamışoğlu, 2008).

Foto 2.13. İnce Kemer Köprüsü Yatağan'a 20 km Uzaklıktadır. Aydın İl Sınırına Yakın, Yatağan-Çakırlar Köyü Molla İbrahimler Mahallesi Sınırları İçinde Yer Alır ve Çine Çayı üzerindedir.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Dipsiz Çayı (Yatağan havzasında Kamış Çayı), Aldağ ve Yatağan tepeleri arasındaki çukurluğa yerleşmiştir. Ancak burada akarsu, kubbe biçimli alçak mermer tepeler arasındaki Neojen çökelleriyle dolu çukur yerlerden değil, çukurluğun doğu kenarında mermerler içine oyduğu dar vadisinden geçmektedir. Yatağan depresyonundan kuzeye akan Dipsiz Çayı, Gökbel Dağı güneyinde bir dirsek yaparak doğuya yönelir ve sonra kuzeye dönerek gnays kütle içinde açtığı dar bir boğazla Çine Ovasına ulaşır (Kayan,1979).

Foto 2.14. İsa ve Meryem Havarileri Freskleri; Yatağan'a Bağlı Yava Köyü Sınırları İçersindedir. Yatağan'dan Aydın'a Doğru Giderken Kafaca Kaplancık Köyü'nde Kamış Çayı Köprüsüne 200 metre Kala Derenin Karşı Yakasındaki Tepenin Arkasındadır. Yoldan Üst Kısmı Görülebilmektedir.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.15. İsa ve Meryem Havarileri Freskleri. Bu Freskler M.S. 5.-6. Yüzyılda Roma'nın Zulmünden Kaçan İlk Hıristiyanların Tapınmak Amacıyla Yaptığı Eserlerdir.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Menteşe Çayı (Deştin Çayı)

Göktepe sıradağlarının Kızıltepe yöresinde bulunan Kocadere, Kazandere ile beslenir. Deştin, Alışar (Bkz. Harita 2.7.) kaynak sularıyla karışıp; Bozarmut, Madenler, Yatağan Ovalarını sulayarak kaynağından 4,5 km sonra Çaykavusu mevkiinde Kuru Çayı ile birleşir.

Girme Çayı (Kapubağ Çayı)

Bağyaka Dağı eteklerinden Kozlu - Erek mevkiinden doğmaktadır. Doğal su kaynakları bulunmakta olup; Bencik Beldesi, Yayla ve Cazkırlar köylerinin ovalarını sulayarak Yatağan Ovası, Kamış Deresi mevkiinde Kuru çayı ile birleşir (Bkz. Harita 2.7.).

Pınarbaşı Çayı (Koru Çayı)

Bozüyük Mandaltepe eteklerindeki kayaların 80 metre derinliğinden doğar. Bozüyük ve Yatağan Ovalarını suladıktan sonra Mentşe Çayı, Girme Çayı ile birleşerek Çine Çayını (Marsyas) besler, Büyük Menderes'e katılır (Bkz. Harita 2.7.), (Bkz. Foto 2.16).

Foto 2.16. Pınarbaşı Çayı'ndan Bir Kesit.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.17. Geyik Baraj Göleti; Doğal Güzellikleri ve Mesire Yeri Olması Nedeniyle Yatağan'da Önemli Yer Teşkil Etmektedir.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresinin İklim Özellikleri

Sıcaklık

Muğla ve çevresi ülkemizin nemlilik şartlarına göre ayrılmış bulunan morfoiklimatik bölümlerinden, Akdeniz Morfoiklimatik bölgesi içinde yer alır. Buna göre şekillenmede nemli ve kurak devrelerin nöbetleşmesi ile sağanak yağışlar önemli olup nemli dönemde aşınım faaliyetleri çok fazladır. Kimyasal aşınım orta derecede ve kuvvetlice, fiziksel aşınım zayıftır (Kurter, 1979).

Araştırma bölgesinde, iklimin özellikle yağış ve sıcaklık unsurları, mevcut toprakların profil gelişimi, yıkanma ve organik madde oluşumu üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir (Koçman, 1993). Yükseltinin en belirgin etkileri sıcaklık ve yağış üzerinde görülür (Kayan, 1979).

Çalışma sahası, subtropikal iklim kuşaklarından Akdeniz iklim sektörüne dâhil olup yaz ve kış mevsiminde farklı hava kütlelerinin etkisi altında kalır. Sahadaki engebeli topografya zemine yakın hava sirkülasyonunda sapmalara neden olmaktadır. Dağların bakı ve eğim durumu güneşten alınan enerjinin absorbesinde farklılıklara neden olmaktadır. Çalışma sahası konumu bakımından Ege Bölümü'nde yer

almakta olmasına rağmen yer şekilleri bakımından direkt olarak denizel etkiyi alamamaktadır. Çalışma sahası olan Yatağan'a güneş ışınları 21 Haziran'da geliş açısı 76° 06" dır. Güneş ışınlarının geliş açılarının en düşük olduğu 21 Aralık'ta ise Yatağan'da 29° 12"lik bir açı ile gelmektedir (Kamışoğlu, 2008).

Akdeniz iklim kuşağında yer alan Muğla ilinde kışlar ılık ve bol yağışlı, yazları sıcak ve kurak geçmektedir. Ancak ilin coğrafik konumu nedeniyle kıyı kesimlerindeki yerleşim birimlerinde Akdeniz ikliminin etkisi görülürken özellikle Muğla Merkez, Yatağan ve Milas ilçelerinde her biri ayrı iklimin karakteristiğindedir. Kış aylarında Milas ilçesi 0°C nin altına ender inerken, Merkez ve Yatağan ilçelerinde kış daha sert geçmekte ve bu bölgelerde az yağışlı serin Akdeniz iklimi yaşanmaktadır (Aytepe ve Varol, 2007).

İklim üzerinde, denizin etkisi ve yükseltinin yanı sıra yer şekillerinin uzanış durumu da büyük rol oynamaktadır. 800 m yüksekliğe kadar olan alanlarda, asıl Akdeniz iklimi ve daha yüksek alanlarda ise Akdeniz dağ iklimi hissedilir (Mumcu, 2002).

Yağış oranı yıllara göre değişmekle beraber en çok Kasım-Aralık, Şubat-Mart aylarında yüksektir. En sıcak aylar Temmuz-Ağustos, en soğuk aylar Ocak-Şubattır. En çok yağmur Aralık, en az yağmur düşen ay ise Eylül'dür (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002).

Yıllık ortalama sıcaklıklar 15°C'nin üzerindedir. En soğuk ay Ocak'tır. En sıcak ay ortalaması 25°C civarındadır. Yazın sıcaklık sık sık gölgede 35°C'nin üzerine çıkmaktadır (Aydoğan, 2001).

Yağış ve Nem

Yatağan meteoroloji istasyonundan 1950-1999 yılları arasında 49 yıllık rasatlara göre inceleme sahasına ait ortalama yıllık toplam yağış miktarları 673.8 mm'dir. 1929-1999 tarihlerine ait 70 yıllık verilere göre hesaplanan aylık ortalama değerlerde kış aylarındaki en yüksek sıcaklıkların ortalaması 6.3 – 7.8 °C, yaz aylarındaki en yüksek sıcaklık ortalaması ise 21.7 - 26.9 °C arasında oluşmaktadır (Baba, 2001). Muğla ve çevresi yıllık ortalama yağış tutarlarına göre Türkiye'de orta derecede yağışlı alanlar (Yatağan 671 mm) içerisinde yer alır. Yıllık ortalama yağışlı gün sayısı Yatağan'da 92'dir. Elde edilen sonuçlara göre, inceleme alanında yer alan

istasyonlarda 25.0 mm' nin altında yer alan yağış değerleri (normal yağışlar) büyük çoğunluğu teşkil eder. Normal günlük yağışların yıllık frekansı Yatağan'da % 94.1 olup, yıl içerisindeki gidişleri mevsimlere göre değişiklik gösterir. Nitekim kış aylarında % 70 - % 90 arasında değişen normal yağışların frekansı yaz aylarında yükselir. Buna karşılık sağanak yağışların frekanslarının kış aylarında arttığı yaz aylarında ise azaldığı veya hiç oluşmadığı görülür. Sağanak yağışların frekansların incelendiğinde; az şiddetli sağanak yağışların yıllık oranı, Yatağan'da % 5.3' tür. Ekim ayından itibaren artmaya başlayan az şiddetli sağanak yağışlar en yüksek değerini (% 18.2 - %8.2) Aralık, Ocak ve Şubat aylarında aldıktan sonra azalarak Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında en düşük değerlerine ulaşır ve Eylül ayından sonra tekrar artmaya başlar. Yatağan'da bu oran % 0.6 dır. Çok şiddetli günlük yağışların (100 mm' den çok günlük yağışlar) nisbi frekansı % 1'den az olup, mutlak frekans olarak 34 yıllık rasat süresi içerisinde Yatağan' da oluşmamıştır (İkiel, 2000).

Basınç ve Rüzgârlar

Çalışma sahası konumu gereği Batı Rüzgârları Sistemi'nin etki sahasında bulunmaktadır. Saha yıl boyunca farklı hava kütlelerinin etkisi altında kalmaktadır. Kış aylarında Balkanlar ve Ege Denizi üzerinden kuzeydoğuya doğru ilerleyen Orta kuşak depresyonları sahaya hâkim olmaktadır. Bu koşullar altında da yöreye sağanak ve oraj yağışlar düşmektedir. Aynı dönemde Orta ve Doğu Avrupa üzerinden gelen yüksek basınç merkezlerinden Adriyatik ve Ege Denizi kuzeyine inen hava akımları Batı Anadolu'yu etkilemektedir. Bu etkilenme sonucu çalışma alanında sıcaklıklar düşmekte, Doğu Akdeniz'den gelen kuzeydoğu yönlü sıcak cephe ile karşılaşma yaşandığında da sahaya yağış düşmektedir. Hava koşulları da ılık-soğuk ve yağışlı özellikler kazanmaktadır. Yüksek basınç koşullarının olduğu dönemlerde soğuk serin, bulutsuz hava koşulları meydana gelir. Sahada kıştan yaza geçiş özellikleri gösteren ilkbahar mevsiminde gezici depresyonlar etkili olur. Karaların ısınmasıyla birlikte polar cephe etkisini azaltarak kuzeye çekilir. Bu dönemde açık ve sakin hava koşulları ile zaman zaman yağışlı soğuk havalar gözlenmektedir. Sahada Mayıs ile birlikte sirkülasyon şartlarında değişimler gözlenmektedir. Polar cephenin kuzeye çekilmesiyle birlikte Asor antisiklonu ile Basra alçak basıncı arasında geçiş yaşanır ve tropikal hava kütleleri bölgede etkinleşir. Böylece yaz mevsiminde oluşan sıcak ve kurak hava şartları Ekim'e kadar kararlılığını korur. Kasım ile birlikte atmosferdeki sirkülasyonda meydana gelen

değişiklik ile kış koşulları oluşmaya başlar. Sıcaklık terselmesi durumlarının fazlaca yaşandığı dönemde, Polar cephenin güneye kayması ve Akdeniz cephesinin güçlenmesiyle sonbahar mevsiminde serin yağışlı ve ılık yağışsız hava koşullarının birbirini takip ettiği dönemler görülür (Kamışoğlu, 2008).

Tablo 2.2. Yatağan Meteoroloji İstasyonu Verilerine Göre Yatağan'ın İklim Değerleri

En Düşük Sıcaklık	Şubat 1991; -8.8 °C
En Yüksek Sıcaklık	Temmuz 2007; 44.7 °C
En Çok Yağış	Aralık 1989; 89.5 kg/m ²
En Hızlı Rüzgâr	Şubat 1991; 89.3 km/sa
En Yüksek Kar	24.02.1985; 17 cm
Ortalama Sıcaklık	16.2 °C
Ortalama Basınç	971.1 hPa
Hâkim Rüzgâr Yönü	N
Ortalama Rüzgâr Hızı	1.8 m/sn
Ortalama Nem	%60
Yıllık Toplam Yağış Ortalaması	630.2 kg/m ²

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresi Toprak Yapısı ve Bitki Örtüsü

Toprak Yapısı

Çalışma sahası çevresinde toprak türleri çeşitlilik göstermektedir (Bkz. Harita 2.8.). Alüvyal ve kolüvyal toprak türleri bol kireç içerir. Yaygın olarak kırmızı Akdeniz toprağı denilen "Terra Rossa (Alfisoller)"lar ile bol yağışa bağlı olarak yer yer kahverengi orman toprakları görülmektedir (Kamışoğlu, 2008).

Çalışma sahasında çakıllı, kumlu, milli ve killi topraklar, neojen depoları üzerinde gelişmiş eski akarsu depolarında gözlemlenir. Turgut-Yatağan havzaları-Göztepe neojen havzası bitki örtüsünün tahrip edildiği sahalarda gözlemlenmiştir. Bu özelliği taşıyan toprakların geçirgenliği yüksektir. Turgut havzasında akarsu depoları üzerinde eğimi düşük alanlarda toprağın üst horizonunda kahverengileşme mevcuttur (Organik madde faktörü). Kumlu-çakıllı topraklar aşınmanın aktif olarak devam ettiği eğimli yamaçlar boyunca ana kaya grupları üzerinde görülmektedir (Atalay, 1997).

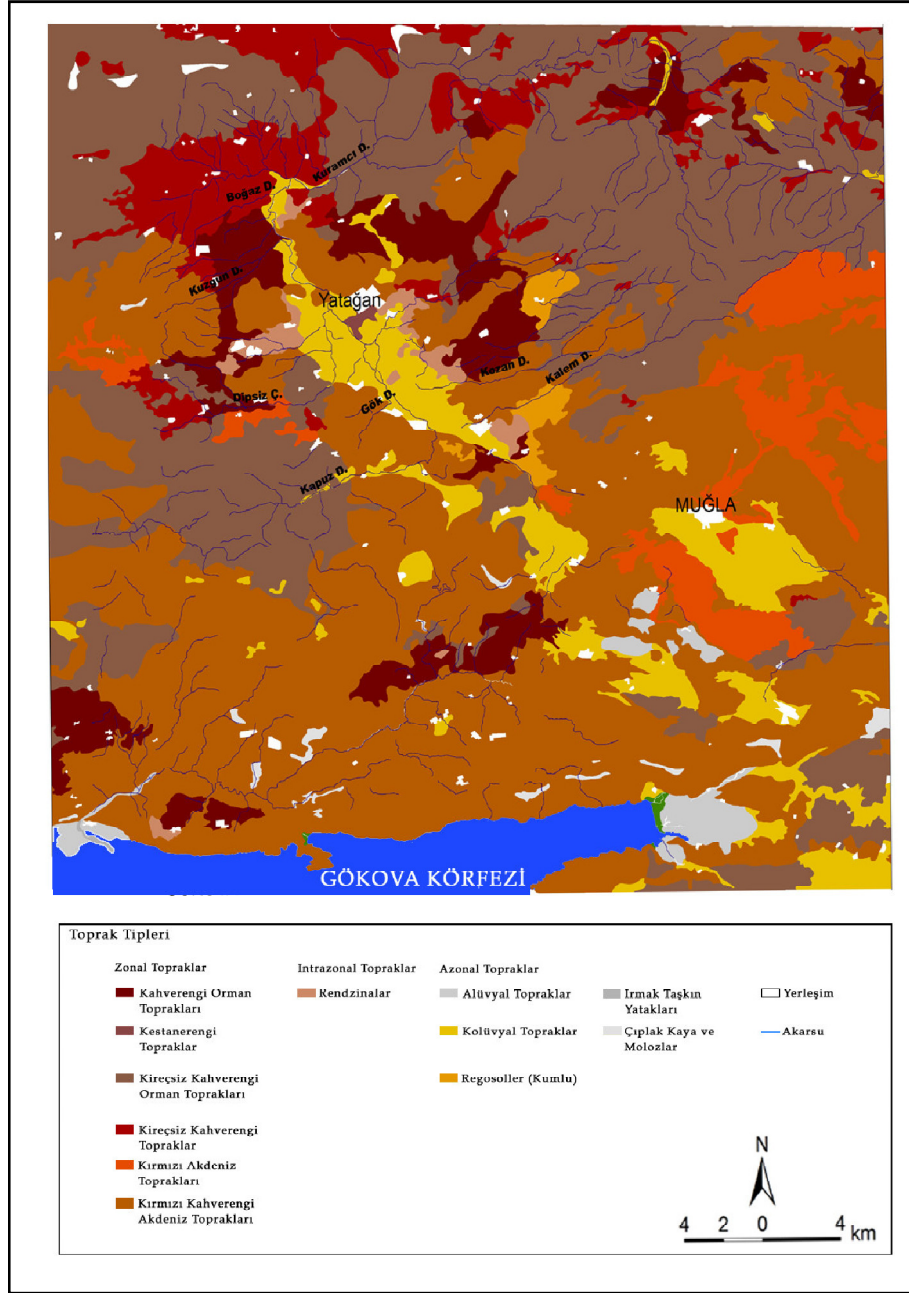
Sahada alüvyal topraklar (Bkz. Foto 2.18); Yatağan'da Dipsiz çayı ve kolları çevresinde gözlemlenmiştir. Drenajı iyi alüvyal topraklar; verimli, işlenmeye elverişli, dolayısıyla da tarım yapmaya uygundur. Alüvyal topraklar Neojen sahalarda mevcudiyet göstermekte olup, Yatağan ovasında kireç taşlarının olduğu sahalarda yayılım göstermektedir. Sahada bu tür topraklar; Yatağan, Dipsiz çayı ve kollarında gözlenmektedir (Kamışoğlu, 2008).

Foto 2.18. Yatağan Ovası Alüvyal Toprak Örtüsünden Bir Kesit.

Kaynak: Kamışoğlu, 2008'den.

Harita 2.8. Yatağan ve Yakın Çevresinin Toprak Tipleri Haritası.

Kaynak: Kamışoğlu, 2008'den.

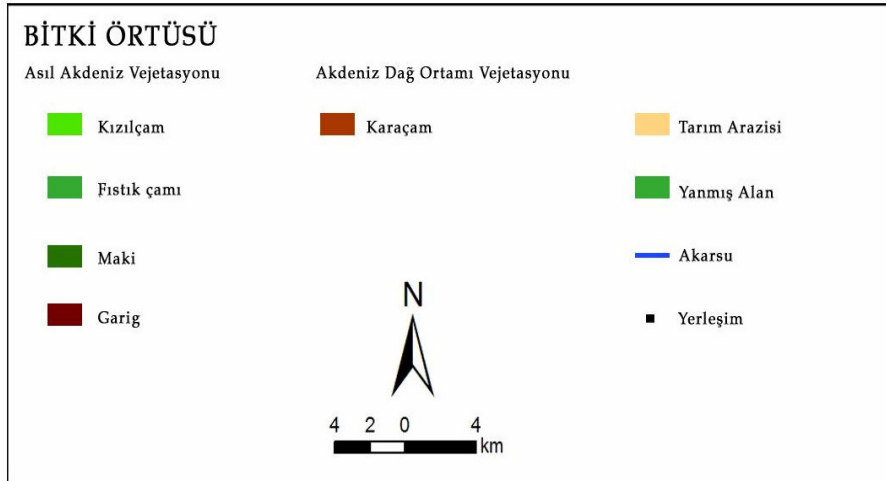
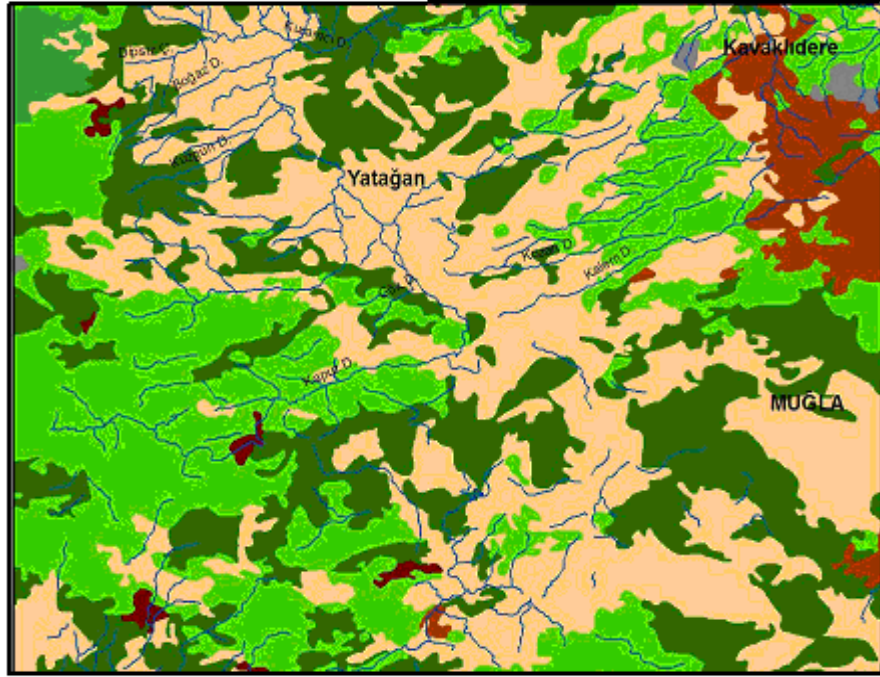
Bitki Örtüsü

Araştırma sahası, görülen iklim koşullarına bağlı olarak Akdeniz (Ege - Akdeniz) fitocoğrafya bölgesi içerisinde yer alır. Doğal bitki örtüsünün bozulmadığı alanlarda 800–1000 m. yüksekliğe kadar kızılçam (*Pinus brutia*), yükseklerde ise karaçamlardan (*Pinus nigra*) oluşan ormanlar yer alırken, doğal vejetasyonun tahrip edildiği alanlarda ise 600 - 800 m. yüksekliğe kadar maki vejetasyonu görülür. Maki

olarak belirtilen ağaççık ve çalılar Akdeniz ikliminin tipik elemanıdır. Kızılçam (*Pinus brutia*) ormanlarının çeşitli yollardan tahrip edilmesi sonucunda ortam bu ağaççıklar ile kaplanmaktadır. Maki vejetasyonunun tahrip edildiği alanlarda ise boyları 50–100 cm arasında değişen çalılardan oluşan Garig (*Frigana*) vejetasyonu gelişir (Atalay, 1994).

Yöremizin coğrafi görünümü, iklim ve toprak koşullarına göre şekillenen doğal bitki topluluğu, çok çeşitli ve zengindir. Akdeniz ikliminin tüm etkileri bitki örtüsünde görülür (Bkz. Harita 2.9.). Kış aylarında dondurucu soğukların olmaması ve yaz aylarında sıcaklık seviyesinin yüksek olması bitkilerin büyümesine olumlu etki yapar. Kuraklığın çok belirgin oluşundan kurakçıl formasyonlar gelişmiştir. Bu bitki topluluğuna maki denir. Yüksek bölgelerde sıcaklık oranı düşük olduğundan, bu alan iğne yapraklı ormanlarla kaplıdır. Büyük çalı topluluklarına ve toprağın kalkerli olduğu bölgelerde otsu bitkilerden adaçayı (*Salvia officinalis*) ve kekik (*Tymus*) bol miktarda görülür. Aynı zamanda orman altı bitki türlerinden; böğürtlen (*Rubus caesius*), çıntar (*Lactarius deliciosus*), sarmaşık (*Hedera helix*), deve dikenini (*Alhagi camelorum*), kuzugöbeği (*Morchella conica*) görülür (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002).

Muğla yöresi genel bitki örtüsüne baktığımızda; Akdeniz iklim koşulları ve edafik faktörlere bağlı olarak oluşmuş özel bir bitki örtüsü mevcuttur. Platoların üzeri genellikle makilerle kaplıdır. Özellikle yörenin orta ve güney kesimlerinde yayılan alçak plato yoğun maki sahası olup burada maki türlerinden pırnal meşesi (*Quercus ilex*), kermes meşesi (*Quercus coccifera*), mazı meşesi (*Quercus infectoria*), mersin (*Myrtus communis*), defne (*Laurus nobilis*), kocayemiş (*Arbutus*), erguvan (*Cercis siliquastrum*), menengiç – çitlembik (*Pistacia terebinthus*) tespih çalısı (*Styrax canadensis*), sandal ağacı (*Arbutus andrache*), ahlat - yabancı armut (*Pyrus elaeagnifolia*), sumak (*Rhus canadensis*), yaban çileği (*Arbutus unedo*) ve hayıt (*Vitex agnus-castus*) sayılabilir. Bu platonun güney ve güneybatı kesimlerinde bol miktarda doğal zeytin ağaçları (*Olea sativa*) yer alır (Güner, 2001).

Harita 2.9. Yatağan ve Yakın Çevresinin Vegetasyon Haritası.

Kaynak: Kamışoğlu, 2008'den.

Kalker ana kayanın yaygın olduğu yerlerde ise daha çok “garig” (frigana) formasyonları görülür. Yöredeki başlıca garig türleri arasında adaçayı (*Salvia officinalis*), lavanta çiçeği (*Lavandula angustifolia*), kekik (*Tymus*), süpürge çalısı (*Ericaceae calluna vulgaris*) ve ladin (*Cistus*) sayılabilir. Yörede maki formasyonunun geniş yer kaplamasında, doğal çevre koşullarının yanında, antropojen faktörlerin de etkisi vardır. Nitekim, karstik depresyonları çevreleyen tepelik alanlarda yer yer korular halinde ağaç kümelerine rastlanması, eski devirlerde bu yörede ormanların daha geniş yer kapladığının bir kanıtıdır. Bol yağış

ve uygun sıcaklığa bağılı olarak orman altı bitki örtüsü gelişmiştir. Yağışlar ile gelişen ve ekonomik değer taşıyan bu bitkilerin başlıcaları; böğürtlen (*Rubus caesius*), orman sarmaşığı (*Hedera helix*), kuşburnu (*Rosa canina*), çeşitli mantar türleri (çintar mantarı (*Lactarius deliciosus*) , kuzugöbeği (*Morchella conica*) vs.), tıfıl, deve dikenini (*Alhagi camelorum*), sirken, yabancı yulaf (*Avena fatua*), baldıran (*Smyrniun perfoliatum*), labada (*Rumexacetosa*), devetabanı (*Monstera Deliciosa*), nane (*Mentha Piperita*), kuzukulağı (*Rumexacetosa*), ısırgan (*Urtica dioica*), kazayağı (*Carpobrotus Acinaciformis*), kuş yüreği (*Stellaria media*), semizotu (*Portulaca oleracea*) ve dağ pırasasıdır (*Eremus spectabilis*). Muğla yöresinde iklim, jeolojik yapı, topografya ve bitki örtüsü farklılıkları nedeniyle çeşitli topraklar oluşmuşsa da, bunların yanı sıra toprak örtüsünden yoksun bazı arazi tipleri de görölmektedir (Güner, 2001).

Bölgede 500–600 m yüksekliğe kadar olan bölgelerde genellikle yeşil makiler, 600 m'den 1200 m yüksekliğe kadar olan kesimlerde ise çam ağaçları yaygındır (Aydoğan, 2001).

Çalışma sahasında yayılışı en fazla olan topluluk Akdeniz iklim vejetasyonunun klimaksı olan kızılçam (*Pinus brutia*)'dır. Kızılçamlar Yatağan-Muğla arasında oluklara bakan yamaçlarda 500–600 m'lerden başlayarak, kuzey yamaçlarda 900 m, güney yamaçlarda 1000–1100 m'lere kadar çıkmaktadır. Kızılçamlardan sonra ikincil bir tür olarak sahaya makiler yerleşmektedir. Kızılçam (*Pinus brutia*), fıstık çamı (*Pinus pinea*), maki, garig toplulukları Asıl Akdeniz ortamı elemanlarıdır. Yatağan doğusu mermer çıkartma ve işletme sahalarında Kızılçam alanları tahrip sonucu makiliklere dönüşmüştür (Kamışoğlu, 2008).

Muğla-Yatağan çevresinin doğal bitki örtüsünü iğne yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlar ve uygun alanlarda maki formasyonları oluşturur. Ancak, her ikisinin bozulmuş şekillerinden meydana gelen ve yer yer çok seyrelen çalılıklar en geniş alanı kaplar. Araştırma alanınının KB sında, Katrancı çevresinde fıstık çamları (*pinus pinea*) fazlaşır ve ormanın hâkim elemanı durumuna geçer. KD da 1200 m den yüksek yerlerde ise karaçam (*pinus nigra*) çoğunluktadır. Doğal olarak bir orman alanı olmasına karşılık Muğla-Yatağan çevresinde fakir çalılıklar ve hatta çıplak kayalıklar daha geniş yer tutar. Bunun en önemli nedeni ormanın tahrididir. Bölge eski çağlardan beri iskân edilmiştir. Elverişli iklimine karşılık ekilebilir alanlarının azlığı, burada yaşayanları en küçük toprak parçalarını bile tarıma açmaya

yöneltmiştir. Örneğin, akarsularla çok parçalanmış aşınım yüzeylerinde, sırtların üzerinde toprak örtüsünün aşınmamış bulunduğu küçük düzlüklerin hep tarım alanı olarak açıldığı görülür. Ancak, buralar dahi genellikle çok taşlı, molozlu, ekime pek elverişli olmayan yerlerdir. Çünkü böyle yerlerin çoğu Pliyosen pediment oluşum koşulları altında şekillenmiştir (Kayan,1979).

Çalışma sahasında fıstık çamları (Bkz. Foto 2.19. – 2.20.) Paleozoik kireçtaşları ve Kuaterner birikinti koni ve yelpazeleri, kolüvyal depolar üzerinde, Yatağan ovası, Karakuyu, Bağyaka, Tınaz, Çiftlik, Şahinler köyleri, Turgut ve Bayır belde sahalarında gözlemlenmiştir (Kamışoğlu, 2008).

Toplam orman alanı: 51.583 Ha, Verimli normal orman alanı:27.638 Ha, Bozuk orman alanı: 23.947 Ha. Ağaç türleri: %75 kızılçam (*Pinus brutia*), %19 karaçam (*Pinus nigra*), %5 fıstık çamı (*Pinus pinea*), %1 ardıç (*Juniperus Communis*), radiata çamı (*Pinus radiata*), sedir (*Cedrus*) ve meşe (*Quercus petraea*) dir. Tali bitki örtüsü Sitas, kekik (*Tymus*), böğürtlen (*Rubus Caesius*), çınar (*Platanus orientalis*) ve kavak (*Populus alba*) tır (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002).

Foto 2.19. Katrancı'da Fıstık Hasadı.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.20. Katrancı'da Fıstık amları.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.21. Stratonikeia Aşk ieği.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresinde Sosyo-Ekonomik Durum

Nüfus

2007 yılında yapılan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)'ne göre Türkiye nüfusu 70.586.256, Muğla ilinin nüfusu 766.156, Yatağan ilçesinin nüfusu 46.275 kişi olarak belirlenmiştir. 2000 yılında yapılan genel nüfus sayımına göre Türkiye nüfusu % 4.1, Muğla ilinin nüfusu % 7.11, Yatağan ilçesinin nüfusu % 0.05 artış göstermiştir. Muğla ilinin nüfusu sürekli artış göstermiştir. İlde en düşük yıllık nüfus artış hızı % 9.8 ile 2000-2007 döneminde, en yüksek yıllık nüfus artış hızı % 37.08 ile 1997–2000 döneminde görülmüştür. Yatağan ilçesinde 1985 yılına kadar nüfusta bir artış gözlenmesine rağmen 1990 yılında büyük bir düşüş yaşanmıştır. 1990 yılından itibaren düşük oranda artış gözlenmiştir. İlçede en düşük yıllık nüfus artış hızı % 0.07 ile 2000-2007 döneminde, en yüksek yıllık nüfus artış hızı % 22.54 ile 1975– 1980 döneminde görülmüştür. 1985-1990 yılı arasında nüfus artışı % - 2.39'dur. Termik santral yapımı için gelen işçi, mühendis ve ailelerinin santral yapımının tamamlanmasıyla Yatağan'dan taşınmaları, eğitim için ailelerin çocukları ile birlikte gitmeleri ve hava kirliliği sebebiyle taşınmalar nüfusu bu yıllar (1985-1990) arasında bu denli etkilemiştir (Kamışoğlu, 2008).

Yatağan ilçesinde, 6 kasaba, 33 köy bulunmaktadır. Köy nüfusu toplamı Yatağan merkezinin nüfusundan fazladır (Kamışoğlu, 2008). Tablo 1'de Jeopark sınırları içerisinde kalan köylerin ve Yatağan Merkez ilçesinin nüfus dağılımı belirtilmiştir.

1976 yılına kadar bir köy görünümünde olan Yatağan ilçesi TEAŞ ve GELİ (Güney Ege Linyitleri İşletmesi)'nin kurulması ile birlikte sanayi bölgesi haline gelmiş, Yatağan'ın sosyal düzeni ve yaşamı bu kuruluşların sosyal tesisleri ile de olumlu yönde etkilenmiştir. 1980–2000 dönemlerinde toplam istihdam içinde en yüksek paya sahip olan tarım sektöründe istihdam edilenlerin payı sürekli olarak azalmaktadır. Tarım sektöründen sonr. boyut toplam istihdam içinde en yüksek paya sahip olan hizmet sektörünün payı, aynı dönemde sürekli bir artış göstermiştir. 2000 yılı nüfus sayımı istatistiklerine göre; Yatağan ilçesinin çalışan nüfusunun (4.688 kişi) toplam nüfusa oranı % 10'dur. Çalışan nüfusun % 34'ü sanayi sektöründe, % 3'ü tarım sektöründe, % 63'ü hizmet sektöründe çalışmaktadır (Kamışoğlu, 2008).

Tablo 2.3. Jeopark Sınırları İçerisinde Kalan Köylerin ve Yatağan Merkez İlçe'nin Nüfus Dağılımı (2000 Nüfus Sayımına Göre)

YERLEŞİM YERİ	TOPLAM	ERKEK	KADIN
YATAĞAN GENEL TOPLAM	46275	23197	23078
YATAĞAN MERKEZ	17421	8740	8681
BELDELER – YEŞİLBAĞCILAR*	2077	-	-
BELDELER-TURGUT*	2592	-	-
KÖYLER	28854	14457	14397
KAFACAKAPLANCIK	871	451	420
ÇAKIRLAR	594	297	297
ESKİHİSAR	555	271	284
KADIKÖY	630	315	315
NEBİKY	298	135	163
ŞAHİNLER	662	319	343
YAVA	219	108	111
ÇAKIRLAR	594	297	297
YENİKÖY	346	180	166
GKGEDİK	429	207	222
HACIBAYRAMLAR	638	316	322
HACİVELİLER	405	205	200
HİSARARDI	439	211	228
KATRANCI	880	451	429
KIRIKKY	219	109	110
TURGUTLAR	350	183	167
ZEYTİNKÖY	496	246	250

Kaynak: TUIK Nüfus İstatistikleri Verilerinden UyarlanmıŐtır. * Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002'den.

Tarım

İnsan tarımla uğraşmaya başladığından beri toprak üzerinde olumlu ve olumsuz birtakım etkileri olmuştur ve günümüzde de olduğu gibi drenaj ve çorak ıslahı, sulama, gübreleme, tesviye, sürüm, teraslama ve benzeri toprakların verimliliğini arttırıcı ve onu koruyucu uygulamalarla toprağı bazen iyileştirilmiş, bazen de başta erozyon olayı olmak üzere genelde yanlış arazi kullanımları sonucu olumsuz yönde etkilenmesine neden olmuştur (Günay, 1997).

Doğal yapıya bağlı olarak, yöredeki yerleşmelerin çoğı, su ve toprak kaynakları bakımından çevrelerine göre daha elverişli koşullara sahip olan polyelerde kurulmuştur (Bkz. Foto 2.23.). Polyelerin tarımsal potansiyeli, buralarda kurulmuş olan yerleşmelerin nüfus büyüklüklerini ve gelişmelerini belirleyen temel faktörlerden biridir. Ancak, sulamalı tarım yapma olanağının çok kısıtlı olması nedeniyle, buralarda yetiştirilen başlıca ticari ürün tütündür. Bu durum, polyelerin tarımsal potansiyelini kısıtlayarak, besleyebilecekleri nüfus miktarının artmasına engel teşkil etmektedir. Bundan dolayı, polyelerde kurulmuş yerleşmelerin çoğunun nüfusu artmamakta veya giderek azalmaktadır. Plato yüzeylerinde kurulmuş olan köylerin geçim kaynakları oldukça kısıtlı olup bu köyler yörenin en az nüfus barındıran ve ekonomik açıdan en geri kalmış köylerini oluşturmaktadır (Güner, 2001).

İlçe ekonomisi genellikle tarım, sanayi ve ormancılığa dayalıdır. İlçede çiftçi hane sayısı 8930 olup toplam hane sayısına oranı % 79'dur. Halkın büyük bir kısmı tütün, tahıl, zeytin ve diğer bazı tarım ürünlerini yetiştirmek ile uğraşır. Yatağan güneyindeki tarım arazilerinde kuru tarım yapılmaktadır. Saha çevresinde son yıllarda tütün ve pamuk alanları azalırken zeytin, narenciye ve nar alanları ile yem bitkileri üretimi önemli miktarda artmıştır (Kamışoğlu, 2008).

Köylerden elde edilen bilgilerden biri de tütün yerine ekilen diğer ürünlerin ekimi söz konusu olduğunda, hane halklarının üretim aşamasındaki yüksek maliyetten kaynaklanan sorunlar yaşamasıdır. Özellikle tarımsal girdi (gübre, ilaç, yakıt, su, tohumluk vb.) fiyatlarının yüksekliği, üretim süreci sonucunda elde edilen gelirin düşmesine yol açmaktadır. Diğer yandan tütün alım politikalarında yapılan değişiklikler sonucunda kamunun bu alandan çekilmesi üreticiyi tefeci ile karşı karşıya getirmiştir. Ayrıca tütün üretiminde uygulanan kotalar tütün üretiminden elde edilen gelirin azalmasına yol açmış bu durum da tütün üreticisinin başka alternatif

ürünler aramasına ya da tarımsal faaliyetlerini bırakmasına yol açmıştır. Alternatif olarak son yıllarda üretim maliyetinin az olması ve sulamaya gereksinim duymaması nedeni ile hane tüketimine ve/ya hayvansal yem elde etmeye yönelik az miktarda tahıl üretimine yönelim olmuştur. Tütün üretimine alternatif olarak önerilen diğer ürünlerin (zeytin, ceviz, narenciye, sebze, meyve, vb.) ekimine yönelik yapılan teşvikler ve verilen destekler, köylülerin yaşam alışkanlıkları ile köylerin yeraltı ve yerüstü özelliklerinin göz önünde bulundurulmamasından dolayı istenilen amaca ulaşamamaktadır. Diğer yandan ceviz ve zeytin dikimi sonucu gelir elde edilmesi uzun vadeli bir süreç istemesinden köylüler bu süreç içerisinde de ekonomik gelirden yoksun kalmaktadır (Öztürk ve diğerleri, 2009).

Tütün ekim alanlarında kota uygulaması nedeniyle bazı ekim sahalarında tütün ziraatı yasaklanmış, bu sahalarda mısır, sebze, kavun, karpuz ekilişlerinde artış görülmüştür (Cumhuriyetimizin 75. Yılında Muğla, 1998).

Muğla ilinin tarımsal sorunlarını Muğla Tarım İl Müdürlüğü'nün belirttiğine göre şu şekilde sıralanmaktadır;

- Tütün alımlarının sınırlandırılması, tütün yetiştiricilerini zor durumda bırakmıştır. Tütün alanlarının parçalı ve eğimli arazilerden oluşması alternatif ürünlerin yetiştirilmesini zorlaştırmakta, yetiştirilen alternatif ürünlerin de getirisi az olmaktadır.
- Zeytin yetiştiriciliğinin genelde ekstansif (klasik) yetiştiricilik şeklinde yapılması, bakım ve budama işlemlerinin yapılmaması ve hasatta yapılan yanlışlıklar nedeni ile verim düşüklüğü vardır.
- Tarım işletmelerinin küçük ve parçalı oluşu üretim maliyetlerini arttırmaktadır.
- Üretim planlamasının olmaması nedeni ile özellikle turfanda sebzeçilikte pazarlama sorunu yaşanmakta ve fiyatlarda aşırı dalgalanma olmaktadır. Özellikle narenciyede olmak üzere üreticiler tüccarlara vermiş oldukları ürünlerin bedelini çok geç alabilmekte bazen de hiç alamamaktadır. Ayrıca yıldan yıla fiyatı yüksek olan ürünlere aşırı yönelmeler (Nar örneği) sıkıntı yaratmaktadır.

- Kırsal genç nüfusun tarıma olan ilgisizliği nedeniyle tarımla uğraşan nüfusun çoğunu orta yaş grubunun üstünde insanlar oluşturmaktadır. Bu da bakım, budama gibi işlemlerin uygulanmasındaki aksaklıklar nedeniyle verim düşüklüğüne yol açmaktadır (İçöz, 2009).

Sanayi

Yatağan merkezinde tarıma dayalı sanayi mevcuttur. Sanayi kuruluşlarının büyük bir kısmını devlet kuruluşları oluşturmaktadır. Yatağan'da madencilik ve taş ocakları sanayi, orman ürünleri sanayi sektörlerinde üretim yapan işletmeler mevcuttur. Çalışma sahası çevresinde ileri derecede bir sanayileşme bulunmamaktadır. Termik Santral (Bkz. Foto 2.22.) ve Kömür İşletmesi'nden başka 1976 yılında kurulan Yem Fabrikası, 1977'de kurulan Süt Ürünleri Fabrikası, Sabun ve Zeytinyağı Fabrikası, 1992 yılında faaliyete geçen Gökova Maden Suyu Şişeleme Tesisleri, maden ocakları, Mermer işleme fabrikaları ve orman ürünleri işleme tesisleri ilçenin belli başlı sanayi kuruluşlarıdır (Kamışoğlu, 2008).

Foto 2.22. Yatağan Termik Santralinden Bir Görünüm.

Kaynak: Yatağan Termik Santrali Web Sitesi'nden.

Mermer rezervinin oldukça geniş bir sahayı kaplaması nedeniyle mermercilik sektörü son yıllarda ilçede bir hayli mesafe kat etmiştir. İlçe hudutları içerisinde 19 adet mermer ocağı, 4 adet mermer atölyesi bulunmaktadır. Yatağan ve yöresinde bulunan mermer ocaklarından çıkarılan mermer bloklar işlenerek, yurt içinde ve yurt

dışına pazarlanmakta, ülke ekonomisine katkı sağlamaktadır (Cumhuriyetimizin 80. Yılında Muğla, 2004).

Foto 2.23. Yatağan Ovasının Güneybatıdan Görünümü.

Kaynak: Kamışoğlu, 2008'den.

Yatağan Tarihi

Ege bölgesinin güneyinde, Menteşe yöresinde yer alan ilçenin tarihi, Suriye hükümdarlarından Selevkos'un M.Ö. IV. Yüzyılda bu yöreye gelerek hâkimiyet kurması ile başlamıştır. Yöre M.Ö. III. yüzyılda Romalıların, Roma İmparatorluğu'nun parçalanmasından sonra da XI. yüzyıla kadar Bizans'ın hâkimiyeti altında kalmıştır (Cumhuriyetimizin 80. Yılında Muğla, 2004).

Yatağan'ın ilk çağlardaki adı "Karia" daha sonra da "Menteşe" diye anılmıştır. Güneybatı Anadolu'nun Menderes nehri, güneyde Dalaman çayı ile sınırlandırılmıştır. Bölgeye en eski yerleşenlerin Leleg'ler ve Kar'lar olduğu bilinmektedir. Karia adının M.Ö. 3400 yıllarında Argos kralının oğlu Kar'dan sonra söylendiği sanılmaktadır (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002).

Foto 2.24. 2500 Yıllık Seramik Atölyesi.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Tarihçi Heredot, batı kaynaklı yazı belgelerinde Karialıların M.Ö. 500'de Girit adasındaki uygarlığın kurucusu Kral Minos'a vergi ile bağımlı uyruklardan olduklarını ve Karialıların hep Anadolu'da yaşadıklarını söylemektedir. Yatağan-Milas karayolunun 6. km'sinde Eskihisar'da M.Ö. 3000 yıl öncesine yerleşimi belirtilen Prehistorik (tarih öncesi) çanak, çömlekler ve Yatağan yakınındaki bir mezarlık buluntuları erken Tunç döneminde de (M.Ö. 3000) İç Karya'da yerleşimlerin varlığına işaret etmektedir (Bkz. Foto 2.24. ve Foto 2.25.). İç Karya'nın zengin maden yatakları, ormanları, verimli toprakları ve sahil şeridinin liman kurmaya ve ulaşımına müsait olması; Karya üzerinde saldırıları yoğunlaştırır. Persler Lidya Kralı Krezüs'ü esir alırlar. M.Ö. 387'deki Kral barışı ile Anadolu tekrar Perslerin yönetimi altına girer. M.Ö. 334 yılında Büyük İskender önce Halikarnassos'u (Bodrum) ardından Muğla'yı geri alır. Bu durum 200 yıl sürer. Daha sonra Büyük İskender'in bölgeden çekilmesiyle Karia'da karışık ve karanlık bir dönem başlar. M.Ö. 188 yılında Romalıların yardımıyla krallığının egemenliğine girmiş ise de Bergama Kralı III. Attolas M.Ö. 133'de ölüm döşeginde iken bütün topraklarını ve Karia bölgesini Roma'ya bırakmıştır. Roma İmparatorluğu; M.S. 395 yılında Doğu ve Batı Roma olmak üzere ikiye ayrılır. M.S. 800 yılına kadar Bizans hegemonyası, Abbasi halifesi Harun Reşit'in gelmesiyle noktalanmıştır. Yörede ilk İslami etkiler yayılmaya başlar. Anadolu 1071 Malazgirt zaferinden sonra hızla Türkleşme sürecine girer (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002).

Foto 2.25. M.Ö. 4. Yüzyıla Ait Börükçü'deki Dokuma Atölyeleri Kazı Alanından Bir Görünüm.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Anadolu Selçuklu Devleti 1243 yılında Köseadağ savaşında Moğollara yenik düşüncü Kuri Bey'in torunu Menteşe Bey, bu karışıklıktan yararlanarak bağımsızlığını ilan etmiştir. Menteşe Bey, karadan ve denizden Batı Anadolu'yu kuşatarak, Karia bölgesini fethettikten sonra 1389 yılına kadar bağımsızlığını sürdüren Menteşe Beyliği, Osmanlı hükümdarı Yıldırım Beyazıt döneminde Osmanlı İmparatorluğu'nun Kütahya eyaletine bağlanmıştır (Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları, 2002). 1402 yılında yapılan Ankara savaşı sonrasında, Timurlenk'in saldırıları üzerine Ankara'yı terk ederek güneybatıya göç eden Ahilerden, Ahi Ebubekir ve Ahi Sinan'ın Menteşe'ye geldikleri ve bugünkü verimli topraklara sahip Yatağan Ovası'nın ilk sakinleri oldukları bilinmektedir (Cumhuriyetimizin 80. Yılında Muğla, 2004).

Aydın yolu üzerinde bulunan Yatağan ilçesinin eski adı "Ahiköy"dür. Kaynaklar, Ahiköy'ün Bozüyük Bucağı'nın bir köyü olduğunu kaydetmektedir. Tüm Anadolu'nun İslamlaşması ve Türkleşmesinde büyük etkisi olan "Ahiler", örgütlenmeyi Yatağan'da yaptıkları için köyün adı Ahiköy olarak geçmiştir (Uykucu, 1968).

Foto 2.26. Türkiye'nin İlk Müzecisi, Ressam Osman Hamdi Bey'in 1890 Yılında Turgut Beldesi'nde Yaşadığı Konak. Bu Konak Restore Edilip, Müze Haline Getirilmiştir.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Foto 2.27. Turgut Beldesi'nde bulunan, Osman Hamdi Bey Evi.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Ahi büyüklerinden Ebubekir ve Sinan Efendilerin bölgeye yerleştikleri ve Ahiköy'ü kurdukları sanılmaktadır. Ahi Ebubekir'in türbesi hâlâ tekke alanında bulunmaktadır. Ahiköy bir müddet Bozüyük bucağının merkezi olmuş, 1871'de ise, ilçe Çine'ye nakledildiğinden yeniden bucak olmuştur (Meydan Larousse, 1981).

2 Ağustos 1944 yılında Ahiköy, ilçe merkezi haline getirilmiştir ve adı da Yatağan olarak değiştirilmiştir. Söylentiye göre adını kuzey batısında bulunan "Yatağan Dağı"ndan almıştır. İlçenin yeri stratejik bir noktada bulunduğundan kısa zamanda gelişmiş ve 1946'da belediye teşkilatı kurulmuştur (Eroğlu, 1983).

1. Dünya Savaşı'ndan sonra yöre İtalyan işgaline uğramıştır. Muğla iline bağlı, etrafı dağlarla çevrili verimli bir ovaya sahip olan Ahiköy, eteğinde kurulduğu Yatağan Dağı'nın ismini alarak, 1944 yılında ilçe merkezi olmuştur (Cumhuriyetimizin 80. Yılında Muğla, 2004).

Yatağan'da Türk hâkimiyetinden günümüze dek kalabilen eserlerin başında Aşağı Camii, Ebu Bekir Camii, Turgut Bucağındaki orijinal minareli İlyas Bey Camii (Yatağan Belediyesi Tanıtım Kitabı, 2004), Osman Hamdi Bey Evi (Bkz. Foto 5.26. ve Foto 5.27.) gelir.

Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresindeki Antik Kentler

Stratonikeia

Yatağan ve çevresi ilk çağda da meskûn bir yerdi. İlçeye 7 km uzaklıktaki bir yerde kurulmuş olan "Stratonikeia" en önemli ilk çağ şehridir. Şehrin kuruluşu hakkında tarihi kaynaklarda aşağıdaki bilgilere yer verilmektedir. Bu tarihi şehri, Suriye Hükümdarı Antiohos yaptırmış ve karısı olan 'Stratonikeia'nın adını bu yerleşim yerine vermiştir. Bir diğer bilgiye göre, yine Suriye Hükümdarı olan Selevkios kurmuş ve karısı 'Stratonikeia'nın adını vermiştir. Bu durum şöyle açıklanmaktadır: Selevkios'un öz oğlu Antiohos'tur. Antiohos, üvey annesi Stratonikeia'ya âşık olarak hasta düşer. Oğlunu karısından çok seven babası, durumu öğrenince oğlunu üvey annesi ile evlendirir. Kısa zaman sonra iyileşen Antiohos da karısının adını şehre verir. Bu nedenle buraya aşk şehri de denilmektedir. Eskihisar, bu şehrin yerine kurulmuştur (Uykucu, 1968).

Şehrin içerisinde kraliçe için yapılan sarayın kapılarından biri hâlâ ayakta (Bkz. Foto 2.28.). Kapının yekpare üç taştan yapıldığı anlaşılmaktadır. Tiyatrosunun ise, bir kısım basamakları çökmüştür (Bkz. Foto 2.29.). Şehrin altından çıkarılan eserlerin çoğu Eskişehir'de muhafaza edilmektedir. (Yatağan Belediyesi Tanıtım Kitabı, 2004).

Foto 2.28. Stratonikeia. Bouleterion'dan (Kent meclisi) Bir Görünüm.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Stratonikeia antik kenti, Muğla'nın Yatağan ilçesinin 6-7 km. batısındaki Yatağan-Milas karayolu üzerindeki Eskişehir köyü içerisinde (Bkz. Harita 2.10.). Kent, M.Ö. 3. yüzyılda kurulmuştur. Gezgin yazar Strabon'a göre kent çok güzel yapılarla donatılmıştı. Kentin akropolü (kalesi) güneydeki dağın tepesindedir. Bu tepenin çevresi bir halka hisarla çevrilmiştir. Kuzeyinde, yamaç üzerindeki bir teras üzerinde (şimdiki kentler arası yolun hemen altında), bir yazıtta imparator tapımına ayrıldığı yazılan küçük tapınak kalıntıları göze çarpar. Bunun aşağısında da bir tiyatro vardır. Yerleşimin gerçekleştiği kent üzerinde terk edilmiş Eskişehir köyü bulunmaktadır. Kent surlarla çevrilmiş olup, bugün kent surlarının yalnızca önemsiz uzantıları görülmektedir. Yerleşim alanının kuzeydoğu köşesinde, büyük kesme taşlar ile kireç harçtan örülmüş güçlü bir kalenin yıkıntıları vardır. Kentin kuzey kenarında açılan ana giriş kapısı büyük bloklardan, geniş ve ince taş duvarcılığı ile örülmüştür. Bu kapının üzerinde kemer olduğu kalıntılardan anlaşılmaktadır. Kentin tam ortasında en çok göze çarpan yapısı olan, Antik Yunan'da kent meclisinin toplandığı bouleterion bulunmaktadır. Bouleterion tiyatro benzeri küçük bir yapıdır. Kentin

agorasının bouleterionun batısında olduğu söylenirse de, kuzey duvarındaki fiyat listesi ve yapılan kazıyla ortaya çıkarılan sütünlu caddesine bakılarak, agoranın bouleterionun çevresinde olduğu söylenebilir. Kentin batısında, Antik Yunan ve Roma 'da gençlerin düşünsel ve bedensel yönden eğitildikleri, öğrenim gördükleri, spor etkinliklerinde buldukları (güreş) gymnasium denilen yapı bulunmaktadır. Kente giriş kapısından itibaren başlayıp kutsal yolun kenarında yer alan oda mezarlar vardır. Giriş kapısından başlayan kutsal yol nekropolden geçmekte ve Lagina'daki Hekate Kutsal Alanı'na ulaşılmaktadır. Söz konusu nekropol sahası günümüzde kömür ocakları havzası altında kalarak yok olmuştur. Stratonikeia örenyerinde Prof. Dr. Yusuf Boysal başkanlığında bir ekip kazı çalışmalarında bulunmuştur. Kazı buluntuları, kazı evi avlusunda sergilenmektedir (Muğla Müzeleri Ören Yerleri, 1998). 2008 yılından itibaren Stratonikeia antik kentindeki kazı ve restorasyon çalışmaları Doç. Dr. Bilal Söğüt'ün başkanlığındaki bir ekip tarafından yürütülmektedir.

Foto 2.29. Stratonikeia. Tiyatrodan Bir Görünüm.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Harita 2.10. Stratonikeia ve Lagina'nın Harita Üzerindeki Yeri.

Kaynak: KGM'den.

Lagina

Lagina Hekate Kutsal Alanı, Muğla ilimizin, Yatağan ilçesine bağlı Turgut beldesi sınırları içinde yer alır (Bkz. Foto 2.30). Yatağan-Milas karayolu üzerindeki Termik santralin yanından sağa ayrılan asfalt yoldan 9 km gidilerek Lagina Harabelerine varılır (Bkz. Harita 2.10.). Kariyalıların önemli kült merkezi olan Lagina Kutsal Alanı'nın ünü zamanımıza kadar gelmiş olup, bu yöre halen Leyne ismi ile de tanınır. Son yapılan araştırmalar, yörenin eski Tunç Çağı'ndan (M.Ö. 3000) günümüze kadar kesintisiz bir iskâna sahip olduğunu göstermektedir. Seleukos kralları büyük imar çalışmaları ile Lagina Kutsal Alanı'nı dini merkez ve buraya 11 km uzaklıktaki Stratonikeia kentini de bölgenin siyasi merkezi yapmışlardır. Lagina'da ve Stratonikeia Bouleterionu duvarlarında halen mevcut olan yazılardan öğrendiğimize göre, bu iki kent birbirine kutsal bir yol ile bağlanmış, dini bayramlarda düzenlenen görkemli tören alanları Lagina'dan Stratonikeia'ya taşınmıştır. Anadolu bir tanrıça olan Hekate'nin havada, karada ve denizde yetkileri vardır. Bu nedenle, yapıtlarda kimi zaman tek beden, ama genelde üç beden ya da üç başlı tek bedenle tasvir edilirdi. Ölüler dünyası Hades'in kapısını açma kapama yetkisi de ona verilmişti. Hekate aynı zamanda mezarlıkların sahibesidir. Ölü gömme törenlerinde hazır bulunur, ölülerin ruhlarını teslim alır. Karabasan, hortlak ve cinlerin yöneticisi olan Hekate onları insanlara musallat eder, aynı zamanda insanları onlardan korur. Kehanet, sihir ve büyüü idare eder, kahinler ve büyücüler Hekate'nin rahipleridirler. Hekate'nin en belirgin simgeleri dişi köpek, dişi kurt, kısırak, yılan, balta, anahtar,

meşale, çanak, ve hilaldir. Lagina Kutsal Alanı'nda yapılan arkeolojik kazılar, Türk bilim adamları tarafından yürütülen ilk kazılar olması açısından önem taşımaktadır. Bu kazıları Osman Hamdi Bey ve Halit Ethem Bey yürütmüştür. 1993 yılında arkeolojik kazı ve restorasyon çalışmaları Muğla Müzesi Müdürlüğü başkanlığında, Prof. Dr. Ahmet Tırpan'ın (Mimar – Arkeolog) bilimsel danışmanlığında tekrar başlatılmıştır (Muğla Müzeleri Ören Yerleri, 1998).

Foto 2.30. Lagina Antik Kentinden Bir Görünüm; M.Ö.81 den İtibaren Lagina'da; Her Yıl Hekatesia Töreni, Diğer Bir Adıyla "Anahtar Taşıma Festivali"nde Tapınağın Anahtarı Bir Alay Halinde Yürünerek Stratonikeia'ya Götürülür ve Geri Getirilirdi.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Seyahatnamelerde Yatağan Jeoparkı Proje Alanı ve Çevresi

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Yatağan

Eskihisar Kalesi; 755 tarihinde Rum Keferesi elinden Menteşe oğlu Ahmed Bey fethetmiştir. Onlardan da Orhan Gazi alıp yıkmıştır. Menteşe sancağından Paşa hassıdır ve voyvodalıktır. 150 akçe şerif kazadır. Serdarı var, ayanı yoktur. Halk fukaradır. Üzerlerine uğursuzluk çökmüş. Çünkü kazançları, tütün ekip satmaktır. 3 mahalleli ve 280 toprak örtülü evlerdir. On dükkânı var. Akarsuları çok olduğundan kırk elli tabakhane dükkânları vardır. Çok güzel gönü olur. Çünkü mazı çoktur. Biri Menteşeoğlu Sultan Ahmed'in Kuru Camii, aşağıda Sultan Camii adıyla iki camii vardır. Camiinin dış sofalarında mermer sütunlar üzerinde kubbeler vardır. Vaktiyle

çok büyük bir şehirmiştir ki, bir saat yerde büyük bina harabeleri vardır. Kalenin yapısının benzeri, meğer Şam'da Balabek Kalesi ola... Hala her tarafında binlerce havuz, şadırvan, tak ve kubbe eserleri görünür (Üçdal Neşriyat, 1985).

Bozöyük Kasabası; Menteşe toprağında Paşa hassı voyvodalıktır. 150 akçe kazadır. Kasabası, Bozöyük dağı dibinde 150 toprak örtülü evdir. Bir camii var. Bağ ve bahçesi çoktur. Bu kasabanın kuzeyinde bir ok atımı yerde Süleyman Hanın otağı yeri vardır. Süleyman Han Rodos fethine geçerken burada kalmıştır. Süleyman Han: "Bu otağımın bulunduğu yerde hafta pazarı olmak için dükkânlar yapılsın" diye buyurmuştur (Üçdal Neşriyat, 1985).

İbni Batuta Seyahatnamesi'nde Yatağan

Tavas ve Muğla Şehrine Doğru; ...Oradan Muğla'ya (=Muğla) hareket ettik. Şeyh efendilerinden birinin tekkesinde konakladık. Bu şehirde ilerde bahsini edeceğimiz Milas hâkiminin oğlu İbrahim Bek'le görüştük. Bize çeşit çeşit ikramda bulundu, bir kat elbise ihsan etti. Oradan Milas'a doğru yola çıktık. Burası Anadolu ülkesinin en güzel, en büyük şehirlerinden biridir. Suyu bol, meyvesi bol, bahçesi bol! Orada ahi yiğitlerinden birinin tekkesine indik (Aykut, 2004).

Yatağan Jeoparkı Projesinin Dünya Mirası Açısından Önemi

Yaşadığımız çağda her ülke, sahip olduğu doğal ve kültürel varlıkları korumak ve uluslar arası alanda tanıtılabilmek için çaba göstermektedir. Esasen ekonomik bakımdan büyük masraflar gerektiren bu çabanın birkaç nedenden kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bunların başlıcaları mevcut değerleri gelecek nesillere aktarabilme, medeniyetler arası mücadelede üstünlük kurma ve ülkeler arasında itibarlı bir konuma sahip olma arzudur (Özgüç, 1998).

Foto 2.31. Jeopark Alanında Ortaya Çıkmiş Bir Bitki (Yaprak) Fosili.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Jeopark, önemli bilimsel niteliğe sahip ve bu sebeple korunması gereken jeolojik özelliklerin topluca bulunduğu yerler olup araştırma, eğitim, turizm ve yüksek prestij alanlarıdır. Jeopark özel bölgelerde kurulabilir. Yatağan, Muğla ilinin göreceli en fazla ören yerine sahip ilçesi olmasına rağmen, kültür ve turizmden çok madencilik ve tarım faaliyetleri ile öne çıkmaktadır. Jeolojik yapısı itibariyle zengin olup (Bkz. Foto 2.31.), Menderes Masifi adı verilen Türkiye'nin en yaşlı kayaları bu ilçe sınırlarındadır. Aynı şekilde yer kabuğunun göreceli en genç ve fakat en çok kömür kapsayan kayaları da bu bölgemizdedir. Bütün bu özellikler Yatağan'da bir Jeoparkın kurulması için uygun şartları oluşturmaktadır ve bunun gerçekleştirilmesi için proje önerisi hazırlanmıştır. Proje, ilçeye ve ile getireceği katma değer yanında, kendi alanında ilk olması bakımından da önem arz etmektedir (Muğla Valiliği, 2008)

Projenin amacı Muğla İlinde "Yatağan Jeoparkı"nın kurulmasını sağlamaktır. Jeopark, başlıca 1) doğanın korunması, 2) üzerinde yaşadığı dünyayı topluma tanıtarak çevre eğitimi verme, 3) jeoturizm yoluyla ekonomik katkı yaratma gibi üç yönü olan bir uygulamadır (Muğla Valiliği, 2008).

Yatağan yöresindeki Türkiye'nin en eski, yaklaşık bir milyar yıl yaşında olan gözlü gnayslarıdır. Menderes Masifi olarak da bilinen ve tüm dünyada tanınan bu kayalar

jeoloji dilinde “kor kompleks” olarak adlandırılır ve çok ender olarak rastlanır. Yerkabuğunun bu kesimi üst manto içine gömülmüş ve kısmen ergiyerek, kısmen de başkalaşıma uğrayarak granit dokulu gözlü gnaysları oluşturmuştur. Gökbel Vadisi boyunca uzanan ve kendine has aşınma şekilleri olan bu kayalar yine çok eski, 400-600 milyon yıl önceye ait tabakalı metamorfik kayalar tarafından örtülür. Bu ikinci grup metamorfikler başta mermer olmak üzere zengin maden yataklarını kapsamaktadır. Her bir maden yatağının çok gizemli oluşum hikâyeleri vardır ve ziyaretçiler için açık laboratuvarlardır (Bkz. Foto 2.32.), (Muğla Valiliği, 2008).

UNESCO tarafından jeoparklar için konulan kriterlerden biri de, önerilen Jeopark alanında tarihi ve kültürel değerlerin bulunmasıdır. Yatağan bölgesi bu bakımdan son derece şanslı olup, aşırı denebilecek sayıda ören yeri, tarihi ve kültürel mekânlara sahiptir. Karyalılara ait Lagina Antik Kenti ve Stratonikeia Antik Kenti başta olmak üzere yörede çok sayıda ören yeri vardır ve bunların kazıları devam etmektedir. Romalıların en büyük Gladyatör Okulu bu alandadır. Kömür işletme sahalarının hemen yakınlarında antik mermer ocakları, antik seramik atölyeleri ve mezarlıklar bulunmuş olup incelemeleri sürmektedir. Gökbel Vadisi içinde beş gözlü antik su kemeri, yine bu vadi içinde kaya resimleri (Bkz. Foto 2.13., Foto 2.14. ve Foto 2.15.) bulunmuştur. Bozüyük beldesinde, en az 800 yıllık olduğu sanılan tescilli anıt ağaç vardır. Turgut beldesinde, Osmanlılardaki ilk arkeolojik kazıyı yapan, Sanayi-Nefise Mektebi'nin kurucusu Osman Hamdi Bey'in kazı çalışmaları sırasında kullandığı ev restore edilmiş ve ziyarete açılmıştır. Hacıbayramlar ve Katrancı köylerindeki fıstık çamı ormanı ile sığla ağaçları yöreye has bitkilerdir. Yuvarlak tepeli fıstık çamı ağaçlarının üstten görünüşleri ile Hacıveliler köyü kuzeyindeki kayalardan çıkan orman bitkileri etkileyici görüntüler sunmaktadır. Bölgede birçok endemik bitkinin olduğu sanılmaktadır ve bütün bunlar önerilen Jeopark için zenginliklerdir (Bkz. Foto 2.21.). Yöredeki her bir kayanın ve yerşekillerinin ilginç hikâyeleri kültürel zenginliği artırmaktadır (Muğla Valiliği, 2008).

Yatağan İlçesi, ticari limanlara yakınlığı ve bu limanları, iç bölgelere bağlayan ticaret yolları üzerinde bulunması nedeniyle önem taşımaktadır. Birçok değişik yerleşimlere ev sahipliği yapmış ve kültür alışverişlerinde de bulunmuştur. Bölgemiz 8000 yıldan bugüne dek kendi kültürünü yaratırken diğer kültürlerin etkisi ile de yeni eserler ortaya koymuş, büyük zenginlikler, güzellikler yaratmıştır. Bu projenin tamamlanması ile kültürel, doğal, arkeolojik dünya mirasımız olan zenginliklerimiz

gelecek kuşaklara taşınacak, tanıtılacak, korunacak ve turizmden yeterli pay alınacaktır (Kültür Yolu Projesi I, 2010).

Foto 2.32. Gökbel Vadisi'nde Bir Yerleşim Yeri.

Kaynak: Tarcan Oğuz, Yatağan Belediyesi Arşivi'nden.

Yatağan Jeoparkı Projesinin Geliştirilmesi ve Tanıtılması İçin Yapılması Gereken Proje Önerileri

Jeopark kurulması fikir ve proje olarak heyecan vericidir ama yapılacak işler de bir o kadar fazla ve çeşitlidir. Dahası canlı ve işleyen bir organizasyon olarak devamlı kendini yenilemek ve araştırmalarla desteklenmek durumundadır. Bu bölümde, projenin uygulamaya geçmesi ile birlikte öncelikle yapılması gereken işler sıralanmıştır. Bu işlerin her biri ayrı alt projeler olup farklı gruplar tarafından yürütülecektir.

1-Jeopark Alanı ve Çevresinin Jeolojik İncelemesi: Öneriye altlık oluşturulacak şekilde yörenin jeolojisi biliniyor olsa da, bilimsel bilginin popüler bilgi haline konulabilmesi ve en iyi-en uygun jeosit duraklarının belirlenmesi için ayrıntılı jeoloji incelemelerine ihtiyaç vardır ve öncelikle yapılmak durumundadır. Aşağıda sayılacak bazı uygulamaların yapılabilmesi de bu inceleme sonuçlarına göre olacaktır.

2-Jeopark Alanı ve Çevresinin Arkeolojik, Tarihi ve Kültürel İncelemesi: Noktasal değil alansal olarak yöre hakkında toplu bilgilerin edinilmesi ve ayrı kitaplar halinde sunulması lazımdır.

3-Jeopark Alanı ve Çevresinin Biyolojik ve Ekolojik İncelemesi: Yörenin kendine has biyolojisi ve ekolojisinin ortaya konulması, endemik fauna ve flora'nın belirlenmesi, ilgili kitap ve broşürlerin hazırlanması ve bazı örneklerin sergilenmek üzere toplanması gerekecektir.

4-Jeopark Yönetim ve Sergi Merkezinin Kurulması: Tercihen şehir merkezinin dışında, jeoparkın giriş yerinde, ziyaretçilerin ilk karşılaşacakları ve jeoparka ait mineral-kaya-fosil-bitki örneklerini inceleyecekleri bir mekâna gerek vardır. Video ve toplantı salonu ile birlikte araştırma merkezi konumunda, bir veya birden fazla binaların yapımı bu kapsamdadır.

5-Jeosit Durakları ve Gözlem Yerlerinin Tanzimi: Ziyaretçilerin jeoparkı gezmeleri sırasında, her bir jeosit başında rahatça durup incelemeleri için alt yapının hazırlanması gerekir. Her bir durak ve/veya gözlem yerinde asgari düzeyde otopark alanı, çöp yeri, tuvalet ve açıklayıcı panolar gereklidir. Bunlar açık hava şartlarına uygun tasarlanmalıdır. En önemlisi bilimsel bilgi panoları olup değişik dillerde yapılmaları tercih edilir.

6-Jeopark Alan Kılavuzları ve Rehberin Yetiştirilmesi: Jeoparkın özel eğitilmiş rehberler eşliğinde gezilmesi teşvik ve tercih edilmelidir. Bu durum ekonomik getiri sağlayacağı için önemlidir. Bunun için öncelikle jeoloji, ilaveten yöreye ait arkeoloji ve tarih bilgisine sahip kılavuzlara ihtiyaç olacaktır. Bunlar jeositlerin korunmasını sağlayacakları gibi rehberlik ederek kazanç elde edeceklerdir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün alan kılavuzlarının seçimi ve eğitimleri konusundaki yönetmeliği uygulanabilecektir.

7-Jeoparkın Bilimsel Özellikleri ve Jeositleri Hakkında Kitap Hazırlanması: Jeoparkın bilimsel niteliğini ortaya koyan çeşitli araştırma kitaplarının hazırlanması ve satışının sağlanması lazımdır. Bunlar hem tanıtım hem eğitim araçlarıdır.

8-Jeoparka Ait Gezi ve Reklâm Broşürleri İle Tanıtım Malzemesinin Hazırlanması: Jeoparkı kendi başına gezmek isteyenlere dönük broşürler ile jeoparkı tanıtabilecek, hatırlatabilecek flama, poster, rozet, maket vb küçük eşyaların hazırlanması lazımdır. Bunların sayıları zamanla artabilir, ancak projenin başlangıç safhasında az sayıda da olsa tasarlanmaları ve üretilmeleri gereklidir.

9-Gezi Yollarının İyileştirilmesi ve Tanıtıcı İşaretlerin Konulması: Jeopark içindeki gezi yollarının güvenli trafik sağlayacak şekilde inşası ve buralara yeterli sayıda trafik ve ilgili jeopark işaretlerinin konulması gerekecektir.

10-Yöre Halkının Jeopark ve Jeoturizm Hakkında Eğitilmesi: Jeopark uygulamasının başarısı, projeyi halkın benimsemesi ile hızlanacak ve güçlenecektir. Bunun için her düzeydeki yöre insanının; birebir ilişki, yüz yüze anlatım, konferanslar, paneller, okullarda ve köy odalarında sohbetler, seyahate götürmeler vb yollarla bilgilendirilmeleri ve eğitimleri sağlanacaktır. Bunun için öncelikle 8-10 kişilik eğitim ve halkla ilişkiler grubu teşkil edilecektir (Muğla Valiliği, 2008).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama araçları ve araştırmadaki istatistiksel süreç açıklanmaktadır.

Bu çalışma, sosyal bilgiler öğretmenliği lisans programı içerisinde yer alan 9 öğrenme alanından 2. öğrenim alanı olan “kültür ve miras” alanı içindeki “kültürel zenginliklerin tanınması ve korunması” kazanımlarıyla ilişkilidir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmanın nicel kısmı betimsel türde olup, ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir. Bu modelde aralarında ilişki aranacak değişkenler ayrı ayrı sembolleştirilir. Ancak sembolleştirme (değer verme, ölçme), ilişkisel bir çözümlenmeye olanak verecek şekilde yapılmaktadır (Karasar, 1995).

Betimsel araştırmalar, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi de açıklamayı hedef alır. Bağımsız değişkenler bir sebep-sonuç ilişkisinde, sebep durumunda olan değişkenlerdir (Kaptan, 1998).

Bu çalışmada bağımlı değişken olarak Jeoparka Yönelik Tutum Ölçeği puanları alınmıştır. Bağımsız değişkenler ise kişisel bilgi formuyla elde edilmiştir. Bu araştırmanın nitel kısmı ise nitel araştırma yöntemleri içerisinde yer alan fenomenoloji türündedir. Fenomenolojinin amacı, bireyler tarafından kavramlara yüklenen anlamlar, algılar ve yaşantıları ortaya çıkarmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırma sorularına (Jeoparka Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları) yanıt aramak için yöntem ve araştırma stratejisi olarak fenomenografik yöntem seçilmiştir. Fenomenografi, katılan kişilerin sahip oldukları ve yaşantılarında var olan olgu ve olayları algılamalarındaki değişiklikleri ve benzerlikleri tanımlamak için nitel verilerden yararlanır (Marton, 1981).

Nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan araştırma sonucunda elde edilen veriler, yine nicel ve nitel analiz teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Nicel araştırmaya yönelik hazırlanmış anket maddelerinin aritmetik ortalamaları ($\bar{X}$), frekansları (f) ve yüzde değerleri (%) çıkarılarak yorumlanmıştır. Nitel araştırmaya yönelik sorulara öğrencilerin vermiş oldukları yanıtlar ise fenomenografik analiz yöntemi kullanılarak çeşitli tanımlama kategorileri elde edilmiştir (Karasakal, 2009).

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini 2010–2011 eğitim ve öğretim yılında Muğla ili Yatağan ilçesi Yatağan Jeoparkı sınırları içinde bulunan ilköğretim 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın Örnekleme

Araştırmada evrende belirtilen öğrencilerin tümüne ulaştığı için evren örnekleme esas alınmış olup, 2010–2011 eğitim ve öğretim yılında Muğla ili Yatağan ilçesi 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu, Cumhuriyet İlköğretim Okulu, Kıbrıs İlköğretim Okulu, Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu, Turgut beldesi Turgut İlköğretim Okulu, Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu, Yeşilbağcılar beldesi Yeşilbağcılar İlköğretim Okulu, Katrancı köyü Katrancı İlköğretim Okulu ve Kafaca Kaplancık köyü Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencileri (toplam 202 öğrenci) oluşturmaktadır.

Araştırmanın Veri Toplama Araçları

Araştırmada aşağıdaki veri toplama araçları kullanılmıştır:

1. Kişisel Bilgi Formu
2. Jeoparka Yönelik Tutum Ölçeği
3. Jeoparka Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda öğrencilerin kendisi, annesi, babası, ailenin maddi durumu, öğrencilerin Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumu, Jeoparkı ziyaret etme amaçlarıyla ilgili bağımsız değişkenler bulunmaktadır.

Jeoparka Yönelik Tutum Ölçeği

Öğrencilerin Jeoparka yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen, güvenilirliği oluşturan maddelerin Cronbach Alfa Katsayısı = 0.83 bulunan ve 60 maddeden oluşan 5' li Likert Tipi Jeoparklara Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Madde havuzunun oluşturulması için sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Jeoparka yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla 10 açık uçlu soru yöneltilmiştir. Öğretmen adaylarının sorulara vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda ölçek için 80 görüş maddesi oluşturulmuştur. Madde havuzunun oluşturulmasından sonra ilk olarak kapsam geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Kapsam geçerliliğinde sıklıkla başvurulan yöntemlerden biri de uzman görüşüne başvurmaktır. Geçerlilik, bir ölçme aracının ölçmek üzere hazırlandığı amacı ölçme derecesi olarak ifade edilebilir (Özgüven, 1998; Bulduk, 2003; Karasar, 2006). Kapsam geçerliliği ise, bir ölçme aracının içeriğinin beklenen davranışları ne derece ölçtüğünün tayin edilmesidir (Balcı, 2005). Ölçeğe ilişkin kapsam geçerliliğinin sağlanabilmesi için alanında uzman (n=3) akademisyenlere başvurulmuştur. Uzman görüşü sonucunda 20 maddenin ölçekten çıkartılması gerektiği, 60 görüş maddesinin ise ölçeğin ön uygulama formunda yer almasına karar verilmiştir. Ön uygulama çalışması 80 ilköğretim 7. Sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Ön uygulama sonucunda, güvenilirlik ve uzman görüşü alındıktan sonra 60 madde ve 4 boyuttan oluşan ölçeğin örnekleme de yer alan öğrencilere uygulanmasına karar verilmiştir.

Likert tipi tutum ölçeği puanlanırken olumlu ifadeler için 5 – 4 – 3 – 2 – 1, olumsuz ifadeler için 1 – 2 – 3 – 4 – 5 şeklinde ters puanlanmıştır.

Tablo 3.1. Likert Tipi Tutum Ölçeği Puanlama Değerleri

	<u>OLUMLU MADDE</u>	<u>OLUMSUZ MADDE</u>
Tamamen Katılıyorum	5	1
Katılıyorum	4	2
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	2	4
Hiç Katılmıyorum	1	5

Jeoparka Yönelik Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Bu bölümde öğrencilere Jeopark nedir, Jeoparkta edindiğiniz gözlem ve tecrübeler hakkındaki düşünceleriniz nedir, Jeoparkın en çok hangi bölümünden etkilendiniz gibi sorular bulunmaktadır.

Araştırma sorularında Jeopark kavramını nasıl algıladıklarını belirlemek amacıyla, Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları sorulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken alan uzmanlarının (N=3) görüşlerine başvurulmuştur. Bu çalışmada öğrencilerden, kendilerine verilen soruları doldurmaları istenmiştir. Elde edilen veriler fenomenografik analiz yoluyla değerlendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmanın bağımsız değişkenleri cinsiyet, öğrencilerin buldukları bölgede kaç yıldır ikamet ettikleri, daha önce Jeoparkı ziyaret edip etmemeleri, Jeoparkı hangi amaçla ziyaret ettikleri, okullarının ve ikamet yerlerinin Jeopark alanına olan yakınlık ve uzaklığı, anne ve babalarının öğrenim seviyesi, maddi durumları, Jeoparkla ilgili bilgilerinin seviyesi, ekosistem ya da biyolojik çeşitlilikle ilgili hangi kaynakları takip ettiklerine ilişkin düşünceleridir.

Araştırmanın bağımlı değişkeni ise öğrencilerin Jeoparka yönelik yaşantı ve tutumlarıdır. Tutum ölçeği hesaplanırken istenilen cevaba göre 1-5 arasında puan verilmiştir. Tutum ölçeğindeki maddelere verilen yanıtlara göre oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin, t-testi, One-way ANOVA uygulanmıştır.

Bağımsız değişkenler iki kategoriye ayrılmışsa bağımlı değişken ortalamaları arasındaki farklılığı bulmak üzere İlişkisiz Grup t – testi, ikiden fazla kategoriye ayrılmışsa Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır.

Bu çalışmada istatistiksel analizler SPSS 16 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Yapılan analizlerde 0.05 anlamlılık düzeyi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında kullanılan tekniklerde sonuçlar istatistiksel açıdan çift yönlü olarak sınımlanmıştır (Özdamar, 1999; Büyüköztürk, 2002).

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma bulgularına ve bulgular doğrultusunda yorumlara yer verilmektedir.

Kişisel Bilgi Formuna İlişkin Bulgular

Çizelge 4.1. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Okudukları Okul ve Cinsiyete Göre Dağılım

		KIZ	ERKEK	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	24	32	56
	%	42,9	57,1	100
Kafaca K. İ.O.	f	11	6	17
	%	64,7	35,3	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	5	8	13
	%	38,5	61,5	100
Katrancı İ.O.	f	2	7	9
	%	22,2	77,8	100
Cumhuriyet İ.O.	f	24	16	40
	%	60,0	40,0	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	11	4	15
	%	73,3	26,7	100
M.A.E.. İ.O.	f	13	9	22
	%	59,1	40,9	100
Kıbrıs İ.O.	f	9	-	9
	%	100,0	-	100
Turgut İ.O.	f	8	13	21
	%	38,1	61,9	100
TOPLAM	f	107	95	202
	%	53,0	47,0	100

İlköğretim okulları 7. sınıf öğrencilerinin okudukları okul ve cinsiyete göre dağılımı, Çizelge 4.1’de sunulmaktadır. Araştırmanın örneklemini oluşturan Yatağan Jeoparkı alanı ve çevresinde bulunan okullardaki öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları görülmektedir. Toplamda bu okullarda okuyan öğrencilerin 107’si (%53) kız, 95’i (%47) erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Çizelge 4.2. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Anne Öğrenim Seviyesine Göre Dağılımı

		İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE	ÜNİVERSİTE	YÜKSEK ÖĞRENİM	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	39	10	6	-	1	56
	%	69,6	17,9	10,7	-	1,8	100
Kafaca K. İ.O.	f	17	-	-	-	-	17
	%	100,0	-	-	-	-	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	10	2	1	-	-	13
	%	76,9	15,4	7,7	-	-	100
Katrancı İ.O.	f	7	2	-	-	-	9
	%	77,8	22,2	-	-	-	100
Cumhuriyet İ.O.	f	32	2	4	2	-	40
	%	80,0	5,0	10,0	5,0	-	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	15	-	-	-	-	15
	%	100,0	-	-	-	-	100
M.A.E.. İ.O.	f	8	5	8	1	-	22
	%	36,4	22,7	36,4	4,5	-	100
Kıbrıs İ.O.	f	3	2	3	1	-	9
	%	33,3	22,2	33,3	11,1	-	100
Turgut İ.O.	f	13	7	1	-	-	21
	%	61,9	33,3	4,8	-	-	100
TOPLAM	f	144	30	23	4	1	202
	%	71,3	14,9	11,4	2,0	0,5	100

Öğrencilerin anne öğrenim seviyesine göre dağılımları Çizelge 4.2’de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin anne öğrenim durumu dağılımlarına bakıldığında, 144 kişinin ilkokul (%71,3), 30 kişinin ortaokul (%14,9), 23 kişinin lise (11,4), 4 kişinin üniversite (%2), 1 kişinin de (%0,5) lisansüstü öğrenim mezunu olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.3. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Baba Öğrenim Seviyesine Göre Dağılımı

		İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE	ÜNİVERSİTE	YÜKSEK ÖĞRENİM	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	33 58,9	9 16,1	10 17,9	3 5,4	1 1,7	56 100
Kafaca K. İ.O.	f %	16 94,1	1 5,9	-	-	-	17 100
Yeşilbağcılar İ.O.	f %	8 61,5	4 30,8	1 7,7	-	-	13 100
Katrancı İ.O.	f %	6 66,7	1 11,1	2 22,2	-	-	9 100
Cumhuriyet İ.O.	f %	25 62,5	7 17,5	6 15,0	2 5,0	-	40 100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f %	12 80,0	-	2 13,3	1 6,7	-	15 100
M.A.E.. İ.O.	f %	1 4,5	3 13,6	9 40,9	6 27,3	3 13,6	22 100
Kıbrıs İ.O.	f %	1 11,1	2 22,2	3 33,3	3 33,3	-	9 100
Turgut İ.O.	f %	9 42,9	6 28,6	6 28,6	-	-	21 100
TOPLAM	f %	111 55,0	33 16,3	39 19,3	15 7,4	4 2,0	202 100

Öğrencilerin baba öğrenim seviyesine göre dağılımları Çizelge 4.3'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin baba öğrenim durumu dağılımlarına bakıldığında, 111 kişinin ilkokul (%55), 33 kişinin ortaokul (%16,3), 39 kişinin lise (19,3), 15 kişinin üniversite (%7,4), 4 kişinin de (%2) yüksek öğrenim mezunu olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.4. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Aile Ekonomik Gelir Durumu Dağılımı

		ALT SED	ORTA SED	ÜST SED	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	33	17	6	56
	%	58,9	30,4	10,7	100
Kafaca K. İ.O.	f	14	2	1	17
	%	82,4	11,8	5,9	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	8	4	1	13
	%	61,5	30,8	7,7	100
Katrancı İ.O.	f	6	3	-	9
	%	66,7	33,3	-	100
Cumhuriyet İ.O.	f	27	13	-	40
	%	67,5	32,5	-	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	7	7	1	15
	%	46,7	46,7	6,7	100
M.A.E.. İ.O.	f	7	15	-	22
	%	31,8	68,2	-	100
Kıbrıs İ.O.	f	3	6	-	9
	%	33,3	66,7	-	100
Turgut İ.O.	f	12	9	-	21
	%	57,1	42,9	-	100
TOPLAM	f	117	76	9	202
	%	57,9	37,6	4,5	100

Öğrencilerin aile ekonomik gelir durumlarına göre dağılımları Çizelge 4.4'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin aile ekonomik durum dağılımlarına bakıldığında, 117 öğrencinin (%57,9) alt sosyo-ekonomik durum, 76 öğrencinin (%37,6) orta sosyo-ekonomik durum ve 9 öğrencinin (%4,5) üst sosyo-ekonomik durumda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.5. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğu Okulların Jeopark Alanına Yakınlık-Uzaklık Mesafesi Dağılımı

		YAKIN	UZAK	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	45	11	56
	%	80,6	19,4	100
Kafaca K. İ.O.	f	15	2	17
	%	88,2	11,8	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	13	-	13
	%	100,0	-	100
Katrancı İ.O.	f	9	-	9
	%	100,0	-	100
Cumhuriyet İ.O.	f	37	3	40
	%	92,5	7,5	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	15	-	15
	%	100,0	-	100
M.A.E.. İ.O.	f	22	-	22
	%	100,0	-	100
Kıbrıs İ.O.	f	8	1	9
	%	89,9	11,1	100
Turgut İ.O.	f	21	-	21
	%	100,0	-	100
TOPLAM	f	185	17	202
	%	91,6	8,4	100

Öğrencilerin okudukları okulların Jeopark alanına yakınlık-uzaklık mesafesi dağılımları Çizelge 4.5'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin okudukları okulların Jeopark alanına yakınlık-uzaklık dağılımlarına bakıldığında, 185 öğrenci okulunun (%91,6) Jeopark alanına yakın, 17 öğrenci ise okulunun (%8,4) Jeopark alanına uzak olduğunu belirtmiştir.

Çizelge 4.6. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Kavram Bilgisi Dağılımı.

		BİLGİYE SAHİP DEĞİLİM	BİRAZ BİLGİYE SAHİBİM	BİLGİYE SAHİBİM	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	39	15	2	56
	%	69,6	26,8	3,6	100
Kafaca K. İ.O.	f	12	3	2	17
	%	70,6	17,6	11,8	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	2	8	3	13
	%	15,4	61,5	23,1	100
Katrancı İ.O.	f	-	5	4	9
	%	-	55,6	44,4	100
Cumhuriyet İ.O.	f	2	31	7	40
	%	5,0	77,5	17,5	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	10	3	2	15
	%	66,7	20,0	13,3	100
M.A.E.. İ.O.	f	2	10	10	22
	%	9,1	45,5	45,5	100
Kıbrıs İ.O.	f	2	4	3	9
	%	22,2	44,4	33,3	100
Turgut İ.O.	f	3	14	4	21
	%	14,3	66,7	19,0	100
TOPLAM	f	72	93	37	202
	%	35,6	46,0	18,4	100

Öğrencilerin Jeopark kavram bilgisi dağılımları Çizelge 4.6'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin kavram bilgisi dağılımlarına bakıldığında, 72 öğrenci (%36,6) bilgiye sahip olmadığını, 93 öğrenci (%46) biraz bilgiye sahip olduğunu, 37 öğrenci (18,3) bilgiye sahip olduğunu belirtmiştir.

Çizelge 4.7. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Ziyaret Dağılımı

		HAYIR	EVET	TOPLAM
23 Nisan	f	6	50	56
U.E. İ.O.	%	10,7	89,3	100
Kafaca K. İ.O.	f	4	13	17
	%	23,5	76,5	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	-	13	13
	%	-	100,0	100
Katrancı İ.O.	f	-	9	9
	%	-	100,0	100
Cumhuriyet İ.O.	f	8	32	40
	%	20,0	80,0	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	-	15	15
	%	-	100,0	100
M.A.E.. İ.O.	f	-	22	22
	%	-	100,0	100
Kıbrıs İ.O.	f	1	8	9
	%	11,1	88,9	100
Turgut İ.O.	f	-	21	21
	%	-	100,0	100
TOPLAM	f	19	183	202
	%	9,4	90,6	100

Öğrencilerin Jeopark alanı ziyaret dağılımları Çizelge 4.7'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin alanı ziyaret dağılımlarına bakıldığında, 19 öğrencinin (%9,4) alanı ziyaret etmemiş olduğu, 183 öğrencinin (%90,6) alanı ziyaret ettiği görülmektedir.

Çizelge 4.8. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Ziyaret Amacı Dağılımı

		PİKNİK	DERS	BITKİ	KONAK	DİĞER	GİTMEDİM	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	14	35	-	-	1	6	56
	%	25,0	62,5	-	-	1,8	10,7	100
Kafaca K. İ.O.	f	-	12	1	-	-	4	17
	%	-	70,6	5,9	-	-	23,5	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	2	11	-	-	-	-	13
	%	84,6	15,4	-	-	-	-	100
Katrancı İ.O.	f	4	1	1	3	-	-	9
	%	44,4	11,1	11,1	33,3	-	-	100
Cumhuriyet İ.O.	f	6	1	-	1	24	8	40
	%	15,0	2,5	-	2,5	60,0	20,0	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	2	12	1	-	-	-	15
	%	13,3	80,0	6,7	-	-	-	100
M.A.E.. İ.O.	f	13	-	3	4	2	-	22
	%	59,1	-	13,6	18,2	9,1	-	100
Kıbrıs İ.O.	f	5	-	1	-	2	1	9
	%	55,6	-	11,1	-	22,2	11,1	100
Turgut İ.O.	f	14	4	1	-	2	-	21
	%	66,7	19,0	4,8	-	9,5	-	100
TOPLAM	f	60	76	8	8	31	19	202
	%	29,7	37,6	4,0	4,0	15,3	9,4	100

Öğrencilerin Jeopark alanı ziyaret amacı dağılımları Çizelge 4.8'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin ziyaret amacı dağılımlarına bakıldığında, 76 öğrenci (%37,6) ders çalışmak için, 60 öğrenci (%29,7) piknik yapmak için, 31 öğrenci (%15,3) diğer sebeplerden (gezmek için vb.), 8 öğrenci (%4) bitki toplamak için, 8 öğrenci (%4) konaklamak için Jeopark alanını ziyaret etmiştir. 19 öğrencinin ise (9,4) alanı ziyaret etmediği görülmektedir.

Çizelge 4.9. İlköğretim Okulları 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Önem Dağılımı

		ÖNEM VERİLMİYOR	ÇOK AZ ÖNEM VERİLİYOR	ÖNEM VERİLİYOR	ÇOK ÖNEM VERİLİYOR	TOPLAM
23 Nisan U.E. İ.O.	f	35	11	9	1	56
	%	62,5	19,6	16,1	1,8	100
Kafaca K. İ.O.	f	11	6	-	-	17
	%	64,7	35,3	-	-	100
Yeşilbağcılar İ.O.	f	5	3	5	-	13
	%	38,5	23,1	38,5	-	100
Katrancı İ.O.	f	-	1	8	-	9
	%	-	11,1	88,9	-	100
Cumhuriyet İ.O.	f	3	26	8	3	40
	%	7,5	65,0	20,0	7,5	100
T.Ş.G.Ç.İ.O.	f	9	4	2	-	15
	%	60,0	26,7	13,3	-	100
M.A.E.. İ.O.	f	8	9	4	1	22
	%	36,4	40,9	18,2	4,6	100
Kıbrıs İ.O.	f	1	4	3	1	9
	%	11,1	44,4	33,3	11,1	100
Turgut İ.O.	f	4	10	5	2	21
	%	19,0	47,6	23,8	9,5	100
TOPLAM	f	76	74	44	8	202
	%	37,6	36,6	21,8	4,0	100

Öğrencilerin Jeopark önem dağılımları Çizelge 4.9'de sunulmuştur. Yatağan Jeopark Alanı ve Çevresinde yaşayan öğrencilerin önem dağılımlarına bakıldığında, 76 öğrenci (%37,6) önem verilmediğini, 74 öğrenci (%36,6) çok az önem verildiğini, 44 öğrenci (%21,8) önem verildiğini, 8 öğrenci (%4) çok önem verildiğini belirtmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik yaşantı ve tutumları nasıldır?” şeklinde ifade edilmişti.

Çizelge 4.10. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK KELİMESİNİN ANLAMINI BİLİYORUM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	34	57	43	16	52
%	16,8	28,2	21,3	7,9	25,7

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 34'ünün (%16,8) "Jeopark kelimesinin anlamını biliyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 57'sinin (%28,2) katıldıkları, 43'ünün (%21,3) kararsız olduğu, 16'sının (%7,9) katılmadığı, 52'sinin (%25,7) hiç katılmadığı yani Jeopark kelimesinin anlamını bilmediği görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun Jeopark kelimesinin anlamını bilmediği belirlenmiştir.

Çizelge 4.11. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK KELİMESİNİN ANLAMINI BİLİYORUM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	30	9	7	7	3
U.E. İ.O.	%	53,6	16,1	12,5	12,5	5,4
Kafaca	f	-	1	-	1	15
K. İ.O.	%	-	5,9	-	5,9	88,2
Yeşilb.	f	5	4	3	-	1
İ.O.	%	38,5	30,8	23,1	-	7,7
Katrançı	f	5	3	1	-	-
İ.O.	%	55,6	33,3	11,1	-	-
Cumhur.	f	13	14	11	2	-
İ.O.	%	32,5	35,0	27,5	5,0	-
T.Ş.G.Ç.	f	1	1	11	2	-
İ.O.	%	6,7	6,7	73,3	13,3	-
M.A.E.	f	1	12	6	1	2
İ.O.	%	4,5	54,5	27,3	4,5	9,1
Kıbrıs	f	3	2	3	1	-
İ.O.	%	33,3	22,2	33,3	11,1	-
Turgut	f	3	13	1	-	4
İ.O.	%	14,3	61,9	4,8	-	19,0

Çizelge 4.11 incelendiğinde en yüksek katılımın 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%53,6) olduğu, en düşük katılımın ise Yeşilbağcılar İlköğretim Okulu'nda (%7,7) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.12. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKA GİTMEK İSTERİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		126	47	19	6	4
%		62,4	23,3	9,4	3,0	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 126'sının (%62,4) "Jeoparka gitmek isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 47'sinin (%23,3) katıldıkları, 19'unun (%9,4) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 4'ünün

(%2,0) hiç katılmadığı yani Jeoparka gitmek istemediği görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun Jeoparka gitmek istediği belirlenmiştir.

Çizelge 4.13. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKA GİTMEK İSTERİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KATILYORUM	KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	18	15	13	6	4
U.E. İ.O.	%	32,1	26,8	23,2	10,7	7,1
Kafaca	f	15	2	-	-	-
K.	%	88,2	11,8			
İ.O.						
Yeşilb.	f	10	2	1	-	-
İ.O.	%	76,9	15,4	7,7		
Katırcı	f	7	2	-	-	-
İ.O.	%	77,8	22,2			
Cumhur.	f	31	6	3	-	-
İ.O.	%	77,5	15,0	7,5		
T.Ş.G.Ç.	f	12	3	-	-	-
İ.O.	%	80,0	20,0			
M.A.E.	f	18	3	1	-	-
İ.O.	%	81,8	13,6	4,5		
Kıbrıs	f	6	3	-	-	-
İ.O.	%	66,7	33,3			
Turgut	f	9	11	1	-	-
İ.O.	%	42,9	52,4	4,8		

Çizelge 4.13 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplıncık İlköğretim Okulu'nda (%88,2) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%7,1) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.14. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİNE BİREYSEL KATKIDA BULUNMAK İSTERİM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	92	74	30	2	4
%	45,5	36,6	14,9	1,0	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 92'sinin (%45,5) "Jeoparkların korunması ve geliştirilmesine bireysel katkıda bulunmak isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 74'ünün (%36,6) katıldıkları, 30'unun (%14,9) kararsız olduğu, 2'sinin (%1,0) katılmadığı, 4'ünün (%2,0) hiç katılmadığı yani Jeoparkların korunması ve geliştirilmesi için bireysel katkıda bulunmak istemediği görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun Jeoparkların korunması ve geliştirilmesi için bireysel katkıda bulunmak istendiği belirlenmiştir.

Çizelge 4.15. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	21	11	19	2	3
U.E. İ.O.	%	37,5	19,6	33,9	3,6	8,4
Kafaca K. İ.O.	f	3	12	1	-	1
	%	17,6	70,6	5,9	-	5,9
Yeşilb. İ.O.	f	8	4	1	-	-
	%	61,5	30,8	7,7	-	-
Katrancı İ.O.	f	6	3	-	-	-
	%	66,7	33,3	-	-	-
Cumhur. İ.O.	f	23	14	3	-	-
	%	57,5	35,0	7,5	-	-
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f	7	6	2	-	-
	%	46,7	40,0	13,3	-	-
M.A.E. İ.O.	f	12	10	-	-	-
	%	54,5	45,5	-	-	-
Kıbrıs İ.O.	f	3	4	2	-	-
	%	33,3	44,4	22,2	-	-
Turgut İ.O.	f	9	10	2	-	-
	%	42,9	47,6	9,5	-	-

Çizelge 4.15 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%66,7) olduğu, en düşük katılımın ise Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%5,9) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.16. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		61	37	66	16	22
%		30,2	18,3	32,7	7,9	10,9

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 61'inin (%30,2) "sosyal bilgiler öğretmenim jeoparklar hakkında yeterli bilgiye sahiptir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 37'sinin (%18,3) katıldıkları, 66'sının (%32,7) kararsız olduğu, 16'sının (%7,9) katılmadığı, 22'sinin (%10,9) hiç katılmadığı yani "sosyal bilgiler öğretmenim jeoparklar hakkında yeterli bilgiye sahiptir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "sosyal bilgiler öğretmenim Jeoparklar hakkında yeterli bilgiye sahiptir" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.17. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİM JEOPARKLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİYE SAHIPTİR.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	10 17,9	14 25,0	27 48,2	-	5 8,9
Kafaca K. İ.O.	f %	-	-	14 82,4	1 5,9	2 11,8
Yeşilb. İ.O.	f %	5 38,5	5 38,5	1 7,7	1 7,7	1 7,7
Katrancı İ.O.	f %	1 11,1	-	6 66,7	2 22,2	-
Cumhur. İ.O.	f %	24 60,0	6 15,0	8 20,0	1 2,5	1 2,5
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	3 20,0	4 26,7	6 40,0	-	2 13,3
M.A.E. İ.O.	f %	13 59,1	5 22,7	3 13,6	-	1 4,5
Kıbrıs İ.O.	f %	4 44,4	2 22,2	-	1 11,1	2 22,2
Turgut İ.O.	f %	1 4,8	1 4,8	1 4,8	10 47,6	8 38,1

Yatağan Jeopark Alanı ve çevresinde bulunan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin tutum ölçeğinin 4. maddesine verdikleri cevaplar ayrı ayrı incelenmiş, ortaya çıkan veriler, Çizelge 4.17'de sunulmuştur. Cumhuriyet İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencileri, sosyal bilgiler öğretmenlerinin jeopark hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu görüşüne kesinlikle katılırlarken, Turgut İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencileri ile Katrancı

İlköğretim Okulu 7. sınıf öğrencileri diğer okullara göre sosyal bilgiler öğretmenlerinin jeopark hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu görüşüne katılmadıkları görülmektedir. Her iki okul da jeopark sınırları içinde yer almaktadır. Bu durum; Yatağan Merkez İlçe okullarında, köy okullarına nazaran jeopark konusunda eğitim ve öğretime daha fazla verildiği şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 4.18. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN BULUNDUĞU YÖRENİN TURİZM HAREKETLİLİĞİNİ CANLANDIRACAĞINI DÜŞÜNÜYORUM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	106	66	21	6	3
%	52,5	32,7	10,4	3,0	1,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 106'sının (%52,5) "Jeoparkların bulunduğu yörenin turizm hareketliliğini canlandıracağını düşünüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 66'sının (%32,7) katıldıkları, 21'inin (%10,4) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 3'ünün (%1,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların bulunduğu yörenin turizm hareketliliğini canlandıracağını düşünüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların bulunduğu yörenin turizm hareketliliğini canlandıracağını düşünüyorum" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.19. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLARIN BULUNDUĞU YÖRENİN TURİZM HAREKETLİLİĞİNİ CANLANDIRACAĞINI DÜŞÜNÜYORUM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	28	20	6	1	1		
U.E. İ.O.	%	50,0	35,7	10,7	1,8	1,8		
Kafaca	f	16	1	-	-	-		
K. İ.O.	%	94,1	5,9					
Yeşilb.	f	4	4	2	2	1		
İ.O.	%	30,8	30,8	15,4	15,4	7,7		
Katrancı	f	5	4	-	-	-		
İ.O.	%	55,6	44,4					
Cumhur.	f	19	16	5	-	-		
İ.O.	%	47,5	40,0	12,5				
T.Ş.G.Ç.	f	4	8	2	1	-		
İ.O.	%	26,7	53,3	13,3	6,7			
M.A.E.	f	14	4	4	-	-		
İ.O.	%	63,6	18,2	18,2				
Kıbrıs	f	5	3	1	-	-		
İ.O.	%	55,6	33,3	11,1				
Turgut	f	11	6	1	2	1		
İ.O.	%	52,4	28,6	4,8	9,5	4,8		

Çizelge 4.19 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%94,1) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.20. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN BULUNDUĞU YÖRENİN EKONOMİSİNE KATKIDA BULUNACAĞINI DÜŞÜNÜYORUM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
f		64	40	40	27	31		
%		31,7	19,8	19,8	13,4	15,3		

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 64'ünün (%31,7) "Jeoparkların bulunduğu yörenin ekonomisine katkıda bulunacağını düşünmüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 40'ının (%19,8) katıldıkları, 40'ının (%19,8) kararsız olduğu, 27'sinin (%13,4) katılmadığı, 31'inin (%15,3) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların bulunduğu yörenin ekonomisine katkıda bulunacağını düşünmüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların bulunduğu yörenin ekonomisine katkıda bulunacağını düşünmüyorum" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.21. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	25	11	13	2	5	
U.E. İ.O.	%	44,6	19,6	23,2	3,6	8,9	
Kafaca	f	10	6	1	-	-	
K. İ.O.	%	58,8	35,3	5,9			
Yeşilb.	f	1	2	4	3	3	
İ.O.	%	7,7	15,4	30,8	23,1	23,1	
Katırcı	f	5	1	1	-	2	
İ.O.	%	55,6	11,1	11,1		22,2	
Cumhur.	f	8	11	10	6	5	
İ.O.	%	20,0	27,5	25,0	15,0	12,5	
T.Ş.G.Ç.	f	2	4	4	4	1	
İ.O.	%	13,3	26,7	26,7	26,7	6,7	
M.A.E.	f	6	1	3	6	6	
İ.O.	%	24,0	4,0	12,0	24,0	24,0	
Kıbrıs	f	1	-	1	3	4	
İ.O.	%	11,1		11,1	33,3	44,4	
Turgut	f	6	4	3	3	5	
İ.O.	%	28,6	19,0	14,3	14,3	23,8	

Çizelge 4.21 incelendiğinde en yüksek katılımın Katırcı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu'nda (%6,7) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.22. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

TÜRKİYE'DE JEOPARKLARIN ÖNEMİ TAM OLARAK BİLİNMİYOR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	HİÇ KATILMIYORUM	
f	43	58	87	9	5
%	21,3	28,7	43,1	4,5	2,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 43'ünün (%21,3) "Türkiye'de Jeoparkların önemi tam olarak bilinmiyor" maddesine kesinlikle katıldıkları, 58'inin (%28,7) katıldıkları, 87'sinin (%43,1) kararsız olduğu, 9'unun (%4,5) katılmadığı, 5'inin (%2,5) hiç katılmadığı yani "Türkiye'de Jeoparkların önemi tam olarak bilinmiyor" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Türkiye'de Jeoparkların önemi tam olarak bilinmiyor" görüşüne katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.23. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

TÜRKİYE'DE JEOPARKLARIN ÖNEMİ TAM OLARAK BİLİNMİYOR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	7	21	25	2	1
U.E. İ.O.	%	12,5	37,5	44,6	3,6	1,8
Kafaca	f	-	-	15	1	1
K. İ.O.	%			88,2	5,9	5,9
Yeşilb.	f	1	-	5	5	2
İ.O.	%	7,7		38,5	38,5	15,4
Katrançı	f	-	-	5	3	1
İ.O.	%			55,6	33,3	11,1
Cumhur.	f	2	2	8	14	14
İ.O.	%	5,0	5,0	20,0	35,0	35,0
T.Ş.G.Ç.	f	-	1	7	6	1
İ.O.	%		6,7	46,7	40,0	6,7
M.A.E.	f	1	1	11	3	6
İ.O.	%	4,5	4,5	50,0	13,6	27,3
Kıbrıs	f	-	2	2	2	3
İ.O.	%		22,2	22,2	22,2	33,3
Turgut	f	-	1	9	3	8
İ.O.	%		4,8	42,9	14,3	38,1

Çizelge 4.23 incelendiğinde en yüksek katılımın (%66,7) da en düşük katılımın da (%5,9) 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda görülmektedir.

Çizelge 4.24. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BOYUNCA EN AZ BİR KERE ÖĞRETMENİMLE JEOPARKA GİTMEK İSTERİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		139	39	11	8	5
%		68,8	19,3	5,4	4,0	2,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 139'unun (%68,8) "eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere öğretmenimle jeoparka gitmek isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 39'unun (%19,3) katıldıkları, 11'inin (%5,4) kararsız

olduğu, 8'inin (%4,0) katılmadığı, 5'inin (%2,5) hiç katılmadığı yani "eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere öğretmenimle Jeoparka gitmek isterim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere öğretmenimle Jeoparka gitmek isterim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.25. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM	
						HİÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	36	13	5	1	1	
U.E. İ.O.	%	64,3	23,2	8,9	1,8	1,8	
Kafaca	f	14	2	1	-	-	
K. İ.O.	%	82,4	11,8	5,9			
Yeşilb.	f	6	6	-	1	-	
İ.O.	%	46,2	46,2		7,7		
Katrancı	f	8	1	-	-	-	
İ.O.	%	88,9	11,1				
Cumhur.	f	27	4	2	4	3	
İ.O.	%	67,5	10,0	5,0	10,0	7,5	
T.Ş.G.Ç.	f	8	4	2	1	-	
İ.O.	%	53,3	26,7	13,3	6,7		
M.A.E.	f	16	4	1	-	1	
İ.O.	%	72,7	18,2	4,5		4,5	
Kıbrıs	f	8	1	-	-	-	
İ.O.	%	88,9	11,1				
Turgut	f	16	4	1	-	-	
İ.O.	%	76,2	19,0	4,8			

Çizelge 4.25 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda ve Kıbrıs İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.26. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BOYUNCA EN AZ BİR KERE BİR REHBER EŞLİĞİNDE JEOPARKA GİTMEK İSTERİM.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	129	55	13	3	2
%	63,9	27,2	6,4	1,5	1,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 129'unun (%63,9) "eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere rehber eşliğinde jeoparka gitmek isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 55'inin (%27,2) katıldıkları, 13'ünün (%6,4) kararsız olduğu, 3'ünün (%1,5) katılmadığı, 2'sinin (%1,0) hiç katılmadığı yani "eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere bir rehber eşliğinde Jeoparka gitmek isterim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere bir rehber eşliğinde Jeoparka gitmek isterim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.27. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BOYUNCA EN AZ BİR KERE BİR REHBER EŞLİĞİNDE JEOPARKA GİTMEK İSTERİM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	28	21	5	2	-
U.E. İ.O.	%	50,0	37,5	8,9	3,6	
Kafaca	f	11	5	-	-	1
K. İ.O.	%	64,7	29,4			5,9
Yeşilb.	f	10	3	-	-	-
İ.O.	%	76,9	23,1			
Katrancı	f	5	4	-	-	-
İ.O.	%	55,6	44,6			
Cumhur.	f	28	8	3	1	-
İ.O.	%	70,0	20,0	7,5	2,5	
T.Ş.G.Ç.	f	9	2	4	-	-
İ.O.	%	60,0	13,3	26,7		
M.A.E.	f	14	7	1	-	-
İ.O.	%	63,6	31,8	4,5		
Kıbrıs	f	8	-	-	-	1
İ.O.	%	88,9				11,1
Turgut	f	16	4	1	-	-
İ.O.	%	76,2	19,0	4,8		

Çizelge 4.27 incelendiğinde en yüksek katılımın Yeşilbağcılar İlköğretim Okulu'nda (%76,9) olduğu, en düşük katılımın ise Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%5,9) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.28. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARDA DOĞAL DENGİNİN BOZULMAMASI İÇİN HİÇBİR YAPIYA (OTEL, MOTEL, ASFALT YOLLAR VB.) İZİN VERİLMEMESİ GEREKİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		87	42	25	25	23
%		43,1	20,8	12,4	12,4	11,4

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 87'sinin (%43,1) "Jeoparklarda doğal dengenin bozulmaması için hiçbir yapıya (otel, motel, asfalt yollar vb.) izin verilmemesi gerekir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 42'sinin (%20,8) katıldıkları, 25'inin (%12,4) kararsız olduğu, 25'inin (%12,4) katılmadığı, 23'ünün (%11,4) hiç katılmadığı yani "Jeoparklarda doğal dengenin bozulmaması için hiçbir yapıya (otel, motel, asfalt yollar vb.) izin verilmemesi gerekir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklarda doğal dengenin bozulmaması için hiçbir yapıya (otel, motel, asfalt yollar vb.) izin verilmemesi gerekir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.29. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM	
					HİÇ	KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	14	6	6	15	15	
U.E. İ.O.	%	25,0	10,7	10,7	26,8	26,8	
Kafaca	f	6	2	4	-	5	
K. İ.O.	%	35,3	11,8	23,5		29,4	
Yeşilb.	f	-	7	-	-	6	
İ.O.	%		53,8			46,2	
Katrançı	f	4	3	-	-	2	
İ.O.	%	44,4	33,3			22,2	
Cumhur.	f	1	1	3	6	29	
İ.O.	%	2,5	2,5	7,5	15,0	72,5	
T.Ş.G.Ç.	f	-	2	5	8	-	
İ.O.	%		13,3	33,3	53,3		
M.A.E.	f	1	1	1	10	9	
İ.O.	%	4,5	4,5	4,5	45,5	40,9	
Kıbrıs	f	-	1	1	1	6	
İ.O.	%		11,1	11,1	11,1	66,7	
Turgut	f	1	1	2	2	15	
İ.O.	%	4,8	4,8	9,5	9,5	71,4	

Çizelge 4.21 incelendiğinde en yüksek katılımın da (%44,4), en düşük katılımın da (%22,2) Katrançı İlköğretim Okulu'nda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.30. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK; ÇEVRESİNDEKİ YERLEŞİM ALANLARININ DA TANITILMASINI SAĞLAR.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	96	81	18	7	-
%	47,5	40,1	8,9	3,5	

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 96'sının (%47,5) "Jeopark; çevresindeki yerleşim alanlarının da tanıtılmasını sağlar" maddesine kesinlikle katıldıkları, 81'inin (%40,1) katıldıkları, 18'inin (%8,9) kararsız olduğu, 7'sinin (%3,5) katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark; çevresindeki yerleşim alanlarının da tanıtılmasını sağlar" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.31. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK; ÇEVRESİNDEKİ YERLEŞİM ALANLARININ DA TANITILMASINI SAĞLAR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	19 33,9	30 53,6	3 5,4	4 7,1	-
Kafaca K. İ.O.	f %	5 29,4	11 64,7	1 5,9	-	-
Yeşilb. İ.O.	f %	9 69,2	3 23,1	1 7,7	-	-
Katrancı İ.O.	f %	5 55,6	4 44,4	-	-	-
Cumhur. İ.O.	f %	22 55,0	11 27,5	5 12,5	2 5,0	-
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	4 26,7	8 53,3	3 20,0	-	-
M.A.E. İ.O.	f %	10 45,5	8 36,4	3 13,6	1 4,5	-
Kıbrıs İ.O.	f %	5 55,6	3 33,3	1 11,1	-	-
Turgut İ.O.	f %	17 81,0	3 14,3	1 4,8	-	-

Çizelge 4.31 incelendiğinde en yüksek katılımın Turgut İlköğretim Okulu'nda (%81,0) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.32. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI GEREKİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		141	46	10	5	-
%		69,8	22,8	5,0	2,5	

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 141'inin (%69,8) "Jeoparkların güvenliğinin sağlanması gerekir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 46'sının (%22,8) katıldıkları, 10'unun (%5,0) kararsız olduğu, 5'inin (%2,5) katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların güvenliğinin sağlanması gerekir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.33. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLARIN GÜVENLİĞİNİN SAĞLANMASI GEREKİR.							
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	28	22	3	3	-	
U.E. İ.O.	%	57,0	39,3	5,4	5,4		
Kafaca	f	13	3	1	-	-	
K. İ.O.	%	76,5	17,6	5,9			
Yeşilb.	f	18	15	-	-	-	
İ.O.	%	61,5	38,5				
Katrançı	f	9	-	-	-	-	
İ.O.	%	100,0					
Cumhur.	f	32	4	3	1	-	
İ.O.	%	80,0	10,0	7,5	2,5		
T.Ş.G.Ç.	f	8	5	1	1	-	
İ.O.	%	53,3	33,3	6,7	6,7		
M.A.E.	f	18	3	1	-	-	
İ.O.	%	81,8	13,6	4,5			
Kıbrıs	f	7	2	-	-	-	
İ.O.	%	77,8	22,2				
Turgut	f	18	2	1	-	-	
İ.O.	%	85,7	9,5	4,8			

Çizelge 4.33 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrançı İlköğretim Okulu'nda (%100,0) olduğu, en düşük katılımın ise Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%2,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.34. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLAR ÖĞRENCİLERE AKTİF ÖĞRENME İMKANI SAĞLAR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	106	52	34	6	4
%	52,5	25,7	16,8	3,0	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 106'sının (%52,5) "Jeoparklar öğrencilere aktif öğrenme imkânı sağlar" maddesine kesinlikle katıldıkları, 52'sinin (%25,7) katıldıkları, 34'ünün (%16,8) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 4'ünün (%2,0) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar öğrencilere aktif öğrenme imkânı sağlar" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar öğrencilere aktif öğrenme imkânı sağlar" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.35. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLAR ÖĞRENCİLERE AKTİF ÖĞRENME İMKANI SAĞLAR.						
		KESİNLİKLE KATILIYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	15	20	14	4	3
U.E. İ.O.	%	26,8	35,7	25,0	7,1	5,4
Kafaca	f	13	1	2	-	1
K. İ.O.	%	76,5	5,9	11,8		5,9
Yeşilb.	f	9	9	2	-	-
İ.O.	%	69,2	69,2	15,4		
Katrancı	f	9	-	-	-	-
İ.O.	%	100,0				
Cumhur.	f	24	10	5	1	-
İ.O.	%	60,0	25,0	12,5	2,5	
T.Ş.G.Ç.	f	2	8	4	1	-
İ.O.	%	13,3	53,3	26,7	6,7	
M.A.E.	f	12	4	6	-	-
İ.O.	%	54,5	18,2	27,3		
Kıbrıs	f	5	3	1	-	-
İ.O.	%	55,6	33,3	11,1		
Turgut	f	17	4	-	-	-
İ.O.	%	81,0	19,0			

Çizelge 4.35 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%100,0) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%5,4) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.36. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN KORUNMASINA GEREK YOKTUR.						
		KESİNLİKLE KATILIYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		137	30	9	8	18
%		67,8	14,9	4,5	4,0	8,9

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 137'sinin (%67,8) "Jeoparkların korunmasına gerek yoktur" maddesine kesinlikle katıldıkları, 30'unun (%14,9) katıldıkları, 9'unun (%4,5) kararsız olduğu, 8'inin (%4,0) katılmadığı, 18'inin (%8,9) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların korunmasına gerek yoktur" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların korunmasına gerek yoktur" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.37. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLARIN KORUNMASINA GEREK YOKTUR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	50	1	3	1	1
U.E. İ.O.	%	89,3	1,8	5,4	1,8	1,8
Kafaca	f	5	3	-	-	9
K. İ.O.	%	29,4	17,6			52,9
Yeşilb.	f	7	5	-	-	1
İ.O.	%	53,8	38,5			7,7
Katırcı	f	5	2	1	-	1
İ.O.	%	55,6	22,2	11,1		11,1
Cumhur.	f	24	8	2	3	3
İ.O.	%	60,0	20,0	5,0	7,5	7,5
T.Ş.G.Ç.	f	9	2	2	1	1
İ.O.	%	60,0	13,3	13,3	6,7	6,7
M.A.E.	f	16	4	-	2	-
İ.O.	%	72,7	18,2		9,1	
Kıbrıs	f	8	1	-	-	-
İ.O.	%	88,9	11,1			
Turgut	f	13	4	1	1	2
İ.O.	%	61,9	19,0	4,8	4,8	9,5

Çizelge 4.37 incelendiğinde en yüksek katılımın da (%89,3), en düşük katılımın da (%1,8) 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.38. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK KELİMESİNİ DAHA ÖNCE HİÇ DUYMADIM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	37	12	44	35	74
%	18,3	5,9	21,8	17,3	36,6

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 37'sinin (%18,3) "Jeopark kelimesini daha önce hiç duymadım" maddesine kesinlikle katıldıkları, 12'sinin (%5,9) katıldıkları, 44'ünün (%21,8) kararsız olduğu, 35'inin (%17,3) katılmadığı, 74'ünün (%36,6) hiç katılmadığı yani "Jeopark kelimesini daha önce hiç duymadım" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark kelimesini daha önce hiç duymadım" görüşüne hiç katılmadıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.39. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (I. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK KELİMESİNİ DAHA ÖNCE HİÇ DUYMADIM.							
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	5	1	8	10	32	
U.E. İ.O.	%	8,9	1,8	14,3	17,9	57,1	
Kafaca	f	4	-	2	2	9	
K. İ.O.	%	23,5		11,8	11,8	52,9	
Yeşilb.	f	1	1	2	6	3	
İ.O.	%	7,7	7,7	15,4	46,2	23,1	
Katrançı	f	3	1	4	-	1	
İ.O.	%	33,3	11,1	44,4		11,1	
Cumhur.	f	3	2	9	11	15	
İ.O.	%	7,5	5,0	22,5	27,5	37,5	
T.Ş.G.Ç.	f	1	2	9	1	2	
İ.O.	%	6,7	13,3	60,0	6,7	13,3	
M.A.E.	f	8	2	6	2	4	
İ.O.	%	36,4	9,1	27,3	9,1	18,2	
Kıbrıs	f	2	1	2	2	2	
İ.O.	%	22,2	11,1	22,2	22,2	22,2	
Turgut	f	10	2	2	1	6	
İ.O.	%	47,6	9,5	9,5	4,8	28,6	

Çizelge 4.39 incelendiğinde en yüksek katılımın Turgut İlköğretim Okulu'nda (%47,6) olduğu, en düşük katılımın ise Katrançı İlköğretim Okulu'nda (%11,1) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.40. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE VEYA ÇEVRESİNDE ANTİK ŞEHİRLERİN BULUNMASI JEOPARK ALANINI DAHA CAZİP KILAR.							
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		92	64	37	6	3	
%		45,5	31,7	18,3	3,0	1,5	

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 92'sinin (%45,5) "Jeopark alanı içinde veya çevresinde antik şehirlerin bulunması jeopark alanını daha cazip kılar" maddesine kesinlikle katıldıkları, 64'ünün (%31,7) katıldıkları, 37'sinin (%18,3) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 3'ünün (%1,5) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde veya çevresinde antik şehirlerin bulunması Jeopark alanını daha cazip kılar" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde veya çevresinde antik şehirlerin bulunması Jeopark alanını daha cazip kılar" görüşüne hiç katılmadıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.41. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	21	21	11	3	-
U.E. İ.O.	%	37,5	37,5	19,6	5,4	
Kafaca	f	11	2	1	1	2
K. İ.O.	%	64,7	11,8	5,9	5,9	11,8
Yeşilb.	f	7	4	1	1	-
İ.O.	%	53,8	30,8	7,7	7,7	
Katrancı	f	5	4	-	-	-
İ.O.	%	55,6	44,4			
Cumhur.	f	19	11	9	-	1
İ.O.	%	47,5	27,5	22,5		2,5
T.Ş.G.Ç.	f	3	6	6	-	-
İ.O.	%	20,0	40,0	40,0		
M.A.E.	f	10	6	6	-	-
İ.O.	%	45,5	27,3	27,3		
Kıbrıs	f	1	5	2	1	-
İ.O.	%	11,1	55,6	22,2	11,1	
Turgut	f	15	5	1	-	-
İ.O.	%	71,4	23,8	4,8		

Çizelge 4.41 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%64,7) olduğu, en düşük katılımın ise Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%2,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.42. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE ANTİK KENT OLMAMASI ÖNEMLİ BİR KAYIP DEĞİLDİR.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	47	22	84	38	11
%	23,3	10,9	41,6	18,8	5,4

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 47'sinin (%23,3) "Jeopark alanı içinde antik kent olmaması önemli bir kayıp değildir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 22'sinin (%10,9) katıldıkları, 84'ünün (%41,6) kararsız olduğu, 38'inin (%18,8) katılmadığı, 11'inin (%5,4) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde antik kent olmaması önemli bir kayıp değildir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde antik kent olmaması önemli bir kayıp değildir" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.43. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE ANTİK KENT OLMAMASI ÖNEMLİ BİR KAYIP DEĞİLDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	12 21,4	5 8,9	26 46,4	12 21,4	1 1,8
Kafaca K. İ.O.	f %	1 5,9	-	16 94,1	-	-
Yeşilb. İ.O.	f %	-	6 46,2	6 46,2	-	1 7,7
Katrancı İ.O.	f %	6 66,7	-	-	3 33,3	-
Cumhur. İ.O.	f %	11 27,5	4 10,0	15 37,5	6 15,0	4 10,0
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	1 6,7	-	7 46,7	5 33,3	2 13,3
M.A.E. İ.O.	f %	3 13,6	2 9,1	10 45,5	5 22,7	2 9,1
Kıbrıs İ.O.	f %	1 11,1	-	3 33,3	4 44,4	1 11,1
Turgut İ.O.	f %	12 57,1	5 23,8	1 4,8	3 14,3	-

Çizelge 4.43 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%66,7) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.44. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI VE ÇEVRESİNDE YER ALAN ANTİK KENTLER YÖREDEKİ YERLEŞİMİN ÇOK ESKİLERE DAYANDIĞININ BİR GÖSTERGESİDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		127	40	28	3	4
%		62,9	19,8	13,9	1,5	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 127'sinin (%62,9) "Jeopark alanı ve çevresinde yer alan antik kentler yöredeki yerleşimin çok eskilere dayandığının bir göstergesidir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 40'ının(%19,8) katıldıkları, 28'inin (%13,9) kararsız olduğu, 3'ünün (%1,5) katılmadığı, 4'ünün (%2,0) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı ve çevresinde yer alan antik kentler yöredeki yerleşimin çok eskilere dayandığının bir göstergesidir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı ve çevresinde yer alan antik kentler yöredeki yerleşimin çok eskilere dayandığının bir göstergesidir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.45. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	36	6	10	-	4	
U.E. İ.O.	%	64,3	10,7	17,9		7,1	
Kafaca	f	16	-	1	-	-	
K. İ.O.	%	94,1		5,9			
Yeşilb.	f	5	5	3	-	-	
İ.O.	%	38,5	38,5	23,1			
Katrançı	f	8	1	-	-	-	
İ.O.	%	88,9	11,1				
Cumhur.	f	30	6	2	2	-	
İ.O.	%	75,0	15,0	5,0	5,0		
T.Ş.G.Ç.	f	4	7	4	-	-	
İ.O.	%	26,7	46,7	26,7			
M.A.E.	f	7	9	6	-	-	
İ.O.	%	31,8	40,9	27,3			
Kıbrıs	f	5	2	1	1	-	
İ.O.	%	55,6	22,2	11,1	11,1		
Turgut	f	16	4	1	-	-	
İ.O.	%	76,2	19,0	4,8			

Çizelge 4.45 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%94,1) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%7,1) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.46. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN İÇİNDEKİ ANTİK KENTLERİN ORTAYA ÇIKARILMASI GEREKSİZDİR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	107	41	36	10	8
%	53,0	23,0	17,8	5,0	4,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 107'sinin (%53,0) "Jeoparkların içindeki antik kentlerin ortaya çıkarılması gereksizdir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 41'inin (%23,0) katıldıkları, 36'sının (%17,8) kararsız olduğu, 10'unun (%5,0) katılmadığı, 8'inin (%4,0) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların içindeki antik kentlerin ortaya çıkarılması gereksizdir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların içindeki antik kentlerin ortaya çıkarılması gereksizdir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.47. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI VE ÇEVRESİNDE YER ALAN ANTİK KENTLER YÖREDEKİ YERLEŞİMİN ÇOK ESKİLERE DAYANDIĞININ BİR GÖSTERGESİDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan U.E. İ.O.	f	39	12	23	2	1	
	%	69,6	21,4	41,1	3,6	1,8	
Kafaca K. İ.O.	f	2	-	15	-	-	
	%	11,8		88,2			
Yeşilb. İ.O.	f	5	4	2	-	2	
	%	38,5	30,8	15,4		15,4	
Katrancı İ.O.	f	8	1	-	-	-	
	%	88,9	11,1				
Cumhur. İ.O.	f	20	7	7	2	4	
	%	50,0	17,5	17,5	5,0	10,0	
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f	6	6	1	2	-	
	%	40,0	40,0	6,7	13,3		
M.A.E. İ.O.	f	9	5	6	1	1	
	%	40,9	22,7	27,3	4,5	4,5	
Kıbrıs İ.O.	f	5	3	-	1	-	
	%	55,6	33,3		11,1		
Turgut İ.O.	f	13	4	1	2	1	
	%	61,9	19,0	4,8	9,5	4,8	

Çizelge 4.47 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.48. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN ARKEOLOJİK ESERLERLE BİR İLGİSİ YOKTUR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM	
	f	72	36	77	9	8	
	%	35,6	17,8	38,1	4,5	4,0	

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 72'sinin (%35,6) "Jeoparkların arkeolojik eserlerle bir ilgisi yoktur" maddesine kesinlikle katıldıkları, 36'sının (%17,8) katıldıkları, 77'sinin (%38,1) kararsız olduğu, 9'unun (%4,5) katılmadığı, 8'inin (%4,0) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların arkeolojik eserlerle bir ilgisi yoktur" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların arkeolojik eserlerle bir ilgisi yoktur" görüşü hakkında kararsız oldukları belirlenmiştir.

Çizelge 4.49. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLARIN ARKEOLOJİK ESERLERLE BİR İLGİSİ YOKTUR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM			HİÇ KATILMIYORUM	
		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	18	12	23	2	1
U.E. İ.O.	%	32,1	21,4	41,4	3,6	1,8
Kafaca	f	2	1	14	-	-
K. İ.O.	%	11,8	5,9	82,4		
Yeşilb.	f	2	4	3	2	2
İ.O.	%	15,4	30,8	23,1	15,4	15,4
Katırcı	f	7	2	-	-	-
İ.O.	%	77,7	22,2			
Cumhur.	f	20	6	11	1	2
İ.O.	%	50,0	15,0	27,5	2,5	5,0
T.Ş.G.Ç.	f	1	-	2	11	1
İ.O.	%	6,7		13,3	73,3	6,7
M.A.E.	f	6	3	12	1	-
İ.O.	%	27,3	13,6	54,5	4,5	
Kıbrıs	f	4	1	2	1	1
İ.O.	%	44,4	11,1	22,2	11,1	11,1
Turgut	f	12	5	1	2	1
İ.O.	%	57,1	23,8	4,8	9,5	4,8

Çizelge 4.49 incelendiğinde en yüksek katılımın Katırcı İlköğretim Okulu'nda (%77,7) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.50. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN ARKEOLOJİK ALANLARDA KAZI YAPILMALIDIR.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	37	28	88	17	32
%	18,3	13,9	43,6	8,4	15,8

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 37'sinin (%18,3) "Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmalıdır" maddesine kesinlikle katıldıkları, 28'inin (%13,9) katıldıkları, 88'inin (%43,6) kararsız olduğu, 17'sinin (%8,4) katılmadığı, 32'sinin (%15,8) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmalıdır" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmalıdır" görüşü hakkında kararsız oldukları belirlenmiştir.

Çizelge 4.51. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN ARKEOLOJİK ALANLARDA KAZI YAPILMALIDIR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	9	9	28	6	4
U.E. İ.O.	%	16,1	16,1	50,0	10,7	7,1
Kafaca	f	1	-	15	-	1
K. İ.O.	%	5,9		88,2		5,9
Yeşilb.	f	5	4	3	1	-
İ.O.	%	38,5	30,8	23,1	7,7	
Katrancı	f	-	1	-	1	7
İ.O.	%		11,1		11,1	77,8
Cumhur.	f	9	4	10	3	14
İ.O.	%	22,5	10,0	25,0	7,5	35,0
T.Ş.G.Ç.	f	2	4	6	2	1
İ.O.	%	13,3	26,7	40,0	13,3	6,7
M.A.E.	f	3	1	13	2	3
İ.O.	%	13,6	4,5	59,1	9,1	13,6
Kıbrıs	f	3	-	4	1	1
İ.O.	%	33,3		44,4	11,1	11,1
Turgut	f	5	5	9	1	1
İ.O.	%	23,8	23,8	42,9	4,8	4,8

Çizelge 4.51 incelendiğinde en yüksek katılımın Yeşilbağcılar İlköğretim Okulu'nda (38,5) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.52. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLAR İÇİNDE ORTAYA ÇIKARILAN ARKEOLOJİK ESERLER, JEOPARK ALANI İÇİNDE SERGİLENMELİDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		107	51	32	5	7
%		53,0	25,2	15,8	2,5	3,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 107'sinin (%53,0) "Jeoparklar içinde ortaya çıkarılan arkeolojik eserler, jeopark alanı içinde sergilenmelidir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 51'inin (%25,2) katıldıkları, 32'sinin (%15,8) kararsız olduğu, 5'inin (%2,5) katılmadığı, 7'sinin (%3,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar içinde ortaya çıkarılan arkeolojik eserler, Jeopark alanı içinde sergilenmelidir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar içinde ortaya çıkarılan arkeolojik eserler, Jeopark alanı içinde sergilenmelidir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.53. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	-	27	18	-	3
U.E. İ.O.	%		48,2	32,1		5,4
Kafaca	f	10	-	2	2	3
K. İ.O.	%	58,8		11,8	11,8	17,6
Yeşilb.	f	6	4	1	2	-
İ.O.	%	46,2	30,8	7,7	15,2	
Katrançı	f	2	6	1	-	-
İ.O.	%	22,2	66,7	11,1		
Cumhur.	f	28	3	9	-	-
İ.O.	%	70,0	7,5	22,5		
T.Ş.G.Ç.	f	4	9	2	-	-
İ.O.	%	26,7	60,0	13,3		
M.A.E.	f	15	2	4	-	1
İ.O.	%	68,2	9,1	18,2		4,5
Kıbrıs	f	5	2	2	-	-
İ.O.	%	55,6	22,2	22,2		
Turgut	f	10	7	3	1	-
İ.O.	%	47,6	33,3	14,3	4,8	

Çizelge 4.53 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%70,0) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.54. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN ARKEOLOJİK ALANLARDA KAZI YAPILMASINA İZİN VERİLMEMELİDİR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	48	20	51	43	40
%	23,8	9,9	25,2	21,3	19,8

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 48'inin (%23,8) "Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmasına izin verilmemelidir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 20'sinin (%9,9) katıldıkları, 51'inin (%25,2) kararsız olduğu, 43'ünün (%21,3) katılmadığı, 40'ının (%19,8) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmasına izin verilmemelidir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmasına izin verilmemelidir" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.55. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN ARKEOLOJİK ALANLARDA KAZI YAPILMASINA İZİN VERİLMEMELİDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	16	8	15	13	4
U.E. İ.O.	%	28,6	14,3	26,8	23,2	7,1
Kafaca	f	3	1	12	1	-
K. İ.O.	%	17,6	5,9	70,6	5,9	-
Yeşilb.	f	3	-	4	2	4
İ.O.	%	23,1	-	30,8	15,4	30,8
Katrancı	f	1	-	-	4	4
İ.O.	%	11,1	-	-	44,4	44,4
Cumhur.	f	7	1	7	10	15
İ.O.	%	17,5	2,5	17,5	25,0	37,5
T.Ş.G.Ç.	f	1	4	2	4	4
İ.O.	%	6,7	26,7	13,3	26,7	26,7
M.A.E.	f	4	2	6	3	7
İ.O.	%	18,2	9,1	27,3	13,6	31,8
Kıbrıs	f	2	1	2	3	1
İ.O.	%	22,2	11,1	22,2	33,3	11,1
Turgut	f	11	3	3	3	1
İ.O.	%	52,4	14,3	14,3	14,3	4,8

Çizelge 4.55 incelendiğinde en yüksek katılımın da (%52,4), en düşük katılımın da (%4,8) Turgut İlköğretim Okulu'nda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.56. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN ANTİK ALANLARDA, BU ALANLAR HAKKINDA BİLGİYE SAHİP BİR ARKEOLOG BULUNMALIDIR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		133	40	24	5	
%		65,8	19,8	11,9	2,5	-

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 133'ünün (%65,8) "Jeopark alanı içinde yer alan antik alanlarda, bu alanlar hakkında bilgiye sahip bir arkeolog bulunmalıdır" maddesine kesinlikle katıldıkları, 40'ının (%19,8) katıldıkları, 24'ünün (%11,9) kararsız olduğu, 5'inin (%2,5) katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde yer alan antik alanlarda, bu alanlar hakkında bilgiye sahip bir arkeolog bulunmalıdır" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde yer alan antik alanlarda, bu alanlar hakkında bilgiye sahip bir arkeolog bulunmalıdır" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.57. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	29	22	4	1	-
U.E. İ.O.	%	51,8	39,3	7,1	1,8	
Kafaca	f	15	-	2	-	-
K. İ.O.	%	88,2		11,8		
Yeşilb.	f	10	-	3	-	-
İ.O.	%	76,9		23,1		
Katrancı	f	8	1	-	-	-
İ.O.	%	88,9	11,1			
Cumhur.	f	27	5	6	2	-
İ.O.	%	67,5	12,5	15,0	5,0	
T.Ş.G.Ç.	f	7	4	3	1	-
İ.O.	%	46,7	26,7	20,0	6,7	
M.A.E.	f	14	3	4	1	-
İ.O.	%	63,6	13,6	18,2	4,5	
Kıbrıs	f	7	1	1	-	-
İ.O.	%	77,8	11,1	11,1		
Turgut	f	16	4	1	-	-
İ.O.	%	76,2	19,0	4,8		

Çizelge 4.57 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.58. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARDA ORTAYA ÇIKARILAN ANTİK ESERLERİ TANITICI MATERYALLERE YER VERİLMELİDİR.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	122	46	17	13	4
%	60,4	22,8	8,4	6,4	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 122'sinin (%60,4) "Jeoparklarda ortaya çıkarılan antik eserleri tanıtıcı materyallere yer verilmelidir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 46'sının (%22,8) katıldıkları, 17'sinin (%8,4) kararsız olduğu, 13'ünün (%6,4) katılmadığı, 4'ünün (%2,0) hiç katılmadığı yani "Jeoparklarda ortaya çıkarılan antik eserleri tanıtıcı materyallere yer verilmelidir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklarda ortaya çıkarılan antik eserleri tanıtıcı materyallere yer verilmelidir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.59. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLARDA ORTAYA ÇIKARILAN ANTİK ESERLERİ TANITICI MATERYALLERE YER VERİLMELİDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	25	16	5	8	2
U.E. İ.O.	%	44,6	28,6	8,9	14,3	3,6
Kafaca	f	16	-	1	-	-
K. İ.O.	%	94,1		5,9		
Yeşilb.	f	10	2	1	-	-
İ.O.	%	76,9	15,4	7,7		
Katrancı	f	8	1	-	-	-
İ.O.	%	88,9	11,1			
Cumhur.	f	24	10	3	2	1
İ.O.	%	60,0	25,0	7,5	5,0	2,5
T.Ş.G.Ç.	f	6	6	1	1	1
İ.O.	%	40,0	40,0	6,7	6,7	6,7
M.A.E.	f	11	4	6	1	-
İ.O.	%	50,0	18,2	27,3	4,5	
Kıbrıs	f	6	3	-	-	-
İ.O.	%	66,7	33,3			
Turgut	f	16	4	-	1	-
İ.O.	%	76,2	19,0		4,8	

Çizelge 4.59 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%94,1) olduğu, en düşük katılımın ise Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%2,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.60. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE AYRI BİR ARKEOLOJİK BÖLÜM BULUNMASI JEOPARKIN DİĞER DEĞERLERİNİN GÖZDEN KAÇIRILMASINA NEDEN OLUR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		15	21	82	36	48
%		7,4	10,4	40,6	17,8	23,8

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 15'inin (%7,4) "Jeopark alanı içinde ayrı bir arkeolojik bölüm bulunması jeoparkın diğer değerlerinin gözden kaçırılmasına neden olur" maddesine kesinlikle katıldıkları, 21'inin (%10,4) katıldıkları, 82'sinin (%40,6) kararsız olduğu, 36'sının (%17,8) katılmadığı, 48'inin (%23,8) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde ayrı bir arkeolojik bölüm bulunması Jeoparkın diğer değerlerinin gözden kaçırılmasına neden olur" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde ayrı bir arkeolojik bölüm bulunması Jeoparkın diğer değerlerinin gözden kaçırılmasına neden olur" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.61. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	2	6	27	8	13		
U.E. İ.O.	%	3,6	10,7	48,2	14,3	23,2		
Kafaca	f	-	-	13	2	2		
K. İ.O.	%			76,5	11,8	11,8		
Yeşilb.	f	-	2	7	4	-		
İ.O.	%		15,4	53,8	30,8			
Katrançı	f	1	-	-	2	6		
İ.O.	%	11,1			22,2	66,7		
Cumhur.	f	8	7	8	5	12		
İ.O.	%	20,0	17,5	20,0	12,5	30,0		
T.Ş.G.Ç.	f	1	11	3	-	-		
İ.O.	%	6,7	73,3	20,0				
M.A.E.	f	2	3	9	3	5		
İ.O.	%	9,1	13,6	40,9	13,6	22,7		
Kıbrıs	f	1	-	4	2	2		
İ.O.	%	11,1		44,4	22,2	22,2		
Turgut	f	-	3	3	7	-		
İ.O.	%		14,3	14,3	33,3			

Çizelge 4.61 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%20,0) olduğu, en düşük katılımın ise Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%11,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.62. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE ARKEOLOJİK ESERLERİ TANITAN BİR GÖREVLİYE GEREK YOKTUR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	116	42	29	10	5
%	57,4	20,8	14,4	5,0	2,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 116'sının (%57,4) "Jeopark alanı içinde arkeolojik eserleri tanıtan bir görevliye gerek yoktur" maddesine kesinlikle katıldıkları, 42'sinin(%20,8) katıldıkları, 29'unun (%14,4) kararsız olduğu, 10'unun (%5,0) katılmadığı, 5'inin (%2,5) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde arkeolojik eserleri tanıtan bir görevliye gerek yoktur" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde arkeolojik eserleri tanıtan bir görevliye gerek yoktur" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.63. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE ARKEOLOJİK ESERLERİ TANITAN BİR GÖREVLİYE GEREK YOKTUR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	28	11	13	4	-
U.E. İ.O.	%	50,0	19,6	23,2	7,1	
Kafaca	f	11	2	2	1	1
K. İ.O.	%	64,7	11,8	11,8	5,9	5,9
Yeşilb.	f	8	5	-	-	-
İ.O.	%	61,5	38,5			
Katrancı	f	5	4	-	-	-
İ.O.	%	55,6	44,4			
Cumhur.	f	26	5	6	-	3
İ.O.	%	65,0	12,5	15,0		7,5
T.Ş.G.Ç.	f	4	8	3	-	-
İ.O.	%	26,7	53,3	20,0		
M.A.E.	f	14	1	3	3	1
İ.O.	%	63,6	4,5	13,6	13,6	4,5
Kıbrıs	f	6	2	2	-	1
İ.O.	%	66,7	22,2	22,2		11,1
Turgut	f	14	4	1	2	-
İ.O.	%	66,7	19,0	4,8	9,5	

Çizelge 4.63 incelendiğinde en yüksek katılımın Kıbrıs ve Turgut İlköğretim Okulları'nda (%66,7) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.64. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDEKİ KAZI ÇALIŞMALARINA GÖNÜLLÜ OLARAK KATILMAK İSTERİM.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	50	36	70	17	29
%	24,8	17,8	34,7	8,4	14,4

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 50'sinin (%24,8) "Jeopark alanı içindeki kazı çalışmalarına gönüllü olarak katılmak isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 36'sının (%17,8) katıldıkları, 70'inin (%34,7) kararsız olduğu, 17'sinin (%8,4) katılmadığı, 29'unun (%14,4) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içindeki kazı çalışmalarına gönüllü olarak katılmak isterim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içindeki kazı çalışmalarına gönüllü olarak katılmak isterim" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.65. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	10	13	19	4	10		
U.E. İ.O.	%	17,9	23,2	33,9	7,1	17,9		
Kafaca	f	-	1	14	2	-		
K. İ.O.	%		5,9	82,4	11,8			
Yeşilb.	f	4	2	5	1	1		
İ.O.	%	30,8	15,4	38,5	7,7	7,7		
Katırcı	f	1	-	3	2	3		
İ.O.	%	11,1		33,3	22,2	33,3		
Cumhur.	f	18	4	10	3	5		
İ.O.	%	45,0	10,0	25,0	7,5	12,5		
T.Ş.G.Ç.	f	6	4	4	-	1		
İ.O.	%	40,0	26,7	26,7		6,7		
M.A.E.	f	7	1	6	3	5		
İ.O.	%	31,8	4,5	27,3	13,6	22,7		
Kıbrıs	f	4	2	2	-	1		
İ.O.	%	44,4	22,2	22,2		11,1		
Turgut	f	-	9	7	2	3		
İ.O.	%		42,9	33,3	9,5	14,3		

Çizelge 4.65 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%45,0) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu'nda (%6,7) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.66. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKA SADECE ARKEOLOJİK ESERLERİ GÖRMEK İÇİN GELDİM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	10	24	35	39	94
%	5,0	11,9	17,3	19,3	46,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 10'unun (%5,0) "Jeoparka sadece arkeolojik eserleri görmek için geldim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 24'ünün (%11,9) katıldıkları, 35'inin (%17,3) kararsız olduğu, 39'unun (%19,3) katılmadığı, 94'ünün (%46,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparka sadece arkeolojik eserleri görmek için geldim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparka sadece arkeolojik eserleri görmek için geldim" görüşüne hiç katılmadıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.67. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKA SADECE ARKEOLOJİK ESERLERİ GÖRMEK İÇİN GELDİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	HİÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	1	7	8	9	31
U.E. İ.O.	%	1,8	12,5	14,3	16,1	55,4
Kafaca	f	1	-	1	1	14
K. İ.O.	%	5,9		5,9	5,9	82,4
Yeşilb.	f	1	1	1	7	3
İ.O.	%	7,7	7,7	7,7	53,8	23,1
Katrançı	f	-	-	-	4	5
İ.O.	%				44,4	55,6
Cumhur.	f	5	9	11	4	11
İ.O.	%	12,5	22,5	27,5	10,0	27,5
T.Ş.G.Ç.	f	1	2	5	5	2
İ.O.	%	6,7	13,3	33,3	33,3	13,3
M.A.E.	f	-	2	6	3	11
İ.O.	%		9,1	27,3	13,6	50,0
Kıbrıs	f	1	-	4	1	3
İ.O.	%	11,1		44,4	11,1	33,3
Turgut	f	-	1	2	5	13
İ.O.	%		4,8	9,5	23,8	61,9

Çizelge 4.67 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%12,5) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu'nda (%13,3) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.68. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK İÇİNDE BİR MÜZE BULUNMASI DOĞAL YAPIYI BOZAR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	HİÇ KATILMIYORUM	
f		24	16	66	41	55
%		11,9	7,9	32,7	20,3	27,2

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 24'ünün (%11,9) “Jeopark içinde bir müze bulunması doğal yapıyı bozar” maddesine kesinlikle katıldıkları, 16'sının (%7,9) katıldıkları, 66'sının (%32,7) kararsız olduğu, 41'inin (%20,3) katılmadığı, 55'inin (%27,2) hiç katılmadığı yani “Jeopark içinde bir müze bulunması doğal yapıyı bozar” görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun “Jeopark içinde bir müze bulunması doğal yapıyı bozar” görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.69. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (II. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK İÇİNDE BİR MÜZE BULUNMASI DOĞAL YAPIYI BOZAR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM			HİÇ KATILMIYORUM	
				KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KATILMIYORUM
23 Nisan	f	3	4	20	13	16
U.E. İ.O.	%	5,4	7,1	35,7	23,2	28,6
Kafaca	f	-	1	14	1	1
K. İ.O.	%		5,9	82,4	5,9	5,9
Yeşilb.	f	-	2	3	3	5
İ.O.	%		15,4	23,1	23,1	38,5
Katırcı	f	2	-	1	2	4
İ.O.	%	22,2		11,1	22,2	44,4
Cumhur.	f	11	3	9	5	12
İ.O.	%	27,5	7,5	22,5	12,5	30,0
T.Ş.G.Ç.	f	1	1	5	5	3
İ.O.	%	6,7	6,7	33,3	33,3	20,0
M.A.E.	f	5	-	6	4	7
İ.O.	%	22,7		27,3	18,2	31,8
Kıbrıs	f	1	-	4	1	3
İ.O.	%	11,1		44,4	11,1	33,3
Turgut	f	1	5	4	7	4
İ.O.	%	4,8	23,8	19,0	33,3	19,0

Çizelge 4.69 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%27,5) olduğu, en düşük katılımın ise Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%5,9) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.70. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

FISTIK ÇAMLARI DAHA ÇOK KİLLİ VE KUMLU TOPRAKLAR ÜZERİNDE GELİŞİM GÖSTERİR.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	75	46	71	7	3
%	37,1	22,8	35,1	3,5	1,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 75'inin (%37,1) "Fıstık çamları daha çok killi ve kumlu topraklar üzerinde gelişim gösterir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 46'sının (%22,8) katıldıkları, 71'inin (%35,1) kararsız olduğu, 7'sinin (%3,5) katılmadığı, 3'ünün (%1,5) hiç katılmadığı yani "Fıstık çamları daha çok killi ve kumlu topraklar üzerinde gelişim gösterir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Fıstık çamları daha çok killi ve kumlu topraklar üzerinde gelişim gösterir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.71. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

FISTIK ÇAMLARI DAHA ÇOK KİLLİ VE KUMLU TOPRAKLAR ÜZERİNDE GELİŞİM GÖSTERİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	20 35,7	13 23,2	19 33,9	3 5,4	1 1,8
Kafaca K. İ.O.	f %	15 88,2	-	2 11,8	-	-
Yeşilb. İ.O.	f %	4 30,8	5 38,5	3 23,1	1 7,7	-
Katrancı İ.O.	f %	8 88,9	1 11,1	-	-	-
Cumhur. İ.O.	f %	18 45,0	6 15,0	14 35,0	1 2,5	1 2,5
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	3 20,0	2 13,3	8 53,3	2 13,3	-
M.A.E. İ.O.	f %	3 13,6	4 18,2	15 68,2	-	-
Kıbrıs İ.O.	f %	1 11,1	3 33,3	5 55,6	-	-
Turgut İ.O.	f %	3 14,3	13 61,9	4 19,0	-	1 4,8

Çizelge 4.71 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.72. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

FARKLI KAYAÇ TÜRLERİNİ AYIRT EDERİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		34	52	78	24	14
%		16,8	25,7	38,6	11,9	6,9

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 34'ünün (%16,8) "farklı kayaç türlerini ayırt ederim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 52'sinin (%25,7) katıldıkları, 78'inin (%38,6) kararsız olduğu, 24'ünün (%11,9) katılmadığı, 14'ünün (%6,9) hiç katılmadığı yani "farklı kayaç türlerini ayırt ederim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "farklı kayaç türlerini ayırt ederim" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.73. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

FARKLI KAYAÇ TÜRLERİNİ AYIRT EDERİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	6	12	19	13	6
U.E. İ.O.	%	10,7	21,4	33,9	23,2	10,7
Kafaca K. İ.O.	f %	-	1 5,9	14 82,4	1 5,9	1 5,9
Yeşilb. İ.O.	f %	1 7,7	3 23,1	9 69,2	-	-
Katırcı İ.O.	f %	5 55,6	3 33,3	-	1 11,1	-
Cumhur. İ.O.	f %	12 30,0	7 17,5	15 37,5	3 7,5	3 7,5
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	2 13,3	7 46,7	4 26,7	2 13,3	-
M.A.E. İ.O.	f %	3 13,6	6 27,3	9 40,9	1 4,5	3 13,6
Kıbrıs İ.O.	f %	1 11,1	3 33,3	5 55,5	-	-
Turgut İ.O.	f %	4 19,0	10 47,6	3 14,3	3 14,3	1 4,8

Çizelge 4.73 incelendiğinde en yüksek katılımın Katırcı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.74. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

İÇERİSİNDE FOSİL BARINDIRAN KAYAÇLARI GÖRMEK İSTERİM.					
	KESİNLİKLE KATILİYORUM	KATILİYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	113	69	14	4	2
%	55,9	34,2	6,9	2,0	1,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 113'ünün (%55,9) "içerisinde fosil barındıran kayaçları görmek isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 69'unun (%34,2) katıldıkları, 14'ünün (%6,9) kararsız olduğu, 4'ünün (%2,0) katılmadığı, 2'sinin (%1,0) hiç katılmadığı yani "içerisinde fosil barındıran kayaçları görmek isterim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "içerisinde fosil barındıran kayaçları görmek isterim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.75. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		İÇERİSİNDE FOSİL BARINDIRAN KAYAÇLARI GÖRMEK İSTERİM.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	36	17	3	-	-
U.E. İ.O.	%	64,3	30,4	5,4		
Kafaca	f	1	-	14	1	1
K. İ.O.	%	5,9		82,4	5,9	5,9
Yeşilb.	f	7	3	3	-	-
İ.O.	%	53,8	23,1	23,1		
Katrancı	f	8	1	-	-	-
İ.O.	%	88,9	11,1			
Cumhur.	f	28	8	3	-	1
İ.O.	%	70,0	20,0	7,5		2,5
T.Ş.G.Ç.	f	9	6	-	-	-
İ.O.	%	60,0	40,0			
M.A.E.	f	12	6	2	2	-
İ.O.	%	54,5	27,3	9,1	9,1	
Kıbrıs	f	5	3	-	1	-
İ.O.	%	55,6	33,3		11,1	
Turgut	f	7	12	2	-	-
İ.O.	%	33,3	57,1	9,5		

Çizelge 4.75 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%2,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.76. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		METAMORFİK KAYAÇLARIN DİĞER ADININ BAŞKALAŞIM KAYAÇLARI OLDUĞUNU BİLİRİM.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		63	60	58	15	6
%		31,2	29,7	28,7	7,4	3,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 63'ünün (%31,2) "metamorfik kayaçların diğer adının başkalaşım kayaçları olduğunu bilirim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 60'ının (%29,7) katıldıkları, 58'inin (%28,7) kararsız olduğu, 15'inin (%7,4) katılmadığı, 6'sının (%3,0) hiç katılmadığı yani "metamorfik kayaçların diğer adının başkalaşım kayaçları olduğunu bilirim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "metamorfik kayaçların diğer adının başkalaşım kayaçları olduğunu bilirim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.77. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan U.E. İ.O.	f	20	21	11	2	2		
	%	35,7	37,5	19,6	3,6	3,6		
Kafaca K. İ.O.	f	-	1	14	2	-		
	%		5,9	82,4	11,8			
Yeşilb. İ.O.	f	5	4	1	2	1		
	%	38,5	30,8	7,7	15,4	7,7		
Katırcı İ.O.	f	5	3	-	1	-		
	%	55,6	33,3		11,1			
Cumhur. İ.O.	f	11	11	13	3	2		
	%	27,5	27,5	32,5	7,5	5,0		
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f	6	3	6	-	-		
	%	40,0	20,0	40,0				
M.A.E. İ.O.	f	6	5	8	3	-		
	%	27,3	22,7	36,4	13,6			
Kıbrıs İ.O.	f	3	2	2	1	1		
	%	33,3	22,2	22,2	11,1	11,1		
Turgut İ.O.	f	7	10	3	1	-		
	%	33,3	47,6	14,3	4,8			

Çizelge 4.77 incelendiğinde en yüksek katılımın Katırcı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%3,6) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.78. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

METAMORFİK KAYAÇLARIN DAHA ÖNCEDEN OLUŞMUŞ KAYAÇLARIN YÜKSEK BASINÇ VE SICAKLIK ALTINDA DEĞİŞİME UĞRAMALARI İLE OLUŞAN KAYAÇLAR OLDUĞUNU BİLİRİM.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	66	37	79	12	8
%	32,7	18,3	39,1	5,9	4,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 66'sının (%32,7) "metamorfik kayaçların daha önceden oluşmuş kayaçların yüksek basınç ve sıcaklık altında değişime uğramaları ile oluşan kayaçlar olduğunu bilirim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 37'sinin (%18,3) katıldıkları, 79'unun (%39,1) kararsız olduğu, 12'sinin (%5,9) katılmadığı, 8'inin (%4,0) hiç katılmadığı yani "metamorfik kayaçların daha önceden oluşmuş kayaçların yüksek basınç ve sıcaklık altında değişime uğramaları ile oluşan kayaçlar olduğunu bilirim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "metamorfik kayaçların diğer adının başkalaşım kayaçları olduğunu bilirim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.79. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

METAMORFİK KAYAÇLARIN DAHA ÖNCEDEN OLUŞMUŞ KAYAÇLARIN YÜKSEK BASINÇ VE SICAKLIK ALTINDA DEĞİŞİME UĞRAMALARI İLE OLUŞAN KAYAÇLAR OLDUĞUNU BİLİRİM.

		KESİNLİKLE KATILİYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	18	6	23	6	3	
U.E. İ.O.	%	32,1	10,7	41,1	10,7	5,4	
Kafaca K. İ.O.	f	-	-	15	1	1	
	%			88,2	5,9	5,9	
Yeşilb. İ.O.	f	5	5	3	-	-	
	%	38,5	38,5	23,1			
Katrancı İ.O.	f	5	3	1	-	-	
	%	55,6	33,3	11,1			
Cumhur. İ.O.	f	17	3	17	-	3	
	%	42,5	7,5	42,5		7,5	
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f	5	2	8	-	-	
	%	33,3	13,3	53,3			
M.A.E. İ.O.	f	6	7	7	2	-	
	%	27,3	31,8	31,8	9,1		
Kıbrıs İ.O.	f	2	2	3	2	-	
	%	22,2	22,2	33,3	22,2		
Turgut İ.O.	f	8	9	2	1	1	
	%	38,1	42,9	9,5	4,8	4,8	

Çizelge 4.79 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.80. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

TORTUL KAYAÇLARIN FOSİLCE ZENGİN OLDUĞUNU BİLİRİM.

		KESİNLİKLE KATILİYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HIÇ KATILMIYORUM	
f		82	58	50	6	6	
%		40,6	28,7	24,8	3,0	3,0	

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 82'sinin (%40,6) "tortul kayaçların fosilce zengin olduğunu bilirim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 58'inin (%28,7) katıldıkları, 50'sinin (%24,8) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 6'sının (%3,0) hiç katılmadığı yani "tortul kayaçların fosilce zengin olduğunu bilirim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "tortul kayaçların fosilce zengin olduğunu bilirim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.81. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

TORTUL KAYAÇLARIN FOSİLCE ZENGİN OLDUĞUNU BİLİRİM.							
		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM HİÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	21	15	14	2	4	
U.E. İ.O.	%	37,5	26,8	25,0	3,6	7,1	
Kafaca	f	-	1	13	2	1	
K. İ.O.	%		5,9	76,5	11,8	5,9	
Yeşilb.	f	6	7	-	-	-	
İ.O.	%	46,2	53,8				
Katrançı	f	4	4	1	-	-	
İ.O.	%	44,4	44,4	11,1			
Cumhur.	f	21	10	8	1	-	
İ.O.	%	52,5	25,0	20,0	2,5		
T.Ş.G.Ç.	f	6	7	2	-	-	
İ.O.	%	40,0	46,7	13,3			
M.A.E.	f	11	4	6	1	-	
İ.O.	%	50,0	18,2	27,3	4,5		
Kıbrıs	f	4	2	3	-	-	
İ.O.	%	44,4	22,2	33,3			
Turgut	f	9	8	3	-	1	
İ.O.	%	42,9	38,1	14,3		4,8	

Çizelge 4.81 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%52,5) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.82. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE MADEN ÇIKARILMAMASI GEREKTİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	55	47	40	22	38
%	27,2	23,3	19,8	10,9	18,8

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 55'inin (%27,2) "Jeopark alanı içinde maden çıkarılmaması gerektiğini düşünüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 47'sinin (%23,3) katıldıkları, 40'ının (%19,8) kararsız olduğu, 22'sinin (%10,9) katılmadığı, 38'inin (%18,8) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde maden çıkarılmaması gerektiğini düşünüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde maden çıkarılmaması gerektiğini düşünüyorum" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.83. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE MADEN ÇIKARILMAMASI GEREKTİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	13	15	11	2	15
U.E. İ.O.	%	23,2	26,8	19,6	3,6	26,8
Kafaca	f	-	1	2	8	6
K. İ.O.	%	-	5,9	11,8	47,1	35,3
Yeşilb.	f	6	5	-	-	2
İ.O.	%	46,2	38,5	-	-	15,4
Katrançı	f	5	2	1	-	1
İ.O.	%	55,6	22,2	11,1	-	11,1
Cumhur.	f	15	6	8	5	6
İ.O.	%	37,5	15,0	20,0	12,5	15,0
T.Ş.G.Ç.	f	2	2	7	3	1
İ.O.	%	13,3	13,3	46,7	20,0	6,7
M.A.E.	f	4	5	8	2	3
İ.O.	%	18,2	22,7	36,4	9,1	13,6
Kıbrıs	f	3	3	2	-	1
İ.O.	%	33,3	33,3	22,2	-	11,1
Turgut	f	7	8	1	2	3
İ.O.	%	33,3	38,1	4,8	9,5	14,3

Çizelge 4.83 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrançı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut Şehit Gungör Çetinkaya İlköğretim Okulu'nda (%6,7) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.84. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKIN EN ÇOK İLGİ ÇEKEN KISMININ KAYA VE KAYAÇLAR OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		59	63	57	15	8
%		29,2	31,2	28,2	7,4	4,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 59'unun (%29,2) "Jeoparkın en çok ilgi çeken kısmının kaya ve kayaçlar olduğunu düşünüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 63'ünün (%31,2) katıldıkları, 57'sinin (%28,2) kararsız olduğu, 15'inin (%7,4) katılmadığı, 8'inin (%4,0) hiç katılmadığı yani "Jeoparkın en çok ilgi çeken kısmının kaya ve kayaçlar olduğunu düşünüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkın en çok ilgi çeken kısmının kaya ve kayaçlar olduğunu düşünüyorum" görüşüne katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.85. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILIYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	7	11	25	8	5	
U.E. İ.O.	%	12,5	19,6	44,6	14,3	8,9	
Kafaca	f	6	6	2	2	1	
K. İ.O.	%	35,3	35,3	11,8	11,8	5,9	
Yeşilb.	f	2	4	7	-	-	
İ.O.	%	15,4	30,8	53,8	-	-	
Katırcı	f	2	7	-	-	-	
İ.O.	%	22,2	77,8	-	-	-	
Cumhur.	f	20	12	6	1	1	
İ.O.	%	50,0	30,0	15,0	2,5	2,5	
T.Ş.G.Ç.	f	3	5	5	2	-	
İ.O.	%	20,0	33,3	33,3	13,3	-	
M.A.E.	f	6	5	9	2	-	
İ.O.	%	27,3	22,7	40,9	9,1	-	
Kıbrıs	f	3	4	1	-	1	
İ.O.	%	33,3	44,4	11,1	-	11,1	
Turgut	f	10	9	2	-	-	
İ.O.	%	47,6	42,9	9,5	-	-	

Çizelge 4.85 incelendiğinde en yüksek katılımın da (%50,0), en düşük katılımın da (%2,5) Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.86. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

GNAYSLARIN BİR METAMORFİK (BAŞKALAŞIM) KAYAÇ OLDUĞUNU BİLİRİM.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	47	35	82	26	12
%	23,3	17,3	40,6	12,9	5,9

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 47'sinin (%23,3) "gnaysların bir metamorfik (başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 35'inin (%17,3) katıldıkları, 82'sinin (%40,6) kararsız olduğu, 26'sının (%12,9) katılmadığı, 12'sinin (%5,9) hiç katılmadığı yani "gnaysların bir metamorfik (başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "gnaysların bir metamorfik (başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim" görüşüne katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.87. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

GNAYSLARIN BİR METAMORFİK (BAŞKALAŞIM) KAYAÇ OLDUĞUNU BİLİRİM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	7	4	39	2	4
U.E. İ.O.	%	12,5	7,1	69,6	3,6	7,1
Kafaca K. İ.O.	f	1	1	-	13	2
	%	5,9	5,9		76,5	11,8
Yeşilb. İ.O.	f	2	-	8	3	-
	%	15,4		61,5	23,1	
Katrançı İ.O.	f	5	3	1	-	-
	%	55,6	33,3	11,1		
Cumhur. İ.O.	f	10	13	10	4	3
	%	25,0	32,5	25,0	10,0	7,5
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f	2	2	10	1	-
	%	13,3	13,3	66,7	6,7	
M.A.E. İ.O.	f	8	4	5	3	2
	%	36,4	18,2	22,7	13,6	9,1
Kıbrıs İ.O.	f	3	1	5	-	-
	%	33,3	11,1	55,6		
Turgut İ.O.	f	9	7	4	-	1
	%	42,9	33,3	19,0		4,8

Çizelge 4.87 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrançı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.88. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK İÇİNDE BU ALANIN JEOLojİK ÖZELLİKLERİNİ ANLATACAK BİR JEOLoGUN BULUNMASINI İSTERİM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		127	51	15	6	3
%		62,9	25,2	7,4	3,0	1,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 127'sinin (%62,9) "Jeopark içinde bu alanın jeolojik özelliklerini anlatacak bir jeologun bulunmasını isterim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 51'inin (%25,2) katıldıkları, 15'inin (%7,4) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 3'ünün (%1,5) hiç katılmadığı yani "Jeopark içinde bu alanın jeolojik özelliklerini anlatacak bir jeologun bulunmasını isterim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark içinde bu alanın jeolojik özelliklerini anlatacak bir jeologun bulunmasını isterim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.89. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	35	17	2	2	-
U.E. İ.O.	%	62,5	30,4	3,6	3,6	
Kafaca	f	14	1	-	-	2
K. İ.O.	%	82,4	5,9			11,8
Yeşilb.	f	9	4	-	-	-
İ.O.	%	69,2	30,8			
Katrancı	f	7	2	-	-	-
İ.O.	%	77,8	22,2			
Cumhur.	f	29	5	4	1	1
İ.O.	%	72,5	12,5	10,0	2,5	2,5
T.Ş.G.Ç.	f	6	5	4	-	-
İ.O.	%	40,0	33,3	26,7		
M.A.E.	f	10	6	3	3	-
İ.O.	%	45,5	27,3	13,6	13,6	
Kıbrıs	f	6	2	1	-	-
İ.O.	%	66,7	22,2	11,1		
Turgut	f	11	9	1	-	-
İ.O.	%	52,4	42,9	4,8		

Çizelge 4.89 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%77,8) olduğu, en düşük katılımın ise Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%2,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.90. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE BÖLGENİN JEOLJİK YAPISINI ANLATAN GÖRSEL MATERYALLERE YER VERİLMELİDİR (HARİTA, KROKİ, RESİM VB.).

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	118	56	23	5	-
%	58,4	27,7	11,4	2,5	-

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 118'inin (%58,4) "Jeopark alanı içinde bölgenin jeolojik yapısını anlatan görsel materyallere yer verilmelidir (harita, kroki, resim vb.)" maddesine kesinlikle katıldıkları, 56'sının (%27,7) katıldıkları, 23'ünün (%11,4) kararsız olduğu, 5'inin (%2,5) katılmadığı, yani "Jeopark alanı içinde bölgenin jeolojik yapısını anlatan görsel materyallere yer verilmelidir (harita, kroki, resim vb.)" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde bölgenin jeolojik yapısını anlatan görsel materyallere yer verilmelidir (harita, kroki, resim vb.)" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.91. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE BÖLGENİN JEOLojİK YAPISINI ANLATAN GÖRSEL MATERYALLERE YER VERİLMELİDİR (HARİTA, KROKİ, RESİM VB.).

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	28 50,0	14 25,0	11 19,6	3 5,4	-
Kafaca K. İ.O.	f %	17 100,0	-	-	-	-
Yeşilb. İ.O.	f %	10 76,9	2 15,4	1 7,7	-	-
Katrancı İ.O.	f %	5 55,6	4 44,4	-	-	-
Cumhur. İ.O.	f %	23 57,5	13 32,5	4 10,0	-	-
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	7 46,7	6 40,0	1 6,7	1 6,7	-
M.A.E. İ.O.	f %	12 54,5	5 22,7	4 18,2	1 4,5	-
Kıbrıs İ.O.	f %	6 66,7	2 22,2	1 11,1	-	-
Turgut İ.O.	f %	10 47,6	10 47,6	1 4,8	-	-

Çizelge 4.91 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%100,0) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.92. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANINDAKİ KAYAÇ TÜRLERİNİ BİLİRİM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		27	46	86	22	21
%		13,4	22,8	42,6	10,9	10,4

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 27'sinin (%13,4) "Jeopark alanındaki kayaç türlerini bilirim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 46'sının (%22,8) katıldıkları, 86'sının (%42,6) kararsız olduğu, 22'sinin (%10,9) katılmadığı, 21'inin (%10,4) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanındaki kayaç türlerini bilirim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanındaki kayaç türlerini bilirim" görüşü hakkında kararsız oldukları belirlenmiştir.

Çizelge 4.93. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANINDAKİ KAYAÇ TÜRLERİNİ BİLİRİM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM			HİÇ KATILMIYORUM	
		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	5	7	23	12	9
U.E. İ.O.	%	8,9	12,5	41,1	21,4	16,1
Kafaca K. İ.O.	f	-	1	13	2	1
	%		5,9	76,5	11,8	5,9
Yeşilb. İ.O.	f	2	1	7	1	2
	%	15,4	7,7	53,8	7,7	15,4
Katırcı İ.O.	f	1	7	1	-	-
	%	11,1	77,8	11,1		
Cumhur. İ.O.	f	8	10	14	3	5
	%	20,0	25,0	35,0	7,5	12,5
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f	2	3	10	-	-
	%	13,3	20,0	66,7		
M.A.E. İ.O.	f	-	7	13	1	1
	%		31,8	59,1	4,5	4,5
Kıbrıs İ.O.	f	1	3	2	1	2
	%	11,1	33,3	22,2	11,1	22,2
Turgut İ.O.	f	8	7	3	2	1
	%	38,1	33,3	14,3	9,5	4,8

Çizelge 4.93 incelendiğinde en yüksek katılımın Turgut İlköğretim Okulu'nda (%38,1) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.94. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLAR, JEOLJİK MİRASIN KORUNMASINDA ETKİLİDİR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	92	62	41	4	3
%	45,5	30,7	20,3	2,0	1,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 92'sinin (%45,5) "Jeoparklar, jeolojik mirasın korunmasında etkilidir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 62'sinin (%30,7) katıldıkları, 41'inin (%20,3) kararsız olduğu, 4'ünün (%2,0) katılmadığı, 3'ünün (%1,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar, jeolojik mirasın korunmasında etkilidir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar, jeolojik mirasın korunmasında etkilidir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.95. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLAR, JEOLojİK MİRASIN KORUNMASINDA ETKİLİDİR.							
		KESİNLİKLE KATILİYORUM		KATILİYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	24	16	14	1	1	
U.E. İ.O.	%	42,9	28,6	25,0	1,8	1,8	
Kafaca	f	2	12	2	-	1	
K. İ.O.	%	11,8	70,6	11,8		5,9	
Yeşilb.	f	8	2	2	1	-	
İ.O.	%	61,5	15,4	15,4	7,7		
Katırcı	f	8	-	1	-	-	
İ.O.	%	88,9		11,1			
Cumhur.	f	24	9	6	-	1	
İ.O.	%	60,0	22,5	15,0		2,5	
T.Ş.G.Ç.	f	5	7	3	-	-	
İ.O.	%	33,3	46,7	20,0			
M.A.E.	f	7	6	7	2	-	
İ.O.	%	31,8	27,3	31,8	9,1		
Kıbrıs	f	4	2	3	-	-	
İ.O.	%	44,4	22,2	33,3			
Turgut	f	10	8	3	-	-	
İ.O.	%	47,6	38,1	14,3			

Çizelge 4.95 incelendiğinde en yüksek katılımın Katırcı İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%2,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.96. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN KAYAÇLAR BİTKİ ÖRTÜSÜNÜN FARKLILAŞMASINI SAĞLAMAZ.							
		KESİNLİKLE KATILİYORUM		KATILİYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		18	32	92	32	28	
%		8,9	15,8	45,5	15,8	13,9	

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 18'inin (%8,9) "Jeopark alanı içinde yer alan kayaçlar bitki örtüsünün farklılaşmasını sağlamaz" maddesine kesinlikle katıldıkları, 32'sinin (%15,8) katıldıkları, 92'sinin (%45,5) kararsız olduğu, 32'sinin (%15,8) katılmadığı, 28'inin (%13,9) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde yer alan kayaçlar bitki örtüsünün farklılaşmasını sağlamaz" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde yer alan kayaçlar bitki örtüsünün farklılaşmasını sağlamaz" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.97. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	4	9	32	7	4	
U.E. İ.O.	%	7,1	16,1	57,1	12,5	7,1	
Kafaca	f	2	11	3	-	1	
K. İ.O.	%	11,8	64,7	17,6	-	5,9	
Yeşilb.	f	2	-	6	5	-	
İ.O.	%	15,4	-	46,2	38,5	-	
Katırcı	f	1	5	2	-	1	
İ.O.	%	11,1	55,6	22,2	-	11,1	
Cumhur.	f	5	2	19	5	9	
İ.O.	%	12,5	5,0	47,5	12,5	22,5	
T.Ş.G.Ç.	f	1	1	8	4	1	
İ.O.	%	6,7	6,7	53,3	26,7	6,7	
M.A.E.	f	1	3	10	4	4	
İ.O.	%	4,5	13,6	45,5	18,2	18,2	
Kıbrıs	f	1	1	4	2	1	
İ.O.	%	11,1	11,1	44,4	22,2	11,1	
Turgut	f	1	-	8	5	7	
İ.O.	%	4,8	-	38,1	23,8	33,3	

Çizelge 4.97 incelendiğinde en yüksek katılımın Yeşilbağcılar İlköğretim Okulu'nda (%15,4) olduğu, en düşük katılımın ise Kafaca Kaplıncık İlköğretim Okulu'nda (%5,9) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.98. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

MERMERİN METAMORFİK (BAŞKALAŞIM) KAYAÇ OLDUĞUNU BİLİRİM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	73	38	66	12	13
%	36,1	18,8	32,7	5,9	6,4

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 73'ünün (%36,1) "mermerin metamorfik (başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim" maddesine kesinlikle katıldıkları, 38'inin (%18,8) katıldıkları, 66'sının (%32,7) kararsız olduğu, 12'sinin (%5,9) katılmadığı, 13'ünün (%6,4) hiç katılmadığı yani "mermerin metamorfik (başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "mermerin metamorfik (başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.99. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (III. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	18 32,1	9 16,1	22 39,3	5 8,9	2 3,6	
Kafaca K. İ.O.	f %	-	2 11,8	13 76,5	1 5,9	1 5,9	
Yeşilb. İ.O.	f %	5 38,5	2 15,4	6 46,2	-	-	
Katrancı İ.O.	f %	5 55,6	3 33,3	1 11,1	-	-	
Cumhur. İ.O.	f %	20 50,0	6 15,0	9 22,5	1 2,5	4 10,0	
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	6 40,0	4 26,7	3 20,0	1 6,7	1 6,7	
M.A.E. İ.O.	f %	6 27,3	2 9,1	8 36,4	3 13,6	3 13,6	
Kıbrıs İ.O.	f %	3 33,3	4 44,4	1 11,1	-	1 11,1	
Turgut İ.O.	f %	10 47,6	6 28,6	3 14,3	1 4,8	1 4,8	

Çizelge 4.99 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%3,6) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.100. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	HIÇ KATILMIYORUM	
f		128	52	22	-	-	
%		63,4	25,7	10,9			

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 128'inin (%63,4) "Jeoparklar biyolojik çeşitliliğin korunması için önemlidir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 52'sinin (%25,7) katıldıkları, 22'sinin (%10,9) kararsız olduğu görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar biyolojik çeşitliliğin korunması için önemlidir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.101. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 1. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILIYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	33	13	10	-	-		
U.E. İ.O.	%	58,9	23,2	17,9				
Kafaca	f	16	-	1	-	-		
K. İ.O.	%	94,1		5,9				
Yeşilb.	f	8	4	1	-	-		
İ.O.	%	61,5	30,8	7,7				
Katrançı	f	5	4	-	-	-		
İ.O.	%	55,6	44,4					
Cumhur.	f	25	12	3	-	-		
İ.O.	%	62,5	30,0	7,5				
T.Ş.G.Ç.	f	6	7	2	-	-		
İ.O.	%	40,0	46,7	13,3				
M.A.E.	f	16	5	1	-	-		
İ.O.	%	72,7	22,7	4,5				
Kıbrıs	f	7	1	1	-	-		
İ.O.	%	77,8	11,1	11,1				
Turgut	f	12	6	3	-	-		
İ.O.	%	57,1	28,6	14,3				

Çizelge 4.101 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%94,1) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.102. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

	JEOPARKLAR HERKESİN GÖRMESİ GEREKEN TABİAT GÜZELLİKLERİNDENDİR.		KARARSIZIM KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	130	48	17	6	1
%	64,4	23,8	8,4	3,0	0,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 130'unun (%64,4) "Jeoparklar herkesin görmesi gereken tabiat güzelliklerindedir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 48'inin (%23,8) katıldıkları, 17'sinin (%8,4) kararsız olduğu, 6'sının (%3,0) katılmadığı, 1'inin (%0,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar herkesin görmesi gereken tabiat güzelliklerindedir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar herkesin görmesi gereken tabiat güzelliklerindedir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.103. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 2. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		JEOPARKLAR HERKESİN GÖRMESİ GEREKEN TABİAT GÜZELLİKLERİNDENDİR.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	26 46,4	22 39,3	6 10,7	2 3,6	-
Kafaca K. İ.O.	f %	13 76,5	1 5,9	2 11,8	1 5,9	-
Yeşilb. İ.O.	f %	9 69,2	4 30,8	-	-	-
Katrancı İ.O.	f %	8 88,9	1 11,1	-	-	-
Cumhur. İ.O.	f %	30 75,0	6 15,0	3 7,5	1 2,5	-
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	6 40,0	6 40,0	2 13,3	-	1 6,7
M.A.E. İ.O.	f %	15 68,2	3 13,6	2 9,1	2 9,1	-
Kıbrıs İ.O.	f %	8 88,9	-	1 11,1	-	-
Turgut İ.O.	f %	15 71,4	5 23,8	1 4,8	-	-

Çizelge 4.103 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı ve Kıbrıs İlköğretim Okulları'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.104. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		JEOPARKLARIN FLORA (BİTKİ ÖRTÜSÜ) VE FAUNA (BİR BÖLGEDE YAŞAYAN HAYVANLAR) BAKIMINDAN ZENGİN ALANLAR OLDUĞUNU DÜŞÜNMÜYORUM.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM	
	f	50	22	74	25	31
	%	24,8	10,9	36,6	12,4	15,3

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 50'sinin (%24,8) "Jeoparkların flora (bitki örtüsü) ve fauna (bir bölgede yaşayan hayvanlar) bakımından zengin alanlar olduğunu düşünmüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 22'sinin (%10,9) katıldıkları, 74'ünün (%36,6) kararsız olduğu, 25'inin (%12,4) katılmadığı, 31'inin (%15,3) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların flora (bitki örtüsü) ve fauna (bir bölgede yaşayan hayvanlar) bakımından zengin alanlar olduğunu düşünmüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların flora (bitki örtüsü) ve fauna (bir bölgede yaşayan hayvanlar) bakımından zengin alanlar olduğunu düşünmüyorum" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.105. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 3. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM	KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	19	12	20	5			-
U.E. İ.O.	%	33,9	21,4	35,7	8,9			
Kafaca	f	-	1	14	-			2
K. İ.O.	%		5,9	82,4				11,8
Yeşilb.	f	2	3	6	1			1
İ.O.	%	15,4	23,1	46,2	7,7			7,7
Katırcı	f	8	-	-	-			1
İ.O.	%	88,9						11,1
Cumhur.	f	8	2	8	5			17
İ.O.	%	20,0	5,0	20,0	12,5			42,5
T.Ş.G.Ç.	f	-	-	10	3			2
İ.O.	%			66,7	20,0			13,3
M.A.E.	f	2	1	6	7			6
İ.O.	%	9,1	4,5	27,3	31,8			27,3
Kıbrıs	f	3	-	3	2			1
İ.O.	%	33,3		33,3	22,2			11,1
Turgut	f	8	3	7	2			1
İ.O.	%	38,1	14,3	33,3	9,5			4,8

Çizelge 4.105 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%88,9) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.106. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

SİĞLA AĞACI (GÜNLÜK AĞACI) ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMLİ BİR ZENGİNLİKTİR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	77	54	66	1	4
%	38,1	26,7	32,7	0,5	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 77'sinin (%38,1) "Sığla ağacı (günlük ağacı) ülkemiz için önemli bir zenginliktir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 54'ünün (%26,7) katıldıkları, 66'sının (%32,7) kararsız olduğu, 1'inin (%0,5) katılmadığı, 4'ünün (%2,0) hiç katılmadığı yani "Sığla ağacı (günlük ağacı) ülkemiz için önemli bir zenginliktir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Sığla ağacı (günlük ağacı) ülkemiz için önemli bir zenginliktir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.107. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 4. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

SİĞLA AĞACI (GÜNLÜK AĞACI) ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMLİ BİR ZENGİNLİKTİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	19	13	21	1	2
U.E. İ.O.	%	33,9	23,2	37,5	1,8	3,6
Kafaca	f	14	1	2	-	-
K. İ.O.	%	82,4	5,9	11,8	-	-
Yeşilb.	f	3	4	6	-	-
İ.O.	%	23,1	30,8	46,2	-	-
Katrancı	f	4	4	1	-	-
İ.O.	%	44,4	44,4	11,1	-	-
Cumhur.	f	17	13	8	-	2
İ.O.	%	42,5	32,5	20,0	-	5,0
T.Ş.G.Ç.	f	3	7	5	-	-
İ.O.	%	20,0	46,7	33,3	-	-
M.A.E.	f	6	6	10	-	-
İ.O.	%	27,3	27,3	45,5	-	-
Kıbrıs	f	4	2	3	-	-
İ.O.	%	44,4	22,2	33,3	-	-
Turgut	f	7	4	10	-	-
İ.O.	%	33,3	19,0	47,6	-	-

Çizelge 4.107 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%82,4) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%3,6) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.108. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN NESLİ TÜKENMEKTE OLAN CANLILARIN KORUNMASI İÇİN ÖNEMLİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		94	53	35	16	4
%		46,5	26,2	17,3	7,9	2,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 94'ünün (%46,5) "Jeoparkların nesli tükenmekte olan canlıların korunması için önemli olduğunu düşünüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 53'ünün (%26,2) katıldıkları, 35'inin (%17,3) kararsız olduğu, 16'sının (%7,9) katılmadığı, 4'ünün (%2,0) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların nesli tükenmekte olan canlıların korunması için önemli olduğunu düşünüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların nesli tükenmekte olan canlıların korunması için önemli olduğunu düşünüyorum" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.109. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 5. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM		HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	27	18	7	1	3	
U.E. İ.O.	%	48,2	32,1	12,5	1,8	5,4	
Kafaca	f	1	2	3	11	-	
K. İ.O.	%	5,9	11,8	17,6	64,7	-	
Yeşilb.	f	7	4	2	-	-	
İ.O.	%	53,8	30,8	15,4	-	-	
Katrançı	f	4	5	-	-	-	
İ.O.	%	44,4	55,6	-	-	-	
Cumhur.	f	20	10	8	2	-	
İ.O.	%	50,0	25,0	20,0	5,0	-	
T.Ş.G.Ç.	f	6	4	5	-	-	
İ.O.	%	40,0	26,7	33,3	-	-	
M.A.E.	f	12	2	6	1	1	
İ.O.	%	54,5	9,1	27,3	4,5	4,5	
Kıbrıs	f	6	2	-	1	-	
İ.O.	%	66,7	22,2	-	11,1	-	
Turgut	f	11	6	4	-	-	
İ.O.	%	52,4	28,6	19,0	-	-	

Çizelge 4.109 incelendiğinde en yüksek katılımın Kıbrıs İlköğretim Okulu'nda (%66,7) olduğu, en düşük katılımın ise Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%4,5) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.110. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN ÇEVRE HAYVANCILIĞINI OLUMSUZ YÖNDE ETKİLEDİĞİNİ DÜŞÜNÜYORUM.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	22	21	49	36	74
%	10,9	10,4	24,3	17,8	36,6

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 22'sinin (%10,9) "Jeoparkların çevre hayvancılığını olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 21'inin (%10,4) katıldıkları, 49'unun (%24,3) kararsız olduğu, 36'sının (%17,8) katılmadığı, 74'ünün (%36,6) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların çevre hayvancılığını olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların çevre hayvancılığını olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum" görüşüne hiç katılmadıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.111. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 6. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	6	1	16	5	28
U.E. İ.O.	%	10,7	1,8	28,6	8,9	50,0
Kafaca	f	-	3	2	12	-
K. İ.O.	%	-	17,6	11,8	70,6	-
Yeşilb.	f	2	2	4	1	4
İ.O.	%	15,4	15,4	30,8	7,7	30,8
Katrançı	f	-	-	-	5	4
İ.O.	%	-	-	-	55,6	44,4
Cumhur.	f	4	10	8	3	15
İ.O.	%	10,0	25,0	20,0	7,5	37,5
T.Ş.G.Ç.	f	1	1	9	3	1
İ.O.	%	6,7	6,7	60,0	20,0	6,7
M.A.E.	f	7	4	4	2	5
İ.O.	%	31,8	18,2	18,2	9,1	22,7
Kıbrıs	f	2	-	1	2	4
İ.O.	%	22,2	-	11,1	22,2	44,4
Turgut	f	-	-	5	3	13
İ.O.	%	-	-	23,8	14,3	61,9

Çizelge 4.111 incelendiğinde en yüksek katılımın Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'nda (%31,8) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut Şehit Güngör Çetinkaya İlköğretim Okulu'nda (%6,7) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.112. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		90	51	51	4	5
%		44,6	25,2	25,2	2,0	2,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 90'ının (%44,6) "Jeoparklar önemli ekosistem alanlarıdır" maddesine kesinlikle katıldıkları, 51'inin (%25,2) katıldıkları, 51'inin (%25,2) kararsız olduğu, 4'ünün (%2,0) katılmadığı, 5'inin (%2,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar önemli ekosistem alanlarıdır" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar önemli ekosistem alanlarıdır" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.113. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 7. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLAR ÖNEMLİ EKOSİSTEM ALANLARIDIR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM			HİÇ KATILMIYORUM	
		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	23	18	11	1	2
U.E. İ.O.	%	41,1	32,1	19,6	1,8	3,6
Kafaca	f	14	-	2	1	-
K. İ.O.	%	82,4		11,8	5,9	
Yeşilb.	f	2	5	6	-	-
İ.O.	%	15,4	38,5	46,2		
Katırcı	f	5	4	-	-	-
İ.O.	%	55,6	44,4			
Cumhur.	f	25	5	7	1	2
İ.O.	%	62,5	12,5	17,5	2,5	5,0
T.Ş.G.Ç.	f	2	7	6	-	-
İ.O.	%	13,3	46,7	40,0		
M.A.E.	f	6	4	10	1	1
İ.O.	%	27,3	18,2	45,5	4,5	4,5
Kıbrıs	f	5	-	4	-	-
İ.O.	%	55,6		44,4		
Turgut	f	8	8	5	-	-
İ.O.	%	38,1	38,1	23,8		

Çizelge 4.113 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplıncık İlköğretim Okulu'nda (%82,4) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%3,6) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.114. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN PEK ÇOK HAYVAN TÜRÜNÜ BİLİYORUM.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	28	38	95	23	18
%	13,9	18,8	47,0	11,4	8,9

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 28'inin (%13,9) "Jeopark alanı içinde yer alan pek çok hayvan türünü biliyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 38'inin (%18,8) katıldıkları, 95'inin (%47,0) kararsız olduğu, 23'ünün (%11,4) katılmadığı, 18'inin (%8,9) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içinde yer alan pek çok hayvan türünü biliyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içinde yer alan pek çok hayvan türünü biliyorum" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.115. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 8. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDE YER ALAN PEK ÇOK HAYVAN TÜRÜNÜ BİLİYORUM.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	3	11	33	4	5
U.E. İ.O.	%	5,4	9,6	58,9	7,1	8,9
Kafaca	f	-	1	12	2	2
K. İ.O.	%	-	5,9	70,6	11,8	11,8
Yeşilb.	f	3	2	6	1	1
İ.O.	%	23,1	15,4	46,2	7,7	7,7
Katrancı	f	4	3	-	2	-
İ.O.	%	44,4	33,3	-	22,2	-
Cumhur.	f	9	9	16	2	4
İ.O.	%	22,5	22,5	40,0	5,0	10,0
T.Ş.G.Ç.	f	2	4	7	2	-
İ.O.	%	13,3	26,7	46,7	13,3	-
M.A.E.	f	6	1	9	2	4
İ.O.	%	27,3	4,5	40,9	9,1	18,2
Kıbrıs	f	-	3	4	1	1
İ.O.	%	-	33,3	44,4	11,1	11,1
Turgut	f	1	4	8	7	1
İ.O.	%	4,8	19,0	38,1	33,3	4,8

Çizelge 4.115 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%44,4) olduğu, en düşük katılımın ise Turgut İlköğretim Okulu'nda (%4,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.116. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARDA HAYVANLAR OTLATILMALIDIR (KOYUN, KEÇİ, İNEK VB.).

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		24	25	39	31	83
%		11,9	12,4	19,3	15,3	41,1

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 24'ünün (%11,9) "Jeoparklarda hayvanlar otlatılmalıdır (koyun, keçi, inek vb.)" maddesine kesinlikle katıldıkları, 25'inin (%12,4) katıldıkları, 39'unun (%19,3) kararsız olduğu, 31'inin (%11,4) katılmadığı, 83'ünün (%41,1) hiç katılmadığı yani "Jeoparklarda hayvanlar otlatılmalıdır (koyun, keçi, inek vb.)" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklarda hayvanlar otlatılmalıdır (koyun, keçi, inek vb.)" görüşüne hiç katılmadıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.117. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 9. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	4	8	13	7	24
U.E. İ.O.	%	7,1	14,3	23,2	12,5	42,9
Kafaca	f	1	1	2	-	13
K. İ.O.	%	5,9	5,9	11,8		76,5
Yeşilb.	f	2	2	3	3	3
İ.O.	%	15,4	15,4	23,1	23,1	23,1
Katrancı	f	1	1	1	4	2
İ.O.	%	11,1	11,1	11,1	44,4	22,2
Cumhur.	f	9	4	7	9	11
İ.O.	%	22,5	10,0	17,5	22,5	27,5
T.Ş.G.Ç.	f	2	3	4	2	4
İ.O.	%	13,3	20,0	26,7	13,3	26,7
M.A.E.	f	5	4	6	1	6
İ.O.	%	22,7	18,2	27,3	4,5	27,3
Kıbrıs	f	-	1	1	1	6
İ.O.	%		11,1	11,1	11,1	66,7
Turgut	f	-	1	2	4	14
İ.O.	%		4,8	9,5	19,0	66,7

Çizelge 4.117 incelendiğinde en yüksek katılımın Cumhuriyet İlköğretim Okulu'nda (%22,5) olduğu, en düşük katılımın ise Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%22,2) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.118. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLAR ENDEMİK TÜRLERİN KORUNMASINI SAĞLARLAR.					
	KESİNLİKLE KATILİYORUM	KATILİYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	64	59	67	9	3
%	31,7	29,2	33,2	4,5	1,5

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 64'ünün (%31,7) "Jeoparklar endemik türlerin korunmasını sağlarlar" maddesine kesinlikle katıldıkları, 59'unun (%29,2) katıldıkları, 67'sinin (%33,2) kararsız olduğu, 9'unun (%4,5) katılmadığı, 3'ünün (%1,5) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar endemik türlerin korunmasını sağlarlar" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar endemik türlerin korunmasını sağlarlar" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.119. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 10. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLAR ENDEMİK TÜRLERİN KORUNMASINI SAĞLARLAR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	12	16	23	4	1
U.E. İ.O.	%	21,4	28,6	41,1	7,1	1,8
Kafaca	f	3	11	2	1	-
K. İ.O.	%	17,6	64,7	11,8	5,9	-
Yeşilb.	f	6	4	3	-	-
İ.O.	%	46,2	30,8	23,1	-	-
Katrançı	f	5	1	2	-	1
İ.O.	%	55,6	11,1	22,2	-	11,1
Cumhur.	f	17	12	9	1	1
İ.O.	%	42,5	30,0	22,5	2,5	2,5
T.Ş.G.Ç.	f	3	3	9	-	-
İ.O.	%	20,0	20,0	60,0	-	-
M.A.E.	f	6	4	9	3	-
İ.O.	%	27,3	18,2	40,9	13,6	-
Kıbrıs	f	4	2	3	-	-
İ.O.	%	44,4	22,2	33,3	-	-
Turgut	f	8	6	7	-	-
İ.O.	%	38,1	28,6	33,3	-	-

Çizelge 4.119 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrançı İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.120. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLARIN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİ KORUDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUM.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		56	38	59	23	26
%		27,7	18,8	29,2	11,4	12,9

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 56'sının (%27,7) "Jeoparkların biyolojik çeşitliliği koruduğunu düşünmüyorum" maddesine kesinlikle katıldıkları, 38'inin (%18,8) katıldıkları, 59'unun (%29,2) kararsız olduğu, 23'ünün (%11,4) katılmadığı, 26'sının (%12,9) hiç katılmadığı yani "Jeoparkların biyolojik çeşitliliği koruduğunu düşünmüyorum" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparkların biyolojik çeşitliliği koruduğunu düşünmüyorum" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.121. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 11. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		JEOPARKLARIN BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİ KORUDUĞUNU DÜŞÜNMÜYORUM.					
		KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan U.E. İ.O.	f %	20 35,7	6 10,7	26 46,4	3 5,4	1 1,8	
Kafaca K. İ.O.	f %	2 11,8	12 70,6	1 5,9	1 5,9	1 5,9	
Yeşilb. İ.O.	f %	2 15,4	2 15,4	3 23,1	4 30,8	2 15,4	
Katrancı İ.O.	f %	4 44,4	4 44,4	1 11,1	-	-	
Cumhur. İ.O.	f %	5 12,5	6 15,0	11 27,5	7 17,5	11 27,5	
T.Ş.G.Ç. İ.O.	f %	2 13,3	-	5 33,3	4 26,7	4 26,7	
M.A.E. İ.O.	f %	5 22,7	3 13,6	7 31,8	3 13,6	4 18,2	
Kıbrıs İ.O.	f %	5 55,6	1 11,1	1 11,1	-	2 22,2	
Turgut İ.O.	f %	11 52,4	4 19,0	4 19,0	1 4,8	1 4,8	

Çizelge 4.121 incelendiğinde en yüksek katılımın Kıbrıs İlköğretim Okulu'nda (%55,6) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%1,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.122. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDEKİ BİTKİLERİN TOPLANMAMASI GEREKİR.					
	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	27	19	65	37	54
%	13,4	9,4	32,2	18,3	26,7

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 27'sinin (%13,4) "Jeopark alanı içindeki bitkilerin toplanmaması gerekir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 19'unun (%9,4) katıldıkları, 65'inin (%32,2) kararsız olduğu, 37'sinin (%18,3) katılmadığı, 54'ünün (%26,7) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içindeki bitkilerin toplanmaması gerekir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içindeki bitkilerin toplanmaması gerekir" görüşü hakkında kararsız kaldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.123. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 12. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

		JEOPARK ALANI İÇİNDEKİ BİTKİLERİN TOPLANMAMASI GEREKİR.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	9	2	17	15	13
U.E. İ.O.	%	16,1	3,6	30,4	26,8	23,2
Kafaca	f	1	1	13	-	2
K. İ.O.	%	5,9	5,9	76,5		11,8
Yeşilb.	f	1	-	3	3	6
İ.O.	%	7,7		23,1	23,1	46,2
Katrançı	f	2	6	-	1	-
İ.O.	%	22,2	66,7		11,1	
Cumhur.	f	4	3	10	8	15
İ.O.	%	10,0	7,5	25,0	20,0	37,5
T.Ş.G.Ç.	f	-	2	2	6	5
İ.O.	%		13,3	13,3	40,0	33,3
M.A.E.	f	2	1	10	3	6
İ.O.	%	9,1	4,5	45,5	13,6	27,3
Kıbrıs	f	1	1	4	1	2
İ.O.	%	11,1	11,1	44,4	11,1	22,2
Turgut	f	7	3	6	-	5
İ.O.	%	33,3	14,3	28,6		23,8

Çizelge 4.123 incelendiğinde en yüksek katılımın Turgut İlköğretim Okulu'nda (%33,3) olduğu, en düşük katılımın ise Kafaca Kaplancık İlköğretim Okulu'nda (%11,8) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.124. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

		JEOPARK ALANI İÇİNDEKİ HAYVANLARIN AVLANMASI YASAKLANMAMALIDIR.				
		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		95	17	34	18	38
%		47,0	8,4	16,8	8,9	18,8

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 95'inin (%47,0) "Jeopark alanı içindeki hayvanların avlanması yasaklanmamalıdır" maddesine kesinlikle katıldıkları, 17'sinin (%8,4) katıldıkları, 34'ünün (%16,8) kararsız olduğu, 18'inin (%8,9) katılmadığı, 38'inin (%18,8) hiç katılmadığı yani "Jeopark alanı içindeki hayvanların avlanması yasaklanmamalıdır" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeopark alanı içindeki hayvanların avlanması yasaklanmamalıdır" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.125. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 13. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARK ALANI İÇİNDEKİ BİTKİLERİN TOPLANMAMASI GEREKİR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM		KARARSIZIM	HIÇ KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	33	3	9	7	4
U.E. İ.O.	%	58,9	5,4	16,1	12,5	7,1
Kafaca	f	11	1	1	-	4
K. İ.O.	%	64,7	5,9	5,9	-	23,5
Yeşilb.	f	4	1	3	1	4
İ.O.	%	30,8	7,7	23,1	7,7	30,8
Katırcı	f	4	4	-	1	-
İ.O.	%	44,4	44,4	-	11,1	-
Cumhur.	f	13	-	5	6	16
İ.O.	%	32,5	-	12,5	15,0	40,0
T.Ş.G.Ç.	f	7	3	2	1	2
İ.O.	%	46,7	20,0	13,3	6,7	13,3
M.A.E.	f	7	1	8	2	4
İ.O.	%	31,8	4,5	36,4	9,1	18,2
Kıbrıs	f	2	3	1	-	3
İ.O.	%	22,2	33,3	11,1	-	33,3
Turgut	f	14	1	5	-	1
İ.O.	%	66,7	4,8	23,8	-	4,8

Çizelge 4.125 incelendiğinde en yüksek katılımın da (%66,7), en düşük katılımın da (%4,8) Turgut İlköğretim Okulu'nda olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.126. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

FISTIK ÇAMLARI JEOPARK ALANINDAKİ ENDEMİK (YÖREYE ÖZGÜ BİTKİ) TÜRLERDEN BİRİDİR.

	KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f	89	47	53	3	10
%	44,1	23,3	26,2	1,5	5,0

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 89'unun (%44,1) "Fıstık çamları jeopark alanındaki endemik (yöreye özgü bitki) türlerden biridir" maddesine kesinlikle katıldıkları, 47'sinin (%23,3) katıldıkları, 53'ünün (%26,2) kararsız olduğu, 3'ünün (%1,5) katılmadığı, 10'unun (%5,0) hiç katılmadığı yani "Fıstık çamları jeopark alanındaki endemik (yöreye özgü bitki) türlerden biridir" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Fıstık çamları jeopark alanındaki endemik (yöreye özgü bitki) türlerden biridir" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.127. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 14. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

FISTIK ÇAMLARI JEOPARK ALANINDAKİ ENDEMİK (YÖREYE ÖZGÜ BİTKİ) TÜRLERDEN BİRİDİR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
23 Nisan	f	27	15	11	1	2
U.E. İ.O.	%	48,2	26,8	19,6	1,8	3,6
Kafaca	f	9	5	3	-	-
K. İ.O.	%	52,9	29,4	17,6	-	-
Yeşilb.	f	7	2	4	-	-
İ.O.	%	53,8	15,4	30,8	-	-
Katrancı	f	7	1	-	-	1
İ.O.	%	77,8	11,1	-	-	11,1
Cumhur.	f	22	7	9	-	2
İ.O.	%	55,0	17,5	22,5	-	5,0
T.Ş.G.Ç.	f	2	7	6	-	-
İ.O.	%	13,3	46,7	40,0	-	-
M.A.E.	f	5	3	10	2	2
İ.O.	%	22,7	13,6	45,5	9,1	9,1
Kıbrıs	f	3	2	4	-	-
İ.O.	%	33,3	22,2	44,4	-	-
Turgut	f	7	5	6	-	3
İ.O.	%	33,3	23,8	28,6	-	14,3

Çizelge 4.127 incelendiğinde en yüksek katılımın Katrancı İlköğretim Okulu'nda (%77,8) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%3,6) olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.128. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Dağılımı.

JEOPARKLAR EKOSİSTEMLERİ İÇİNDE BARINDIRMAZLAR.

		KESİNLİKLE KATILYORUM			KARARSIZIM KATILMIYORUM	HİÇ KATILMIYORUM
f		76	30	65	12	19
%		37,6	14,9	32,2	5,9	9,4

Jeopark alanı ve çevresindeki okullarda okuyan öğrencilerin 76'sının (%37,6) "Jeoparklar ekosistemleri içinde barındırmazlar" maddesine kesinlikle katıldıkları, 30'unun (%14,9) katıldıkları, 65'inin (%32,2) kararsız olduğu, 12'sinin (%5,9) katılmadığı, 19'unun (%9,4) hiç katılmadığı yani "Jeoparklar ekosistemleri içinde barındırmazlar" görüşüne katılmadığı görülmektedir. Toplam öğrenciye bakıldığında öğrencilerin büyük çoğunluğunun "Jeoparklar ekosistemleri içinde barındırmazlar" görüşüne kesinlikle katıldıkları belirlenmiştir.

Çizelge 4.129. Jeopark Alanı ve Çevresindeki Okullarda Okuyan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Tutum Ölçeğinin 15. Maddesine (IV. BOYUT) Verdikleri Cevapların Okullara Göre Dağılımı.

JEOPARKLAR EKOSİSTEMLERİ İÇİNDE BARINDIRMAZLAR.						
		KESİNLİKLE KATILYORUM			HİÇ KATILMIYORUM	
		KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	
23 Nisan	f	30	8	14	2	2
U.E. İ.O.	%	53,6	14,3	25,0	3,6	3,6
Kafaca	f	14	-	2	-	1
K. İ.O.	%	82,4		11,8		5,9
Yeşilb.	f	1	3	4	2	3
İ.O.	%	7,7	23,1	30,8	15,4	23,1
Katırcı	f	4	-	2	-	3
İ.O.	%	44,4		22,2		33,3
Cumhur.	f	11	7	11	5	6
İ.O.	%	27,5	17,5	27,5	12,5	15,0
T.Ş.G.Ç.	f	-	4	9	1	1
İ.O.	%		26,7	60,0	6,7	6,7
M.A.E.	f	7	1	10	1	3
İ.O.	%	31,8	4,5	45,5	4,5	13,6
Kıbrıs	f	3	-	6	-	-
İ.O.	%	33,3		66,7		
Turgut	f	10	3	7	1	-
İ.O.	%	47,6	14,3	33,3	4,8	

Çizelge 4.129 incelendiğinde en yüksek katılımın Kafaca Kaplıncık İlköğretim Okulu'nda (%82,4) olduğu, en düşük katılımın ise 23 Nisan Ulusal Egemenlik İlköğretim Okulu'nda (%3,6) olduğu görülmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.130. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Cinsiyete Göre t-testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Standart Sapma	Sd	t	P
Toplam	Kız	107	221,3084	17,04014	200	,082	,934
	Erkek	95	221,0947	19,82695			
I.Boyut Toplam	Kız	107	58,2991	4,89169	200	1,593	,113
	Erkek	95	57,0632	6,12253			
II.Boyut Toplam	Kız	107	53,5327	5,27242	200	-,373	,709
	Erkek	95	53,8421	6,49601			
III.Boyut Toplam	Kız	107	56,0280	7,47128	200	-,753	,452
	Erkek	95	56,8737	8,48057			
IV.Boyut Toplam	Kız	107	53,4486	5,28478	200	,170	,865
	Erkek	95	53,3158	5,83143			

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), kızların puanlarının ortalaması ($\bar{X}=221,31$) iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise ($\bar{X}=221,09$) olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları arasında önemli bir fark yoktur. Çizelgede görüldüğü gibi Jeopark alanı ve çevresindeki öğrencilerin Jeoparka yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir ($p > 0.05$).

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), kızların puanlarının ortalaması ($\bar{X} = 58,30$) iken,

erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise ($\bar{X}=57,06$) olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları birbirine yakındır. Çizelgede görüldüğü gibi Jeopark alanı ve çevresindeki öğrencilerin Jeoparka yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir ($p > 0.05$).

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), kızların puanlarının ortalaması ($\bar{X}= 53,53$) iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise ($\bar{X}=53,84$) olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları birbirine yakındır. Çizelgede görüldüğü gibi Jeopark alanı ve çevresindeki öğrencilerin Jeoparka yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir ($p > 0.05$).

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), kızların puanlarının ortalaması ($\bar{X}=56,03$) iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise ($\bar{X}=56,87$) olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları birbirine yakındır. Çizelgede görüldüğü gibi Jeopark alanı ve çevresindeki öğrencilerin Jeoparka yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir ($p > 0.05$).

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), kızların puanlarının ortalaması ($\bar{X}=53,45$) iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise ($\bar{X}=53,32$) olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları birbirine yakındır. Çizelgede görüldüğü gibi Jeopark alanı ve çevresindeki öğrencilerin Jeoparka yönelik tutumları cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermemektedir ($p > 0.05$).

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları annenin eğitim durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin annenin eğitim durumuna göre Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.131. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	2954,145	4	738,536	2,246	,066
Gruplar içi	64779,123	197	328,828		
Toplam	67733,267	201			

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında, yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p>.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları annelerinin eğitim düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.132. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

	KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
Gruplar arası	4554,702	4	1138,675	3,551	,008	İlkokul – Lise ve Üniversite
Gruplar içi	63178,565	197	320,703			
Toplam	67733,267	201				

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında, yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin babalarının eğitim düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark göstermektedir [$F_{(4-197)}=3,551$; $p < 0.05$].

Başka bir deyişle, ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları, babanın eğitim durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin babalarının eğitim durumları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, üniversite mezunları ($\bar{X}=231,73$) ile lise mezunlarının ($\bar{X}=227,28$) ilkokul mezunlarından ($\bar{X}=217,63$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın beşinci alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumlarının ailenin ekonomik durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin ekonomik düzeyine göre Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.133. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Ailenin Ekonomik Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	1687,323	2	843,662	2,542	,081
Gruplar içi	66045,944	199	331,889		
Toplam	67733,267	201			

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında, yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin ekonomik düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p>.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları ekonomik düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın altıncı alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Okulların Jeopark alanı ve çevresine yakınlık-uzaklık durumuna göre Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.134. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Okulların Yakın-Uzaklık Durumuna Göre t-testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Standart Sapma	Sd	t	P
Toplam	Yakın	185	222,2378	17,97001	60	2,670	,008
	Uzak	17	210,0000	19,33908			
I.Boyut Toplam	Yakın	185	58,2486	5,21002	60	4,738	,000
	Uzak	17	51,9412	5,71698			
II.Boyut Toplam	Yakın	185	53,9189	5,70935	60	1,937	,054
	Uzak	17	51,0588	7,03980			
III.Boyut Toplam	Yakın	185	56,7405	7,96990	60	1,867	,063
	Uzak	17	53,0000	7,10634			
IV.Boyut Toplam	Yakın	185	53,3297	5,41279	60	-,477	,634
	Uzak	17	54,0000	6,89202			

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında, yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark göstermektedir [$t_{(60)}=2,670$; $p < 0.05$]. Başka bir deyişle, ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, kız öğrencilerin ($\bar{X}=222,24$) puanlarının, erkek öğrencilerin ($\bar{X}=210,00$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında, yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark göstermektedir [$t_{(60)}=4,738$; $p < 0.05$]. Başka bir deyişle, ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (I.Boyut Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin

sonuçlarına göre, kız öğrencilerin ($\bar{X}=58,25$) puanlarının, erkek öğrencilerin ($\bar{X}=51,94$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II. boyut toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p > 0.05$). Başka bir deyişle, ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (II.Boyut Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III. boyut toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p > 0.05$). Başka bir deyişle, ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (III.Boyut Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV. boyut toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p > 0.05$). Başka bir deyişle, ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (IV. Boyut Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın yedinci alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin Jeopark bilgi düzeyine göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin Jeopark bilgi düzeyine göre Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.135. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Jeopark Bilgi Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

		KT	Sd	KO	F	P	Anlamlı Fark
Toplam	Gruplar arası	7915,502	2	3957,751	13,167	,000	Bilgiye sahip değilim – biraz bilgiye sahibim, bilgiye sahibim; Biraz bilgiye sahibim – bilgiye sahibim
	Gruplar içi	59817,765	199	300,592			
	Toplam	67733,267	201				
I.Boyut	Gruplar arası	1107,311	2	553,656	21,906	,000	Bilgiye sahip değilim – biraz bilgiye sahibim, bilgiye sahibim; Biraz bilgiye sahibim – Bilgi sahip değilim, bilgiye sahibim
	Gruplar içi	5029,604	199	25,274			
	Toplam	6136,916	201				
II. Boyut	Gruplar arası	355,188	2	177,594	5,385	,005	Bilgiye sahip değilim – biraz bilgiye sahibim
	Gruplar içi	6562,896	199	32,979			
	Toplam	6918,084	201				
III. Boyut	Gruplar arası	1397,348	2	698,674	12,287	,000	Bilgiye sahip değilim – biraz bilgiye sahibim, bilgiye sahibim
	Gruplar içi	11316,039	199	56,865			
	Toplam	12713,386	201				
IV. Boyut	Gruplar arası	94,684	2	47,342	1,554	,214	
	Gruplar içi	6063,197	199	30,468			
	Toplam	6157,881	201				

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(2-199)}=13,167$; $p < 0.05$]. Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, bilgiye sahibim ($\bar{X}=229,11$), biraz bilgiye sahibim ($\bar{X}=213,13$) ve bilgiye sahip değilim ($\bar{X}=213,13$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(2-199)}=21,906$; $p < 0.05$]. Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, bilgiye sahibim ($\bar{X}=61,08$), biraz bilgiye sahibim ($\bar{X}=58,63$) ve bilgiye sahip değilim ($\bar{X}=54,81$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(2-199)}=5,385$; $p < 0.05$]. Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, biraz bilgiye sahibim ($\bar{X}=54,90$), bilgiye sahibim ($\bar{X}=53,95$) ve bilgiye sahip değilim ($\bar{X}=51,96$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(2-199)}=12,287$; $p < 0.05$]. Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7.sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, bilgiye sahibim ($\bar{X}=59,35$), biraz bilgiye sahibim ($\bar{X}=57,95$) ve bilgiye sahip değilim ($\bar{X}=52,96$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($p > 0.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın sekizinci alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine yönelik tutumları Jeopark alanını daha önce ziyaret etme durumuna göre anlamlı bir fark göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin Jeoparkı ziyaret etme durumu, Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.136. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Jeopark Ziyaret Durumuna Göre t-testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Standart Sapma	Sd	t	P
Toplam	Evet	107	221,3084	17,04014	200	,934	,061
	Hayır	95	221,0947	19,82695			
I.Boyut Toplam	Evet	107	58,2991	4,89169	200	,113	,024
	Hayır	95	57,0632	6,12253			
II.Boyut Toplam	Evet	107	53,5327	5,27242	200	,709	,005
	Hayır	95	53,8421	6,49601			
III.Boyut Toplam	Evet	107	56,0280	7,47128	200	,452	,061
	Hayır	95	56,8737	8,48057			
IV.Boyut Toplam	Evet	107	53,4486	5,28478	200	,865	,085
	Hayır	95	53,3158	5,83143			

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında

anlamli bir fark olmadigini gostermektedir ($p > 0.05$). Baska bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark ziyaret durumuna bağılı olarak anlamli bir şekilde değışmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeğı puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamli bir farklılık olmadigini gostermektedir ($p > 0.05$). Baska bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark ziyaret durumuna bağılı olarak anlamli bir şekilde değışmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeğı puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamli bir fark olduğunu gostermektedir [$t_{(200)} = ,709$; $p < 0.05$]. Baska bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark ziyaret durumuna bağılı olarak anlamli bir şekilde değışmektedir. Öğrencilerin ziyaret durumları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre erkek öğrencilerin ($\bar{X} = 53,84$) puanlarının, kız öğrencilerin ($\bar{X} = 53,53$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeğı puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamli bir fark olduğunu gostermemektedir ($p > 0.05$). Baska bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark ziyaret durumuna bağılı olarak anlamli bir şekilde değışmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeğı puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamli bir fark olduğunu gostermemektedir ($p > 0.05$). Baska bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşıyan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik

tutumları Jeopark ziyaret durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın dokuzuncu alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları ile Jeoparka gitme amaçları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin Jeoparka gitme amacı, Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.137. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Jeoparka Gitme Amacına Göre ANOVA Sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Toplam	Gruplar arası	6856,751	5	1371,350	4,415	,001	Diğer – ders çalışmak için, gitmedim
	Gruplar içi	60876,516	196	310,594			
	Toplam	67733,267	201				
I.Boyut	Gruplar arası	803,608	5	160,722	5,907	,000	Diğer – ders çalışmak için, gitmedim
	Gruplar içi	5333,307	196	27,211			
	Toplam	6136,916	201				
II. Boyut	Gruplar arası	540,177	5	108,035	3,320	,007	Diğer – konaklamak için, gitmedim
	Gruplar içi	6377,908	196	32,540			
	Toplam	6918,084	201				
III. Boyut	Gruplar arası	1314,895	5	262,979	4,522	,001	Diğer – ders çalışmak için, gitmedim
	Gruplar içi	11398,491	196	58,156			
	Toplam	12713,386	201				
IV. Boyut	Gruplar arası	209,597	5	41,919	1,381	,233	
	Gruplar içi	5948,284	196	30,348			
	Toplam	6157,881	201				

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka gitme amacı ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(5-196)}=4,415$; $p<0.05$].Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir.

Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer ($\bar{X}=232,45$), ders çalışmak için ($\bar{X}=218,63$) ve gitmedim ($\bar{X}=210,37$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka gitme amacı ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(5-196)}=5,907$; $p<0.05$].Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer ($\bar{X}=61,10$), ders çalışmak için ($\bar{X}=55,88$) ve gitmedim ($\bar{X}=55,68$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka gitme amacı ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(5-196)}=3,320$; $p<0.05$].Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer ($\bar{X}=56,97$) ve konaklamak için ($\bar{X}=52,25$) ve gitmedim ($\bar{X}=51,05$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka gitme amacı ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(5-196)}=4,522$; $p<0.05$].Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında

olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer ($\bar{X}=60,94$) ders çalışmak için ($\bar{X}=55,66$) ve gitmedim ($\bar{X}=50,89$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka gitme amacı ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermemektedir ($p > 0.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular

Çalışmanın onuncu alt problemi, “Yatağan Jeoparkı Projesi çevresinde yaşayan ilköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Jeoparka verdikleri önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark var mıdır?” şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilerin Jeopark önem derecesi, Jeoparka yönelik tutum puanlarına ait tanımlayıcı istatistikler çizelgede sunulmaktadır.

Çizelge 4.138. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparka Yönelik Tutumlarının Jeopark Önem Derecesine Göre ANOVA Sonuçları

		KT	Sd	KO	F	p	Anlamlı Fark
Toplam	Gruplar arası	4263,374	3	1421,125	4,433	,005	Önem veriliyor – çok az önem veriliyor, önem verilmiyor
	Gruplar içi	63469,893	198	320,555			
	Toplam	67733,267	201				
I.	Gruplar arası	683,242	3	227,747	8,269	,000	Önem veriliyor – önem verilmiyor
Boyut	Gruplar içi	5453,674	198	27,544			
Toplam	Toplam	6136,916	201				
II.	Gruplar arası	126,888	3	42,296	1,233	,299	
Boyut	Gruplar içi	6791,196	198	34,299			
Toplam	Toplam	6918,084	201				
III.	Gruplar arası	522,696	3	174,232	2,830	,040	
Boyut	Gruplar içi	12190,690	198	61,569			
Toplam	Toplam	12713,386	201				
IV.	Gruplar arası	151,051	3	50,350	1,660	,177	
Boyut	Gruplar içi	6006,830	198	30,338			
Toplam	Toplam	6157,881	201				

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(3-198)}=4,433$; $p<0.05$]. Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark önem dereceleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, önem veriliyor ($\bar{X}=227,28$), çok az önem veriliyor ($\bar{X}=222,66$) ve önem verilmiyor ($\bar{X}=215,74$) puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [$F_{(3-198)}=8,269$; $p<0.05$]. Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik

tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark önem dereceleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, önem veriliyor puanının ($\bar{X}=59,77$), önem verilmiyor ($\bar{X}=55,41$) puanından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermemektedir ($p < 0.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermemektedir ($p < 0.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermemektedir ($p < 0.05$). Başka bir deyişle Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

Onbirinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğrencilere Jeopark nedir, Jeoparkta edindiğiniz gözlem ve tecrübeler hakkındaki düşünceleriniz nedir, Jeoparkın en çok hangi bölümünden etkilendiniz gibi açık uçlu sorular sorulmuştur. Elde edilen veriler fenemenografik analiz yoluyla değerlendirilmiştir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Kavramı Algılamaları Nasıldır?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark kavramı algılamalarına yönelik ifadeleri çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.139. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeopark Kavramına Yönelik İfadeleri

İFADELER	f	%
Jeolojik miras alanlarıdır.	79	39,1
Sınırları belli koruma alanları ve parklardır.	38	18,8
Doğal parklardır.	15	7,4
Doğal sit alanlarıdır.	15	7,4
Milli park; hayvanların, bitkilerin ve kayaçların korunmasıdır.	14	6,9
Bilmiyorum.	9	4,5
Değişik ve değerli kaya türleri olan bölgelerdir.	8	4,0
Değerli kaya ve antik kentlerin bulunduğu yerlerdir.	7	3,5
Kaya parkıdır.	6	3,0
Doğal güzelliştir.	5	2,5
Kazı alanlarıdır.	4	2,0
Değerli kaya ve akarsuların bulunduğu yerlerdir.	1	0,5
Güneş enerjisi ve sularla şekli değişen taşlardır.	1	0,5
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.139'a göre öğrencilerin %39,1'i Jeoparkların jeolojik miras alanları olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin %18,8'i Jeoparkların sınırları belli koruma alanları ve parkları olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin %7,4'ü Jeoparkların doğal parklar ve doğal sit alanları olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin %6,9'u Jeoparkların milli park; hayvanların, bitkilerin ve kayaçların korunması olarak ifade etmektedirler. Öğrencilerin %4,5'i Jeopark kavramını bilmediklerini ifade etmektedirler. Öğrencilerin %4,0'ü Jeoparkları, değişik ve değerli kaya türleri olan

bölgeler olarak ifade etmektedirler. Öğrencilerin %3,5'i Jeoparkların değerli kaya ve antik kentlerin bulunduğu yerler olarak ifade etmektedir. Öğrencilerin %3,0'ü Jeoparkları kaya parkı olarak tanımlarken, %2,5'i doğal parklar olarak tanımlamakta, %2,5'i ise doğal güzellik olarak ifade etmektedir. Öğrencilerin %2'sine göre Jeoparklar kazı alanlarıdır. Öğrencilerin %0,5'i Jeoparkları değerli kaya ve akarsuların bulunduğu yerler ve güneş enerjisi ve sularla şekli değişen kayalar olarak tanımlamaktadır.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparkta İşlenen Bir Ders İle Sınıfta İşlenen Bir Derse Bakış Açıları Nasıldır?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparkta işlenen bir ders ile sınıfta işlenen bir derse olan bakış açıları çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.140. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Jeoparkta İşlenen Bir Ders İle Sınıfta İşlenen Bir Derse Yönelik İfadeleri

İFADELER	f	%
Jeoparkta işlenen ders daha etkili olur.	172	85,1
Sınıfta işlenen ders daha etkili olur.	20	9,9
İkisi arasında fark yoktur.	10	5,0
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.140'a göre öğrencilerin %85,1'i Jeopark alanında işlenen bir dersin daha etkili olacağını ifade ederken, öğrencilerin %9,9'u sınıfta işlenen bir dersin daha etkili olacağını ifade etmektedir. Öğrencilerin %5,0'ine göre ise derse Jeoparkta ya da sınıfta işlemek arasında bir fark bulunmamaktadır.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesi İle İlgili Soru Sorarken Öncelikleri (Öğretmen, Uzman, Rehber vb.) Kimdir?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesi ile ilgili soru sorarken öncelikleri kimdir? Sorusuna verilen cevaplar çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.141. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesi İle İlgili Soru Sorarken Önceliklerinin Kim Olduğuna Yönelik İfadeleri

İFADELER	f	%
Öğretmenime sordum.	84	41,6
Uzmana sordum.	55	27,2
Önce kendim araştırmayı tercih ederim.	27	13,4
Kimseye soru sormam.	18	8,9
Bilmiyorum.	18	8,9
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.141'de öğrencilerin %41,6'sı Jeoparkla ilgili bir soruları olduğunda öğretmene sormayı tercih ettiklerini, %27,2'si uzmana sormayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %13,4'ü önce kendim araştırma yapmayı tercih ederim diye fikir belirtirlerken geriye kalan %8,9'u kimseye soru sormayacağını ve bilmediklerini ifade etmişlerdir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine İlişkin Deneyim ve Tecrübeleri Sonucu Kazanımları Nelerdir?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine ilişkin deneyim ve tecrübeleri sonucu kazanımları çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.142. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Projesine İlişkin Deneyim ve Tecrübeleri Sonucu Kazanım İfadeleri

İFADELER	f	%
Daha çok şey bilmemi sağladı, daha donanımlı, bilgili oldum.	78	38,6
Yaşadığım çevreyi daha iyi öğrendim.	47	23,3
Yeni şeyler öğrendiğim için mutlu oldum, sevindim.	33	16,3
Hiçbir şey, bir şey kazandığımı düşünmüyorum.	13	6,4
İlgim arttı, tekrar gelmek istedim.	12	5,9
Güzel bir yer görmüş oldum.	11	5,4
Deneyim ve tecrübem olmadı.	6	3,0
Bu alanların nasıl yapıldığı ve kullanıldığı hakkında bilgi sahibi oldum.	2	1,0
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.142'ye göre öğrencilerin %38,6'sı Jeoparkta edindikleri deneyim ve tecrübeler sonucunda daha çok şey bildiklerini, daha donanımlı ve bilgili olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %23,3'ü yaşadıkları çevreyi daha iyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %16,3'ü yeni şeyler öğrendikleri için mutlu ve sevinçli olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %6,4'ü ise hiçbir tecrübe ve deneyim kazanmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %5,9'u ise ilgilerinin arttığını ve tekrar Jeoparka gitmek istediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %5,4'ü güzel bir yer gördüklerini belirtirken, %3,0'ü Jeoparkla ilgili bir deneyim ve tecrübelerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %1,0'i ise bu alanların nasıl yapıldığı ve kullandığı hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra İlgi Duydukları Bilimler Nelerdir?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra ilgi duyduğu bilimler çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.143. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra İlgi Duydukları Bilim Dalları

İFADELER	f	%
Coğrafya bilimine ilgi duydum.	66	32,7
Arkeoloji bilimine ilgi duydum.	39	19,3
Hiçbir bilime ilgi duymadım.	32	15,8
Tarih bilimine ilgi duydum.	27	13,4
Jeoloji bilimine ilgi duydum.	21	10,3
Biyoloji bilimine ilgi duydum.	8	4,0
Botanik bilimine ilgi duydum.	4	2,0
Sosyoloji bilimine ilgi duydum.	3	1,5
Zooloji bilimine ilgi duydum.	2	1,0
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.143'e göre öğrencilerin %32,7'si Coğrafya bilimine ilgi duyduğunu belirtirken, %19,3'ü Arkeoloji bilimine ilgi duyduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %15,8'i bir bilim dalına ilgi duymazken, %13,4'ü Tarih bilimine ilgi duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %10,3'ü Jeoloji bilimine ilgi duyduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %4,0'ü Biyoloji bilimine ilgi duyduğunu belirtirken, öğrencilerin %2,0'si Botanik bilimine ilgi

duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %1,5'i Sosyoloji bilimine ilgi duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %1,0'i Zooloji bilimine ilgi duyduğunu belirtmiştir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanından En Çok Etkilendikleri Şey Nedir?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanı sınırları içinde en çok etkilendikleri şey nedir? Sorusuna verdikleri cevaplar çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.144. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanı İçinde En Çok Etkilendikleri Şeyin İfade Edilmesi

İFADELER	f	%
Gökbel dağı ve buradaki kaya, kayaç oluşumlarından etkilendim.	72	35,6
Antik kentler (Lagina ve Stratonikeia) ve mimarilerinden etkilendim.	68	33,7
Jeopark alanındaki her şeyden etkilendim.	32	15,8
Fıstık çamları ve bu ağaçların görünülerinden etkilendim.	29	14,4
Jeopark alanının toprak yapısından etkilendim.	1	0,5
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.144'e göre öğrencilerin %35,6'sı Jeopark alanında en çok Gökbel dağı ve buradaki kaya, kayaç oluşumlarından etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %33,7'si Antik kentler (Lagina ve Stratonikeia) ve mimarilerinden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %15,8'i Jeopark alanındaki her şeyden etkilendiğini belirtirken, öğrencilerin %14,4'ü Fıstık çamları ve bu ağaçların görünülerinden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %0,5'i ise en çok Jeopark alanının toprak yapısından etkilendiğini ifade etmiştir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Sınıf Arkadaşları İle Olan İletişimlerinde Bir Farklılık Olmuş Mudur?

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra sınıf arkadaşları ile olan iletişimlerinde bir farklılık olup olmadığına ilişkin soruya verdikleri cevaplar çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.145. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra İletişimlerdeki Farklılıklara Yönelik İfadeler

İFADELER	f	%
Jeopark alanını gezerken ve gezdikten sonra arkadaşlarımla olan iletişimimde bir değişiklik olmadı.	121	59,9
Jeopark alanını gezerken arkadaşlarımla iletişimim daha iyi oldu.	57	28,2
Bilmiyorum.	23	11,4
Jeopark alanını gezerken iletişimimiz daha kötü oldu.	1	0,5
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.145'e göre öğrencilerin %59,9'u Jeopark alanını gezerken ve gezdikten sonra iletişimlerinde bir değişiklik olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %28,2'si Jeopark alanını gezerken iletişimlerinin daha iyi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %11,4'ü bu konuda bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %0,5'i ise Jeopark alanını gezerken iletişimlerinin daha kötü olduğunu ifade etmiştir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Jeopark Alanından Almak İstedikleri Şeyler Nelerdir? (Taş ve Bitki Örnekleri vb.)

İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanından almak isteyeceği şeyler hakkındaki fikirleri çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.146. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Jeopark Alanından Almak İstedikleri Nesnelere Yönelik İfadeler

İFADELER	f	%
Taş, kaya ve kayalık örnekleri almak isterim.	102	50,5
Bitki örneklerinden almak isterim.	53	26,2
Doğaya zarar vermek istemem, yerinde görmek isterim bu yüzden almam.	41	20,3
Fıstık almak isterim.	4	2,0
Çiçek almak isterim.	2	1,0
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.146'ya göre öğrencilerin %50,5'i taş, kaya ve kayaç örnekleri almak istediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %26,2'si bitki örneklerinden almak istediğini belirtmiştir. Öğrencilerin %20,3'ü doğaya zarar vermem istemediğini, yerinde görmek istediğini bu yüzden de örnek almak istemediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %2,0'si fıstık almak istediğini ifade ederken, %1,0'i çiçek almak istediğini belirtmiştir.

İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Jeoparka Bir Daha Gelme-Gelmeme İstekleri Nedir?

İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını gezdikten sonra Jeoparka tekrar gelme-gelmeme istekleri hakkındaki fikirleri çizelgede sunulmuştur.

Çizelge 4.147. İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Jeoparkı Proje Alanını Gezdikten Sonra Bir Daha Gelme-Gelmeme İsteklerine Yönelik İfadeler

İFADELER	f	%
Jeoparka tekrar gelmek isterim.	194	96,0
Bilmiyorum.	5	2,5
Jeoparka tekrar gelmek istemem.	3	1,5
Toplam	202	100,0

Çizelge 4.147'ye göre öğrencilerin %96,0'sı tekrar Jeoparka gelmek istediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %2,5'i bir fikrinin olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %1,5'i Jeopark alanına tekrar gelmek istemediğini ifade etmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

1. Kişisel bilgi formuna ilişkin bulguların sonuçlarına bakıldığında ankete katılan kız öğrencilerin (107 kişi, %53,0), erkek öğrencilerden (95 kişi, %47) sayıca daha fazla oldukları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin anne (144 kişi, %71,3) ve baba (111 kişi, %55,0) öğrenim seviyelerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun ilkokul mezunu olduğu; ekonomik gelir durumuna bakıldığında da büyük bir çoğunluğun (117 kişi, %57,9) alt sosyo-ekonomik grubun içinde yer aldığı görülmektedir.

2. Yatağan Jeopark alanı içinde yer alan ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin genel olarak Jeoparka yönelik olumlu tutum içinde oldukları görülmektedir. Oluşturulan tutum ölçeğinde, bir jeoparkın oluşmasındaki en önemli üç unsur olan biyolojik, arkeolojik ve jeolojik zenginlikler ile birlikte jeoparkların önemi hakkındaki sorulara yer verilmiştir.

Tutum Ölçeği I.Boyuta Ait Sonuçlar

Veriler incelendiğinde öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun jeopark kavramı ile ilgili bilgileri edinmede istekli olduğu, jeoparkı korumak ve tanıtmak için bireysel katkıda bulunmak istedikleri görülmüştür. Öğrenciler Yatağan Jeoparkı Projesinin önemi kavrayarak, böyle bir değer hem kendi yöreleri, hem ülkeleri hem de dünya için bir zenginlik olduğunun bilincine varmışlardır.

Tutum Ölçeği II.Boyuta Ait Sonuçlar

Jeopark içinde arkeolojik alanların bulunmasının önemli bir doğal zenginlik olduğu ve bu zenginliğin korunması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Yatağan Jeoparkı Projesi ve çevresinde bu alanları tanıtıcı materyal, pano ve dövizlerin bulunması gerektiği, bu alanda ortaya çıkarılan antik eserlerin sergilenmesi için bir müze kurulması gerektiği ve hem arkeolojik alanlarla hem de arkeolojik eserlerle ilgili bilgi verecek bir arkeologun yer alması gerektiği konusunda öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun aynı fikirde olduğu görülmüştür.

Tutum Ölçeği III.Boyuta Ait Sonuçlar

Öğrencilerin kaya ve kayalarla ilgili derste öğrendikleri bilgileri Jeopark alanında görerek ve inceleyerek pekiştirmek istedikleri, kaya ve kayalarla ilgili jeopark alanı içinde materyallere yer verilmesi gerektiği ve bu alanda görev yapacak bir jeologun bulunması gerektiği ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, bu alanların korunması gerektiğini, bu alanların jeolojik miras niteliği taşıdığı, bu sebeple hem ülkemiz hem de dünya için önemli bir zenginlik olduğunu belirtmişlerdir.

Tutum Ölçeği IV.Boyuta Ait Sonuçlar

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu, jeopark alanı içindeki bitki ve hayvanların korunması gerektiği konusunda hemfikirdir. Öğrenciler jeoparkın korunmasının, biyolojik çeşitliliğin de korunması demek olduğunu bilincindedirler.

3. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam) cinsiyete yönelik anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kızların puanlarının ortalaması $\bar{X} = 221,31$ iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise $\bar{X} = 221,10$ olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları arasında önemli bir fark olmadığı görülmektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam) cinsiyete yönelik anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kızların puanlarının ortalaması $\bar{X} = 58,30$ iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise $\bar{X} = 57,06$ olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları arasında önemli bir fark olmadığı görülmektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam) cinsiyete yönelik anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kızların puanlarının ortalaması $\bar{X} = 53,53$ iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise $\bar{X} = 53,84$ olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları arasında önemli bir fark olmadığı görülmektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam) cinsiyete yönelik anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kızların puanlarının ortalaması $\bar{X}=56,03$ iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise $\bar{X}=56,87$ olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları arasında önemli bir fark olmadığı görülmektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam) cinsiyete yönelik anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kızların puanlarının ortalaması $\bar{X}=53,45$ iken, erkeklerin tutum puanlarının ortalaması ise $\bar{X}=53,32$ olduğu görülmektedir. Kız ve erkek öğrencilerin tutum puanlarının ortalamasının birbirine yakın olmasından dolayı Jeoparklara yönelik tutumları arasında önemli bir fark olmadığı görülmektedir.

4. Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin annelerinin eğitim düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

5. İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları, babanın eğitim durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin babalarının eğitim durumları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, üniversite mezunları $\bar{X}=231,73$ ile lise mezunlarının $\bar{X}=227,28$ ilkokul mezunlarından $\bar{X}=217,63$ daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

6. Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları ekonomik düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmemektedir.

7. İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, kız öğrencilerin $\bar{X}=222,24$ puanlarının, erkek öğrencilerin $\bar{X}=210,00$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7.sınıf öğrencilerinin tutum puanları (I.Boyut Toplam), Jeopark alanına yakınlık-uzaklık durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, kız öğrencilerin $\bar{X} = 58,25$ puanlarının, erkek öğrencilerin $\bar{X} = 51,94$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), yapılan analiz sonuçları, Jeoparklar çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin okullarının Jeopark alanına yakınlık-uzaklık düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

8. Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre (Toplam), bilgiye sahibim $\bar{X} = 229,11$; biraz bilgiye sahibim $\bar{X} = 213,13$ ve bilgiye sahip değilim $\bar{X} = 213,13$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir

şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre (I.Boyut Toplam), bilgiye sahibim $\bar{X}=61,08$; biraz bilgiye sahibim $\bar{X}=58,63$ ve bilgiye sahip değilim $\bar{X}=54,81$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre (II.Boyut Toplam), biraz bilgiye sahibim $\bar{X}=54,90$; bilgiye sahibim $\bar{X}=53,95$ ve bilgiye sahip değilim $\bar{X}=51,96$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeylerine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre (III.Boyut Toplam), bilgiye sahibim $\bar{X}=59,35$; biraz bilgiye sahibim $\bar{X}=57,95$ ve bilgiye sahip değilim $\bar{X}=52,96$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

9. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin

Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark ziyaret durumuna bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin ziyaret durumları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre erkek öğrencilerin $\bar{X}=53,84$ puanlarının, kız öğrencilerin $\bar{X}=53,53$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), Yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), Yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark ziyaret durumu ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir.

10. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer $\bar{X}=232,45$; ders çalışmak için $\bar{X}=218,63$ ve gitmedim $\bar{X}=210,37$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin

sonuçlarına göre, diğer $\bar{X}=61,10$; ders çalışmak için $\bar{X}=55,88$ ve gitmedim $\bar{X}=55,68$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer $\bar{X}=56,97$ ve konaklamak için $\bar{X}=52,25$ ve gitmedim $\bar{X}=51,05$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeoparka gitme amacına bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeoparka gitme amaçları arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, diğer $\bar{X}=60,94$ ders çalışmak için $\bar{X}=55,66$ ve gitmedim $\bar{X}=50,89$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), Yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka gitme amacı ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir.

11. İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark önem dereceleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, önem veriliyor $\bar{X}=227,28$; çok az önem veriliyor $\bar{X}=222,66$ ve önem verilmiyor $\bar{X}=215,74$ puanlarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (I.Boyut Toplam), Jeopark alanı ve çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparka yönelik tutumları Jeopark önem derecesine bağlı olarak

anlamli bir sekilde değişmektedir. Öğrencilerin Jeopark önem dereceleri arası farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan testin sonuçlarına göre, önem veriliyor puanının $\bar{X}=59,77$; önem verilmiyor $\bar{X}=55,41$ puanından daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (II.Boyut Toplam), Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (III.Boyut Toplam), Yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir.

İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Jeoparklara yönelik tutum ölçeği puanlarına bakıldığında (IV.Boyut Toplam), Yapılan analiz sonuçları, Jeopark çevresinde yaşayan 7. sınıf öğrencilerinin Jeopark önem derecesi ile Jeoparka yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermemektedir.

12.a. Öğrencilerin %39,1'i Jeoparkların jeolojik miras alanları olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin %18,8'i Jeoparkların sınırları belli koruma alanları ve parkları olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin %7,4'ü Jeoparkların doğal parklar ve doğal sit alanları olduğunu ifade etmektedirler. Öğrencilerin %6,9'u Jeoparkların milli park; hayvanların, bitkilerin ve kayaçların korunması olarak ifade etmektedirler. Öğrencilerin %4,5'i Jeopark kavramını bilmediklerini ifade etmektedirler. Öğrencilerin %4,0'ü Jeoparkları, değişik ve değerli kaya türleri olan bölgeler olarak ifade etmektedirler. Öğrencilerin %3,5'i Jeoparkların değerli kaya ve antik kentlerin bulunduğu yerler olarak ifade etmektedir. Öğrencilerin %3,0'ü Jeoparkları kaya parkı olarak tanımlarken, %2,5'i doğal parklar olarak tanımlamakta, %2,5'i ise doğal güzellik olarak ifade etmektedir. Öğrencilerin %2'sine göre Jeoparklar kazı alanlarıdır. Öğrencilerin %0,5'i Jeoparkları değerli kaya ve akarsuların bulunduğu yerler ve güneş enerjisi ve sularla şekli değişen kayalar olarak tanımlamaktadır.

12.b. Öğrencilerin %85,1'i Jeopark alanında işlenen bir dersin daha etkili olacağını ifade ederken, öğrencilerin %9,9'u sınıfta işlenen bir dersin daha etkili olacağını ifade etmektedir. Öğrencilerin %5,0'ine göre ise dersi Jeoparkta ya da sınıfta işlemek arasında bir fark bulunmamaktadır.

12.c. Öğrencilerin %41,6'sı Jeoparkla ilgili bir soruları olduğunda öğretmene sormayı tercih ettiklerini, %27,2'si uzmana sormayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %13,4'ü önce kendim araştırma yapmayı tercih ederim diye fikir belirtirlerken geriye kalan %8,9'u kimseye soru sormayacağını ve bilmediklerini ifade etmişlerdir.

12.d. Öğrencilerin %38,6'sı Jeoparkta edindikleri deneyim ve tecrübeler sonucunda daha çok şey bildiklerini, daha donanımlı ve bilgili olduklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %23,3'ü yaşadıkları çevreyi daha iyi öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %16,3'ü yeni şeyler öğrendikleri için mutlu ve sevinçli olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %6,4'ü ise hiçbir tecrübe ve deneyim kazanmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %5,9'u ise ilgilerinin arttığını ve tekrar Jeoparka gitmek istediklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %5,4'ü güzel bir yer gördüklerini belirtirken, %3,0'ü Jeoparkla ilgili bir deneyim ve tecrübelerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %1,0'i ise bu alanların nasıl yapıldığı ve kullandığı hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir.

12.e. Öğrencilerin %32,7'si Coğrafya bilimine ilgi duyduğunu belirtirken, %19,3'ü Arkeoloji bilimine ilgi duyduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %15,8'i bir bilim dalına ilgi duymazken, %13,4'ü Tarih bilimine ilgi duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %10,3'ü Jeoloji bilimine ilgi duyduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %4,0'ü Biyoloji bilimine ilgi duyduğunu belirtirken, öğrencilerin %2,0'si Botanik bilimine ilgi duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %1,5'i Sosyoloji bilimine ilgi duyduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %1,0'i Zooloji bilimine ilgi duyduğunu belirtmiştir.

12.f. Öğrencilerin %35,6'sı Jeopark alanında en çok Gökbel dağı ve buradaki kaya, kayaç oluşumlarından etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %33,7'si Antik kentler (Lagina ve Stratonikeia) ve mimarilerinden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %15,8'i Jeopark alanındaki her şeyden etkilendiğini belirtirken, öğrencilerin %14,4'ü Fıstık çamları ve bu ağaçların görünümünden etkilendiklerini

ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %0,5'i ise en çok Jeopark alanının toprak yapısından etkilendiğini ifade etmiştir.

12.g. Öğrencilerin %59,9'u Jeopark alanını gezerken ve gezdikten sonra iletişimlerinde bir değişiklik olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %28,2'si Jeopark alanını gezerken iletişimlerinin daha iyi olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %11,4'ü bu konuda bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %0,5'i ise Jeopark alanını gezerken iletişimlerinin daha kötü olduğunu ifade etmiştir.

12.h. Öğrencilerin %50,5'i Taş, kaya ve kayalık örnekleri almak istediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %26,2'si bitki örneklerinden almak istediğini belirtmiştir. Öğrencilerin %20,3'ü doğaya zarar vermem istemediğini, yerinde görmek istediğini bu yüzden de örnek almak istemediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %2,0'si fıstık almak istediğini ifade ederken, %1,0'i çiçek almak istediğini belirtmiştir.

12.i. Öğrencilerin %96,0'sı tekrar Jeoparka gelmek istediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %2,5'i bir fikrinin olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %1,5'i Jeopark alanına tekrar gelmek istemediğini ifade etmiştir.

Öneriler

- Jeopark alanına düzenlenecek bir eğitim gezisinde, öğrenciler alanı sosyal bilgiler öğretmenleri ve bir rehber ile birlikte gezerlerse hem öğrenciler hem de öğretmenler için kazandırılmak istenen değerler daha etkili olabilir.
- Öğrenciler, düzenlenecek bir eğitim semineri ile bilgilendirildikten sonra çevrelerine (arkadaş, aile vb.) jeopark alanı hakkında bilgi verebilirler.
- Sosyal bilgiler öğretmenlerine Yatağan Jeoparkı Projesi ile ilgili bir eğitim semineri verilerek, bilgi sahibi olmaları sağlanabilir.
- Jeopark kavramının önemi açıklanabilir.

- Turizmin olumlu yönleri ve bunların jeoparka yansımaları, çevre ekonomisinin jeoparktan nasıl etkileneceği ve bunların jeoparka yansımalarının neler olabileceği anlatılabilir.
- Doğal dengenin önemi nedir? Doğal denge nasıl bozulur? Doğal dengeyi korumak için neler yapılmalıdır? Soruları öğrencilere açıklanabilir.
- Jeopark Proje Alanı ve çevresindeki yerleşimlerin tanıtılmasının önemi, neden korunması gerektiği, Jeopark Proje Alanı ve çevresinin korunmaması durumunda ortaya çıkabilecek sonuçlar anlatılabilir.
- Ülkemizdeki Jeopark alanları ile dünyadaki önemli Jeoparklar anlatılarak, öğrencilerin bakış açıları genişletilebilir.
- İlkçağdan günümüze Yatağan tarihi anlatılarak, yaşadıkları çevre hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. Tarihi eserlerin önemi nedir? Arkeolojik eserlerin Jeoparklarla ilgisi nedir? Jeopark alanı içinde bir müze bulunmasının önemi nedir? Soruları öğrencilere açıklanarak daha donanımlı olmaları sağlanabilir.
- Jeopark Proje Alanı içindeki kaya ve kayalık türleri görsel materyallerle birlikte anlatılabilir. Jeopark Proje Alanından çıkarılan yeraltı zenginliklerinin (madenlerin) çevreye zarar vermeden nasıl çıkarılması gerektiği, bunun için yapılan çalışmaların neler olduğu anlatılabilir.
- Jeolojik miras kavramı ve önemi; biyolojik çeşitlilik kavramı ve önemi anlatılabilir.
- Nesli tükenmekte olan hayvanların korunmasında Jeoparkların bir önemi var mıdır? Jeoparkların nesli tükenmekte olan hayvanları korumada bir işlevi var mıdır? Sorularına cevap aranabilir. Jeoparkların çevre hayvancılığı ile olan ilişkisinin nasıl olduğu anlatılabilir. Jeopark içinde hayvan (büyük ve küçükbaş) otlatılmasının belli kurallara dikkat ederek yapılması gerektiği anlatılabilir.

- Yatağan Jeoparkı'nın biyolojik çeşitliliğin korunmasında üstlendiği roller anlatılabilir. Jeopark alanı içinde yapılacak avcılık faaliyetlerinin belli kurallara uyularak yapılması gerektiği ve bu kuralların neler olduğu anlatılabilir. Fıstık amlarının endemik bir tür olduğu, fıstık çamlarının evre ekonomisine, turizmine ve Jeoparka olan katkıları anlatılabilir.
- Öğrencilere, Yatağan Jeoparkı'nı tanıtan bir dia gösterimi sunulabilir.

KAYNAKLAR

Akat, U., Öztürk, Z., Öztürk, M., Çağlayan, A. 1975. *Menderes Masifi Güneyi – SW Toros Kuşağı İlişkisi (Ön Rapor)*. Ankara: MTA Enstitüsü Rapor No: 3104 (Basılmamıştır). 5 -11.

Anonim. 1994. *Büyük Menderes Havzasında Çevresel Açidan Değerlendirme ve Nehir Havzasının Çevresel Yönetim Esaslarının Belirlenmesi Projesi*. Ankara: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü.

Anonim. 1998. *Muğla İli Çevre Durum Raporu*. Muğla Valiliği İl Çevre Müdürlüğü.

ArDOS, M. 1995. *Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi*. Cilt II. İstanbul: Çantay Kitabevi.

ArDOS, M. 1996. *Jeolojik Temel Bilgiler (Coğrafya Açısından)*. İstanbul Üniversitesi Yayın No:3943. Edebiyat Fakültesi Yayın No: 3403.

Atalay, İ. 1987. *Türkiye Jeomorfolojisine Giriş*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayını.

Atalay, İ. 1994. *Türkiye Vegetasyon Coğrafyası*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Atalay, İ. 1997. *Türkiye Coğrafyası*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

Atalay, İ. 2004. *Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği*. İzmir: Meta Basım Matbaacılık.

Avinç, A. 1997. *Değişik Enerji Kaynakları ve Çevreye Etkileri*. İzmir: *Ekoloji Çevre Dergisi* 7(27),19-23.

Aydoğan, M. S. 2001. *Muğla-Yatağan Elmacık Köyü İsmail Dağı Civarındaki Zımparaların Araştırılması*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi. 12-28.

Aykut, S. A. (Çev.). 2004. *Ebu Abdullah Muhammed İbn Battuta Tanci, İbn Battuta Seyahatnamesi IX. Kazım Taşkent Klasik Yapıtlar Dizisi*. Yapı Kredi Yayınları (YKY). İstanbul.

Aytepe, A. H., Varol, Ö. 2007. Bencik Dağı (Yatağan-Muğla) Florası. İzmir: *Ekoloji Dergisi*. (63), 41.

Baba, A. 2001. Yatağan (Muğla) Termik Santral Atık Depolama Sahasının Yeraltı Sularına Etkisi/The Effect Of Waste Disposal Site Of The Yatagan Thermal Power Plant On Groundwater. İzmir: *Jeoloji Mühendisliği Dergisi*. Sayı:25(2), 5.

Balcı, A. 2005. *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Bozkurt, E., Park, R.G. 1994. Southern Menderes Masif: An Incipient Metamorphic Core Complex In Western Anatolia, Turkey. *Journal Of Geological Society*,151, 213-216.

Bozkurt, E. 1998. *Güney Menderes Masifinde Gözlü Gnaysların Mikro Yapısı ve Tektonik Önemi*. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Yer, Deniz, Atmosfer Bilimleri Ve Çevre Araştırma Grubu. Proje No: YDABÇAĞ 221/A. Ankara.

Bulduk, S. 2003. *Psikolojide Deneysel Araştırma Yöntemleri*. İstanbul: Çantay Kitabevi.

Büyüköztürk, S. 2002. *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları Ve Yorum. Ankara: Pegem A Yayıncılık. 4. Baskı.

Caro, T. M., Pelkey, N., Grigione, M. 1993. *Effects of Conservation Biology*. 8(3), 846-852.

Çınar, A. 2004. *Muğla Kitabı (Arkeoloji, Tarih, Coğrafya)*. İzmir: Printer Ofset Matbaacılık.

Çolak, H. A. 2001. *Ormanda Doğa Koruma (Kavramlar-Prensipiler-Stratejiler-Önlemler)*. Ankara: Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü.

Cumhuriyetimizin 75. Yılında Muğla. 1998. Okas Yayıncılık Ltd. Ştd.

Cumhuriyetimizin 80. Yılında Muğla. 2004. Emre Dijital Matbaacılık. Aydın.

Darkot, B., Tuncel, M. 1995. *Ege Bölgesi Coğrafyası*. İstanbul Üniversitesi Yayın No: 2365. Coğrafya Enstitüsü Yayın No: 99. Edebiyat Fakültesi Basımevi. 3.Baskı. İstanbul.

Demirel, Ö. 2005. *Doğa Koruma ve Milli Parklar*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Genel Yayın No: 219.

Dirican, S. 2001. *Dipsiz ve Çine (Muğla-Aydın) Çayı'nın Balık Faunasının İncelenmesi*. Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. 6-7.

Dirik, H. 2005. *Kırsal Peyzaj (Planlama Ve Uygulama İlkeleri) Ders Kitabı*. İstanbul Üniversitesi Yayın No:4559. Orman Fakültesi Yayın No:486.

Dora, O. Ö., Candan, O., Kaya, O., Koray, O. E., Akal, C. 2005. *Menderes Masifi Çine Asması'ndeki Bafa-Yatağan-Karacasu Arasında Uzanan Gnays/Şist Dokanağının Niteliği: Jeolojik, Tektonik, Petrolojik ve Jeokronolojik Bir Yaklaşım*. Proje No: 101Y132. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Çevre, Atmosfer, Yer ve Deniz Bilimleri Grubu. 31.

Eriş, S. 1982. *Jeomorfoloji I*. İstanbul: Özeğitim Yayınları.

Eroğlu, Z. 1983. *Muğla Tarihi*. İstanbul. .

European Jeoparks Map High. <http://www.parcogeominerario.eu>

European Jeoparks Network 2008. Global Jeoparks Network. www.globalJeopark.org

Göğüş, B. 1998. *Anlatım Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Kurtuluş Ofset Basımevi. 1.Baskı.145.

Gözenç, S. 1964. Muğla-Gökova Arasındaki Coğrafi Müşahadeler. *İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitü Dergisi*. 14, 209-220.

Gül, A. 2005. Korunan Doğal Alanların Planlama Sorunları Ve Ekolojik Yönetim Planı Önerisi. *Çevre ve Orman Bakanlığı 1. Çevre ve Ormancılık Şurası Tebliğleri*, (4),1421-1429.

Gümüş, E. 2008. *Yeni Bir Doğa Koruma Kavramı: UNESCO Jeoparklar Çerçevesinde Çamlıdere (Ankara) Fosil Ormanı Fizibilite Çalışması*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Samsun. 1-4.

Günay, T. 1997. *Orman, Ormansızlaştırma, Toprak, Erozyon*. Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı Yayınları No:1. İstanbul.

Güner, İ. 2001. Muğla ve Çevresindeki Yerleşmelerin Gelişmelerini Etkileyen Coğrafi Faktörler. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 4.

Güngör, Y. 2003. Jeolojik Miras. *Yeşil Atlas Dergisi*. (6), 42-49.

Harada, K. 2003. Attitudes of Local People Towards Conservation and Gunung Halimun National Park in West Java, Indonesia. The Japanese Forestry Society and Springer. (8),271-282.

Hoşgören, Y. 1997. *Jeomorfolojinin Ana Çizgileri I*. İstanbul: Rebel Yayıncılık No:3.

İçöz, E. 2009. *1980 Sonrası Tarım Politikalarının Sosyo-Ekonomik Etkileri: Özlüce Köyü ve Doğanköy Örneği*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Muğla. 50-51.

İkiel, C. Muğla ve Çevresinin Yağış Şiddeti Bakımından Özeti. *Sakarya Üniversitesi Fen – Edebiyat Dergisi*. 2,1-3.

İleri, R. 1998. Çevre Eğitimi ve Katılımın Sağlanması. İzmir: *Ekoloji Dergisi*. Çevre Koruma ve Araştırma Vakfı Yayını. 7(28), Temmuz-Ağustos-Eylül. 4.

Kamışoğlu, S. 2008. *Yatağan ve çevresinde Morfo-Klimatik zelliklerin Ortam – İnsan Sağlığı İlişkisi ve evre Eğitimi*. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Ortaoğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı Coğrafya ğretmenliği Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi. İzmir. 17-84.

Kaptan, S. 1998. *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Tekişik Web Ofset Tesisleri.

Karasakal, G. 2009. *İlköğretim Yedinci Sınıf ğrencilerinin Orman Kavramını Algılamaları: Fenomenografik Bir Araştırma (Burdur İli rneği)*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. 40.

Karasar, N. 1995. *Bilimsel Araştırma Yöntemi - Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Ankara: 3A Araştırma, Eğitim, Danışmanlık Ltd.

Karasar, N. 2006. *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM). 2. Bölge (İzmir) Haritaları.

<http://www.kgm.gov.tr/Sayfalar/KGM/SiteTr/Root/Haritalar.aspx>

Kayan, İ. 1979. *Muğla-Yatağan Neojen Havzalarının Jeomorfolojisi*. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Temel Bilimler Araştırma Grubu. Proje No: TBAG-189. Ankara. İv – 50.

Kazancı, N. ve şaroğlu, F. 2003. “*Annual Report on the Protection of the Geological Heritage in Turkey*”. ProGeo WG1 Annual Meeting. Romanina. 1–17.

Ketin, İ. 2005. *Genel Jeoloji Yer Bilimlerine Giriş*. İstanbul: İTÜ Vakfı Yayınevi.

Koçman, A. 1993. *Ege Ovalarının İklimi*. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları: 73. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi. 3-14.

Konak, N., şenel, M. 2002. *Türkiye Jeoloji Haritası*. Denizli Paftası 1: 500.000. Ankara: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü.

Kuntay, O. 2004. *Sürdürülebilir Turizm Planlaması*. Ankara: Alp Yayınevi. 217.

Kurter, A. 1979. *Türkiye'nin Morfoklimatik Bölgeleri*. İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları No:106.

Kuşçu, G. G., Atilla, C. 2005. Bir Jeolojik Miras Unsur Olarak Cora Maarı, Erciyes Volkanik Kompleksi. Türkiye Kuvaterner Sempozyumu 2-5 Haziran 2005. *İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 295.

Kültür Yolu Projesi I. 2010. Yatağan Kaymakamlığı. Muğla.

Meydan Larousse. 1981. Cilt:1. İstanbul. 160.

Muğla Kültür ve Turizm Dergisi. 2010. İzmir: Neşa Ofset. 1,71-72.

Muğla Müzeleri Ören Yerleri. 1998. İzmir: Ege Sanat Merkezi Tic. Ltd. Şti.

Muğla Valiliği. 2008. Yatağan İlçesinde "Yatağan Jeoparkı'nın Kurulması". *İl Genel Meclisi'ne Proje Önerisi*. Muğla. 6-24.

Mumcu, M. F. 2002. *Dipsiz ve Çine Çayı Epilitik Alglerinin Ekolojik Yönden Araştırılması*. Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. 11.

Oğuzkan, F. 1993. *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Emel Matbaacılık. 149.

Özbay, S. 2008. *Doğa Koruma Alanlarında Planlama Çalışmaları ve Ayvalık Adaları Tabiat Parkı Yönetim Planı Önerisi*. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. İstanbul. 1.

Özdamar, K. 1999. *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.

Özdemir, O. 2007. Yeni Bir Çevre Eğitimi Perspektifi: “Sürdürülebilir Gelişme Amaçlı Eğitim/A New Environmental Education Perspective:“Education For Sustainable Development”. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. (32),145-147.

Özgüç, N. 1998. *Turizm Coğrafyası (Özellikler – Bölgeler)*. İstanbul: Çantay Kitabevi.

Özgüven, D. E. 1998. *Psikolojik Testler*. Ankara: Pdrem Yayınları.

Öztürk, C., Acun, İ., Akengin, H., Ata, B., Baysal, N., Demircioğlu, H. İ., Doğanay, A., Gültekin, M., Kabapınar, Y., Yongar, T., Yaşar, Ş., Yel, S., Yılmaz, K. 2009. *Sosyal Bilgiler Öğretimi Demokratik Vatandaşlık Eğitimi*. Ankara: Pegem Akedemi.

Öztürk, Ş., Nas, F., Öztürk, P., İçöz, E., Çalış, F., Özdemir, S., Kaygısız, E. 2009. Küresel ve Ulusal Politikaların Yerel Tarım Üzerindeki Etkisi: Muğla Köyleri Örneği. *Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8(1), 165.

Pınarlı, V. ve Yonar, T. 1999. *Bursa İlinde Çevre Kirlenmesi Önceliklerine Genel Bir Bakış*. Türkiye’de Çevre Kirlenmesi Öncelikleri Sempozyumu III, Bildiriler Kitabı, 33-43. Kasım. Kocaeli.

Schuilng, R. D. 1958. Menderes Masifine Ait Bir Gözlü Gnays Üzerinde Zirkon Etüdü. Ankara: *MTA Enst. Dergisi*. 51.

Schuilng, R. D. 1962. Türkiye’nin Güneybatısındaki Migmatit Kompleksinin Petrolojisi, Yaşı ve Yapısı Hakkında. Ankara: *MTA Enst. Dergisi*. 58.

Şimşekli, Y. 2004. Çevre Bilincinin Geliştirilmesine Yönelik Çevre Eğitimi Etkinliklerine İlköğretim Okullarının Duyarlılığı. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVII (1), 83.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). 2002. 2000 Genel Nüfus Sayımı - Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri 48 - Muğla.

Türkçe Sözlük. 2005. Ankara: Dil Derneği Yayınları:9.

Türkiye Çevre Vakfı. 2009. *Türkiye'nin Çevre Sorunları*. Ankara: TÇV Yayınları.

Üçdal Neşriyat. 1985. *Evliya Çelebi Tam Metin Seyahatname*. İstanbul: Üçdal Neşriyat Yayınevi. (8).

UNESCO- UNEP. 1987. Environmental Education and Training. Moskova.

Uykucu, K. E. 1968. *İlçeleriyle Birlikte Muğla Tarihi*. İstanbul: As Matbaası.

Yalınkılıç, M. ve Yenilmez Arpa, N. 2005. *Türkiye'deki Korunan Alanlar ve Ekoturizm*. Korunan Doğal Alanlar Sempozyumu, 8-10 Eylül, 2005. Isparta: Sözlü Bildiriler Kitabı.

Yatağan Belediyesi Kültür Yayınları I. 2002. İzmir: Es Yayıncılık.

Yatağan Belediyesi Tanıtım Kitabı. 2004. İzmir: Es Yayıncılık.

Yatağan Termik Santrali Web Sitesi. <http://www.yatagants.gov.tr>

Yeşil, P., Yeşil ve M., Yılmaz, H. 2008. Jeolojik Miras Alanlarının Alternatif Turizm Kapsamında Değerlendirilmesi: Ballica Mağarası Örneği. Erzurum: *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi* 39 (2), 241-248.

Yılmaz, A. 2002. Jeoparklar. *Bilim ve Teknik Dergisi*, 417, 64-68.

Yücel, M. 1995. *Doğa Koruma Alanları ve Planlaması*. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 104. Yardımcı Ders Kitapları Yayın No:9. Adana: Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Ofset Atölyesi.

EKLER

EK – 1: İZİN YAZILARI

T.C.
MUĞLA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

12 Kasım 2010

Sayı : B.08.4.MEM.4.48.00.04.322/ 28334
Konu : Anket Çalışması

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Melike TUNÇAY'ın “**Yatağan Geoparkı Çevresinde Yaşayan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Geoparkı'na Yönelik Yaşantı ve Tutumlarının Ortaya Çıkarılması**” konulu tez çalışması kapsamında hazırlanan anket çalışmasını İlimiz Yatağan İlçesindeki Okullarda uygulaması ile ilgili Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının 28/10/2010 tarih ve 5431 sayılı yazı ve ekleri ile Araştırma Değerlendirme Formu ilişikte sunulmuştur.

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi Melike TUNÇAY'ın “**Yatağan Geoparkı Çevresinde Yaşayan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Geoparkı'na Yönelik Yaşantı ve Tutumlarının Ortaya Çıkarılması**” konulu tez çalışması kapsamında hazırlanan anket çalışmasını İlimiz Yatağan İlçesindeki Okullarda; **egitim öğretimi aksatmamak, Okul Müdürünün uygun görmesi halinde ve uygun göreceği saatlerde ve ilgi yönergenin 13. maddesindeki hususlar dikkate alınmak kaydıyla** uygulaması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Mustafa AKSAN
Milli Eğitim Müdürü

12 OLUR
11/11/2010
Faruk Necmi KURT
Vali Yardımcısı
Vali V.

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : B.30.2.MAE.0.72.00.00/ 949-5848
Konu : Anket Çalışması

02 Aralık 2010

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 25.10.2010 tarih ve B.30.2.MAE.0.41.00.00/770-325 sayılı yazınız.

Enstitünüz İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programı yüksek lisans öğrencisi Melike TUNCAY'ın "Yatağan Geoparkı Çevresinde Yaşayan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Geoparkı'na Yönelik Yaşantı ve Tutumlarının Ortaya Çıkarılması" konulu tez çalışmasını, Muğla İl'i Yatağan İlçesinde bulunan okullarda uygulama istemi ile ilgili, Muğla İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Mahiye ÖZÇELİK METİN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER :

1- Yazı örneği ve eki (11 sayfa)

Adres: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı - 15100 - BURDUR

Telefon: 0-248-212 27 00 (4 Hat) /

e-mail : oidb@mehmetakif.edu.tr

Faks:0-248-212 27 18

Elektronik ağ : www.mehmetakif.edu.tr

T.C.
MUĞLA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.48.00.05.322/ 28717
Konu : Anket Çalışması

24 Kasım 2010

MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)
BURDUR

İlgi : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğünüzün 28.10.2010 tarih ve 5431 sayılı yazısı

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programı Yüksek Lisans Öğrencisi Melike TUNCAY'ın "Yatağan Geoparkı Çevresinde Yaşayan İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Yatağan Geoparkı'na Yönelik Yaşantı ve Tutumlarının Ortaya Çıkarılması" konulu tez çalışması kapsamında hazırlanmış olduğu ölçekleri, İlimiz Yatağan ilçesinde bulunan okullarda uygulaması ile ilgili Valilik Makamının 12/10/2010 tarih ve 28334 sayılı onayı ve Araştırma Değerlendirme Formu ilişikte gönderilmiştir.

Bulgilerinizi ve araştırma sonucunun Müdürlüğümüz Eğitim-Öğretim Kültür Bürosuna teslim edilmesini rica ederim.

Faruk Necmi KURT
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ekler :

- Ek-1 Onay (1 sayfa)
Ek-2 Araş.Değ. Formu (1 sayfa)
Ek-3 Anket (2 sayfa)

Emirbeyazıt Mah. Baki Ünlü Cad. Çamlık Sokak
48000 MUĞLA Tel: 0 252 2144391- 2147385
Fax : 0 252 214 17 54
Elektronik ağ: <http://muqla.meb.gov.tr>
E-Posta : muqlamem@meh.gov.tr
kultur48@meh.gov.tr

EK – 2: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sevgili Öğrenciler;

Bu form çevrenizde bulunan jeopark ile ilgili düşüncelerinizi öğrenmek için hazırlanmıştır. Her bir cümlenin karşısına size en uygun olan kısmı (X) işaretleyiniz. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Lütfen boş bırakmayınız. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Melike TUNÇAY

MAEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans

Öğrencisi

1- Cinsiyetiniz:

( ) Kız ( ) Erkek

2- Annenizin öğrenim seviyesi nedir?

- ( ) İlkokul
( ) Ortaokul
( ) Lise
( ) Üniversite
( ) Yüksek Öğrenim (Y.Lisans, Doktora vb.)

3- Babanızın öğrenim seviyesi nedir?

- ( ) İlkokul
( ) Ortaokul
( ) Lise
( ) Üniversite
( ) Yüksek Öğrenim (Y.Lisans, Doktora vb.)

4- Ailenizin maddi durumu nedir?

- ( ) 500 – 1000 TL
( ) 1000-3000 TL
( ) 4000 TL ve üstü

5- Okulunuzun jeopark alanına olan yakınlık-uzaklık mesafesini işaretleyiniz.

- ( ) Yakın - Okulum jeopark alanı sınırları içinde yer almaktadır.
( ) Uzak - Okulum jeopark alanı sınırları dışında yer almaktadır.

6- İkamet ettiğiniz evin jeopark alanına olan yakınlık-uzaklık mesafesini işaretleyiniz.

- ( ) Çok uzak - Merkez ilçede (Muğla'da) ikamet ediyorum.
( ) Uzak - Yatağan İlçesi'nde ikamet ediyorum.
( ) Yakın – Jeopark alan sınırları içinde veya yakınında ikamet ediyorum.

7- Jeopark kavramı ile ilgili olan bilgileriniz ne düzeydedir?

- ( ) Jeopark kavramı hakkında bilgiye sahip değilim.
( ) Jeopark kavramı hakkında biraz bilgiye sahibim.
( ) Jeopark kavramı hakkında bilgiye sahibim.

8- Jeopark alanını daha önce ziyaret ettiniz mi?

- Hayır
 Evet

9- Hangi amaçla jeoparka gittiniz? (8.soruya evet cevabını verdiyseniz bu soruyu yanıtlayınız).

- Piknik yapmak için gittim
 Ders çalışmak için gittim
 Bitki toplamak için gittim
 Konaklamak için gittim
 Diğer.....(Lütfen belirtiniz)

10- Bulduğunuz yerleşim biriminde kaç senedir ikamet etmektesiniz?

- 1-3 yıl
 4-6 yıl
 7-9 yıl
 10 yıl ve üstü

11- Sizce yaşadığınız çevrede bulunan jeoparka yeterince önem veriliyor mu?

- Önem verilmiyor
 Çok az önem veriliyor
 Önem veriliyor
 Çok önem veriliyor

12- Ekosistemle ilgili bir konu hakkında hiç çalıştınız mı veya bir çalışmanız oldu mu? (Biyoloji, Coğrafya vb.)

- Hayır
 Evet

13- Ekosistemle ya da biyolojik çeşitlilikle ilgili düzenli olarak takip ettiğiniz bir bilgi kaynağı var mı?

- Hayır
 Evet

14- Yukarıdaki soruya evet cevabı verdiyseniz aşağıdaki şıklardan takip ettiğiniz bilgi kaynağını işaretleyiniz.

- Web siteleri
 Dergiler
 Gazeteler
 Tv Programları
 Diğer.....(Lütfen belirtiniz).

15- Son 3 ay içerisinde bir milli park, jeopark ya da sulak alan ziyaret ettiniz mi?

- Evet.....(Lütfen ismini yazınız)
 Hayır

EK – 3: JEOPARKA YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ

İLKÖĞRETİM 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YATAĞAN JEOPARKI'NA YÖNELİK İLGI VE TUTUMLARINI BELİRLEYEN TUTUM ÖLÇEĞİ

Sevgili Öğrenciler;

Bu form çevrenizde bulunan jeopark ile ilgili düşüncelerinizi öğrenmek için hazırlanmıştır. Her bir cümlenin karşısına size en uygun olan kısmı (X) işaretleyiniz. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Lütfen boş bırakmayınız. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Melike TUNÇAY

MAEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1-Jeopark kelimesinin anlamını biliyorum.					
2-Jeoparka gitmek isterim.					
3-Jeoparkların korunması ve geliştirilmesine bireysel katkıda bulunmak isterim.					
4-Sosyal bilgiler öğretmenim jeoparklar hakkında yeterli bilgiye sahiptir.					
5-Jeoparkların bulunduğu yörenin turizm hareketliliğini canlandıracağını düşünüyorum.					
6-Jeoparkların bulunduğu yörenin ekonomisine katkıda bulunacağını düşünmüyorum.					
7-Türkiye’de jeoparkların önemi tam olarak bilinmiyor.					
8-Eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere öğretmenimle jeoparka gitmek isterim.					
9-Eğitim ve öğretim yılı boyunca en az bir kere bir rehber eşliğinde jeoparka gitmek isterim.					
10-Jeoparklarda doğal					

dengenin bozulmaması için hiçbir yapıya (otel, motel, asfalt yollar vb.) izin verilmemesi gerekir.					
11-Jeopark; çevresindeki yerleşim alanlarının da tanıtılmasını sağlar.					
12-Jeoparkların güvenliğinin sağlanması gerekir.					
13-Jeoparklar öğrencilere aktif öğrenme imkânı sağlar.					
14-Jeoparkların korunmasına gerek yoktur.					
15-Jeopark kelimesini daha önce hiç duymadım.					

II.BÖLÜM

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1-Jeopark alanı içinde veya çevresinde antik şehirlerin bulunması jeopark alanını daha cazip kılar.					
2-Jeopark alanı içinde antik kent olmaması önemli bir kayıp değildir.					
3-Jeopark alanı ve çevresinde yer alan antik kentler yöredeki yerleşimin çok eskilere dayandığının bir göstergesidir.					
4-Jeoparkların içindeki antik kentlerin ortaya çıkarılması gereksizdir.					
5-Jeoparkların arkeolojik eserlerle bir ilgisi yoktur.					
6-Jeopark alanı içinde yer alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmalıdır.					
7-Jeoparklar içinde ortaya çıkarılan arkeolojik eserler, jeopark alanı içinde sergilenmelidir					
8-Jeopark alanı içinde yer					

alan arkeolojik alanlarda kazı yapılmasına izin verilmemelidir.					
9-Jeopark alanı içinde yer alan antik alanlarda, bu alanlar hakkında bilgiye sahip bir arkeolog bulunmalıdır.					
10-Jeoparklarda ortaya çıkarılan antik eserleri tanıtıcı materyallere yer verilmelidir.					
11-Jeopark alanı içinde ayrı bir arkeolojik bölüm bulunması jeoparkın diğer değerlerinin gözden kaçırılmasına neden olur.					
12-Jeopark alanı içinde arkeolojik eserleri tanıtan bir görevliye gerek yoktur.					
13-Jeopark alanı içindeki kazı çalışmalarına gönüllü olarak katılmak isterim.					
14-Jeoparka sadece arkeolojik eserleri görmek için geldim.					
15-Jeopark içinde bir müze bulunması doğal yapıyı bozar.					

III.BÖLÜM

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1-Fıstık çamları daha çok killi ve kumlu topraklar üzerinde gelişim gösterir.					
2-Farklı kayaç türlerini ayırt ederim.					
3-İçerisinde fosil barındıran kayaçları görmek isterim.					
4-Metamorfik kayaçların diğer adının başkalaşım kayaçları olduğunu bilirim.					
5-Metamorfik kayaçların daha önceden oluşmuş					

kayaçların yüksek basınç ve sıcaklık altında değişime uğramaları ile oluşan kayaçlar olduğunu bilirim.					
6-Tortul kayaçların fosilce zengin olduğunu bilirim.					
7-Jeopark alanı içinde maden çıkarılmaması gerektiğini düşünüyorum.					
8-Jeoparkın en çok ilgi çeken kısmının kaya ve kayaçlar olduğunu düşünüyorum.					
9-Gnaysların bir metamorfik(başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim.					
10-Jeopark içinde, bu alanın jeolojik özelliklerini anlatacak bir jeologun bulunmasını isterim.					
11-Jeopark alanı içinde bölgenin jeolojik yapısını anlatan görsel materyallere yer verilmelidir(harita,kroki, resim vb.)					
12-Jeopark alanındaki kayaç türlerini bilirim.					
13-Jeoparklar, jeolojik mirasın korunmasında etkilidir.					
14-Jeopark alanı içinde yer alan kayaçlar bitki örtüsünün farklılaşmasını sağlamaz.					
15-Mermerin metamorfik(başkalaşım) kayaç olduğunu bilirim.					

IV.BÖLÜM

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1-Jeoparklar biyolojik çeşitliliğin korunması için önemlidir					
2-Jeoparklar herkesin					

görmesi gereken tabiat güzelliklerindedir					
3-Jeoparkların flora(bitki örtüsü) ve fauna(bir bölgede yaşayan hayvanlar) bakımından zengin alanlar olduğunu düşünmüyorum					
4-Sığla ağacı (günlük ağacı) ülkemiz için önemli bir zenginliktir					
5-Jeoparkların nesli tükenmekte olan canlıların korunması için önemli olduğunu düşünüyorum					
6-Jeoparkların çevre hayvancılığını olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum					
7-Jeoparklar önemli ekosistem alanlarıdır					
8-Jeopark alanı içinde yer alan pek çok hayvan türünü biliyorum					
9-Jeoparklarda hayvanlar otlatılmalıdır(koyun,keçi, inek vb.)					
10-Jeoparklar endemik türlerin korunmasını sağlar					
11-Jeoparkların biyolojik çeşitliliği koruduğunu düşünmüyorum					
12-Jeopark alanı içindeki bitkilerin toplanmaması gerekir					
13-Jeopark alanı içindeki hayvanların avlanması yasaklanmamalıdır					
14-Fıstık çamları jeopark alanındaki endemik (yöreye özgü bitki) türlerden biridir					
15-Jeoparklar ekosistemleri içinde barındırmazlar.					

EK – 4: YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Sevgili Öğrenciler;

Bu form çevrenizde bulunan jeopark ile ilgili düşüncelerinizi öğrenmek için hazırlanmıştır. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacak ve araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Lütfen boş bırakmayınız. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Melike TUNÇAY

MAEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

1- Jeopark nedir?

.....
.....
.....

2- Jeoparkta işlenen bir ders ile sınıfta işlenen ders arasındaki en büyük farklılık nedir?

.....
.....
.....

3- Jeoparkı gezdikten sonra aklınıza takılan sorular oldu mu? Olduysa bunu kendiniz araştırmayı mı, öğretmeninize ya da bir uzmana sormayı mı tercih edersiniz?

.....
.....
.....

4- Jeoparkta edindiğiniz gözlem ve tecrübeler hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Bu deneyimler size neler hissettirdi?

.....
.....
.....

5- Jeopark alanını gezdikten sonra hangi bilimlere ilgi duymaya başladınız?

.....
.....
.....

6- Jeoparkta sizi en çok etkileyen şey ne oldu? Açıklayınız.

.....
.....
.....

7- Jeoparkta gezerken sınıf arkadaşlarınızla olan ilişkilerinizde bir farklılık oldu mu? Açıklayınız.

.....
.....
.....

8- Jeopark alanındaki araziden aldığınız ya da almak istediğiniz şeyler nelerdir? (Taş ve bitki örnekleri vb.)

.....
.....
.....

9- Jeopark alanındaki rehber/öğretim elemanının yöneticiliği konusundaki duygu ve düşüncelerinizi yazınız.

.....
.....
.....

10- Jeopark alanına bir daha gelmek ister misiniz? Açıklayınız.

.....
.....
.....

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Melike Tunçay
Doğum Yeri ve Tarihi : 22.05.1985 – Muğla

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilgiler
Öğretmenliği
Yüksek Lisans Öğrenimi : Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilgiler
Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı
Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İletişim

E-Posta Adresi : melike_tncy85@hotmail.com